NAT. BIBLIOG. TARNYBOS BIURAS

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija.

941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas 368-6813

Nr. 6 (630) TORONTO, Ontario 1962 — Maironio Metai — vasario (February) mėn. 8 d. Kaina 10¢

Niekas nepagerėjo

Minime Nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo sukaktį ypatingose sąlygose. Sovietinio kolonizmo ir komunistinės diktatūros vykdytojai deda visas pastangas, kad kuo daugiausiai išnaudotų lietuvių tautą ir jos gėrybes. Tie patys mūsų Tautos pavergėjai klastingai perša savo tariamą broliškumą ir draugiškumą. Kremliaus valdovai, žinodami, kad lietuvių tautos laisvės troškimo nepanaikins jėga, kad pasitikėjimo nei draugiškumo neįgys prievarta, paskelbė viliojančią gerovės programą, žadėdami pralenkti net pažangiausias pasaulio tautas. Tuo tarpu betgi niekas Lietuvoje nepagerėjo. Priešingai, sąžinės laisvė dar labiau suvaržyta, kunigai suimami ir baudžiami vien už tai, kad rinko aukas bažnyčioms statyti, vienintelė kunigų seminarija pasmerkta likvidacijai, uždraudžiant jai priimti naujus studentus. Mūsų žmonės tebėra beteisiai ir nustumti į vargą, į nuolatinę grėsmę netekti darbo ir teisės pasilikti krašte. Žemės ūkio krizei besiplečiant, kolūkiečiai ypatingai pergyvena baimę netekti žemės sklypelių ir gyvulių, kurie buvo jų pagrindinis maisto ir išgyvenimo šaltinis. Ne vienas jų jau buvo priverstas išvykti iš Lietuvos kitur duonos kąsnio ieškoti.

• • •

Į išstumtųjų vietą yra atgebenta nemaža rusų specialiems rusifikacijos uždaviniams vykdyti. Net prekybos ir pramonės įmonės, kurių steigimą Maskva išgarsino kaip nepaprastą komunistinės santvarkos laimėjimą, buvo panaudotos tam, kad pritrauktų daugiau maskolių, kaip tariamai būtinai reikalingų specialistų, kurių neva nesą krašte. Iš tikrųjų su atgabentaisiais rusais yra siekiama sustiprinti rusiškas elementas Lietuvoje ir išplėsti rusų kalbos, kaip pagrindinės, vartojimas viešajame gyvenime. Kur atsiranda bent vienas rusas, visi turi kalbėti rusiškai, o tų atėjūnų vis daugėja. Šios nutautinimo pastangos parodo sovietinio kolonizmo tikruosius imperialistinius tikslus, kuriems pasipriešino net kaikurie pačių komunistų valdomi kraštai.

• • •

Broliai ir Sesės laisvėje! Rusifikacija yra naujas mūsų tautai pavojus. Pasinaudodami Nepriklausomybės šventės proga, atnaujinkime savo ryžtą drąsiau ir plačiau atskleisti pasauliui sovietinį kolonizmą ir Maskvos ekspansijos tikslus. Suglaudinkime gretas vieningai kovai už tautos teises, laisvę ir jos ateitį, kad ji vėl galėtų tvarkytis kaip tinkama savoje nepriklausomoje valstybėje. Nepriklausomybės reikalu lietuvių tauta jau seniai yra apsisprendusi, tik sovietai neleidžia jai tąja teise pasinaudoti. Šiuo metu, kai laisvo apsisprendimo teisė yra pripažinta visoms tautoms ir kai laisvės judėjimas yra pasiekęs net nuošaliausius žemynų pakraščius, dar labiau reikalaukime Jungtinėse Tautose, vyriausybių kabinetuose, tarptautiniuose suvažiavimuose ir susirinkimuose, per spaudą ir radiją Lietuvai laisvės ir sovietinio kolonizmo pašalinimo. Vakarų ir mūsų visų gerovė, saugumas ir ateitis priklausys nuo to, kaip greit ir kiek jie ir mes padėsime Lietuvai ir visoms sovietų pavergtoms tautoms atgauti laisvę.

• • •

Broliai ir Sesės Pavergtajame Krašte! Nenuleiskite rankų, nepaisydami kaip Kremliaus tarnai bešėltų. Tamsiausia būna prieš aušrą. Toji tamsa betgi yra laikinė. Dienos šviesa visvien išauš. Istorija dar nepažino priespaudos, kuri būtų amžius trukusi. Ateis galas ir Maskvos pastangoms jus rusinti, išnaudoti ir laikyti pavergtus, beteisius ir pažemintus. Netikėkite sovietinių agentų apgaulingiems gerovės ir draugiškumo pažadams. Tai sena jų klasta. Jei jūsų pavergėjai siūlo jums šviesesnių dienų ir draugiškesnių santykių, teišsinešdina iš kur atvykę ir tenekliudo jums laisvai šeimininkauti savajame krašte, kurti savas tautines vertybes, institucijas ir siekti geresnių dienų. Draugiškumas ir gerovė yra galimi tik laisvėje. Jūs ir mes laisvės siekiame ir ja tikime. Tas mūsų tikėjimas yra visuotinis, nesugriaunamas ir nepakeičiamas. Šiuo tvirtu tikėjimu, ryžtu ir ištverme laimėsime tautai ateitį ir laisvės rytojų.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

Dr. Antanas Trimakas, pirmininkas
Juozas Audėnas, vicepirmininkas
Jonas Stikliorius, sekretorius

"TŽ" spaudos baliaus vaizdai. Viršuje iš kairės dešinėn: A. Rinkūnas su p-le R. Žymantaite — Miss Freedom šokių metu; B. Arūnas feljetonistas, kalbasi su V. Užupiu ir kt. svečiais. Apačioj: įtemptas loterijos momentas; vadovauja KLK Kultūros dr-jos pirm. V. Andriulis (vidury) ir dr. S. Čepas (dešinėj). Smagiai nusiteikęs dalyvių būrelis.

Savaitės įvykiai

PRANCŪZIJA YRA DIDELĖJ ĮTAMPOJ — ARTI ANARCHIJOS. Slaptoji organizacija, kuriai vadovauja nuteistas gen. Salan, Prancūzijoj ir ypač Alžerijoj kelia riaušes, žudo savo priešininkus, platina atsišaukimus ir viešai grasina de Gaulle. Su šia organizacija Alžerijoj eina beveik visas milijonas prancūzų, kurie nori išlaikyti Alžeriją prancūziška ir neduoti arabams jokios nepriklausomybės.

AMERIKA LAIMĖJO! Posėdžiavę Urugvajuje Amerikos kraštai nutarė išskirti Kubą iš savo organizacijos. Reikalingo dviejų trečdalių balsų pasiekė Urugvajuje pakeitus paskutiniu momentu savo nuomonę ir prisidėjus prie daugumos. Argentina balsavo prieš, bet dabar karių spaudžiamas Argentinos prezidentas žada pagriežtinti savo laikyseną. Taigi, Amerikos pozicija stiprėjo, o Kubos silpnėja. Tik JAV turi vargo su Kanada, kurios min. pirm. Diefenbakeris pažadėjo ir toliau prekiauti su Kuba.

KONGO PREMJERAS

ADOULA lankėsi Amerikoj. Jungtinėse Tautose, kaip ir visų vyriausybių galvos, pasakė kalbą ir matėsi su visa eile kitų valstybių delegatais. Ilgiau kalbėjosi su Belgijos užs. r. min. Spaaku. Lankėsi ir pas prez. Kennedy Vašingtone. Aiškiai Kongo politikas pasisakė prieš komunizmą, kuris ir Afrikos sąlygoms netinka. Jis nori gauti pinigines paramos iš JAV-bių, kurios sutinka duoti ją per Jungtines Tautas.

SOVIETAI VILIOJA

VOKIEČIUS kalbėtis su jais vienais. Griežtai pasisako prieš tokius pasikalbėjimus Prancūzijos prez. de Gaulle. Britai tiki, kad tokie pasikalbėjimai galėtų būti naudingi ir pagelbėtų išspainioti Berlyno problemą. Neaiški yra Amerikos pozicija. Vokiečių krikščionys demokratai ir socialdemokratai yra prieš tokius pasikalbėjimus, užtat Adenauerio koalicijos draugai neprikl. demokratai su savo vadu Mende yra už tiesioginius pasitarimus su rusais.

NIKITOS ŽENTAS.

Izvestijų red. A. Adžubei, vėl atvyko Amerikon, kur veda įvairius pasikalbėjimus. Jis yra neoficialus Chruščiovo įgaliotinis ir rengia dirvą tolimesniems vyresniųjų susitikimams. Yra užkvietęs prezidento spaudos referentą P. Salinger atvykti į Maskvą. Salinger pakvietimą priėmė. JAV ambasadorius Maskvoje vėl turėjo pasikalbėjimą su Gromyko.

RUSAI PAREIKALAVO

JT duoti apmokamų tarnybų 80 jų valdininkų. Patys nesumoka reikalingų mokesčių, bet išreikalauti apmokamų vietų nori. Gen. sekr. Thant atsakė, kad jis dėl rusų reikalavimo negali atleisti esamų tarnautojų ir jų vietos užleisti rusams.

ŽINOVAI TVIRTINA,

kad Kremliuje eina spaudimas dėl Chruščiovo užimamų dviejų vietų: jis šiuo metu yra min. pirmininkas ir kartu bolševikų partijos gen. sekretorius. Dabar jis turįs pasirinkti vieną iš dviejų — arba likti komunistų partijos sekretorium arba būti tik ministeriu pirmininku. Bolševikinėj santvarkoj min. pirmininkas yra iškamša; tikroji valdžia priklauso partijai, o vyriausybė vykdo partijos nutarimus.

Diplomatai, gyveną raudonojoj Kinijoj tvirtina, kad **Kanada ir Australija parduodamos kviečius Kinijai skolon išgelbėjo komunistinį režimą Kinijoj.** Be šios pagalbos alkanos masės esą būtų sukilusios prieš valdžią.

JAV AMBASADORIUS

Thompson susilaukė smarkios kritikos iš Vokietijos pusės dėl savo pasiūlymo remti Chruščiovą, nes jis esąs geresnis už betkurį kitą, o ypač esą reikia jį remti numatomuose susidūrimuose su raud. Kinija, kuri nepripažįsta "taikios koegzistencijos".

JAV PREZ. KENNEDY

sustabdė prekybą su Kuba. Įvežimas iš Kubos į metus dar siekė $35 mil. Bus leidžiama išvežti į Kubą tik "žmoniškumo sumetimais" vaistų ir maisto gaminių.

LENKIJOS ŽEMĖS ŪKIS

jau giriamas ir Rusijos oficialių įstaigų dėl jo, palyginti, augštos gamybos. Bet užmiršta pasakyti, kad Lenkijoj žemės 85% yra privačios nuosavybės rankose. "Mes esame patenkinti jūsų atsiekimais žemės ūkyje", sako Demičev, komunistų partijos c. komiteto sekr. Lenkų ūkininkai yra įpareigoti parduoti valstybei gana žemomis kainomis tam tikrą dalį savo gamybos. Kitą dalį jie yra laisvi parduoti privačiose rinkose.

BRITANIJA, ARTĖDAMA PRIE EUROPOS, yra pasiruošusi keisti: pinigus į dešimtainę sistemą, priimti metrinę matavimo sistemą, važiuoti dešine kelio puse, atsisakyti 180° Fahrenheito termometro ir priimti Celsijaus šimtainę sistemą.

VILNIŠKĖS LIETUVIŲ BYLOS UŽKULISIAI

J. GRIKIS
Mūsų korespondentas Švedijoje

Devynias dienas trukęs Klaipėdos katalikų bažnyčios statytojų teismas pasibaigė. Ne tik vilniečiai, bet visos Lietuvos žmonės, net ir užsienyje, gavo susipažinti su jo eiga. Apie tai kiekvieną dieną kalbėjo Vilniaus radijas ir rašė spauda. Nors ir labai kreivai rodo šie sovietiniai veidrodžiai, tačiau juose šis tas atsispindėjo.

Paskelbus sprendimą, sekančią dieną — I. 27. — per radiją dar kartą prabilo stalininiais laikais bylose prieš partizanus liūdnai pagarsėjęs prokuroras Vikt. Galinaitis. Šiuo atveju pilnai tiko posakis: kas nori perdaug įrodyti, nieko neįrodo. Pakartojęs tuos pačius kaltinimus, jis pridėjo dar vieną, kuriuo nenoromis bus atidengęs užkulisius.

ŽEMAIČIŲ KUNIGŲ BYLA

Kaltinamieji, — teigė jis, Klaipėdoje statė Taikos Karalienės bažnyčią, bet už akių ir privačiuose laiškuose tyčiojosi iš taikos šalininkų judėjimo. Šis kaltinimas, atrodo, taikytas Telšių vyskupui P. Maželiui, kuris pastaraisiais metais dėl savo ligos nebesireiškia Maskvos "taikos šalininkų" taryboje, nors jon formaliai įrašydintas. Šiame konflikte ieškoti priežasties verčia ir tai, jog Telšių vyskupas buvo priverstas padaryti pareiškimą, kad du kartu priėmęs stambias pinigų sumas iš žydų kilmės "spekuliantės".

Visą bylą iš tikrųjų reikia laikyti Žemaičių kunigų byla, nes jie kaltinamieji, tiek save apsikaltinusieji "liudytojai" didele dalimi priklauso Telšių vyskupijai. Tarp paliestųjų yra: Telšių kurijos kancleris kun. B. Barauskas, buv. Klaipėdos kleb. kun. V. Rašimas, kunigai vikarai Bern. Talaišis, S. Ežerinskas, Kražių kleb. kun. J. Baikauskas, Skuodo kleb. kun. P. Bagdonas, Barstyčių kleb. kun. E. Einorius, Tauragės kleb. kun. Beinorius, Raudėnų kleb. kun. V. Zubkus, Pabiržės altarista kun. A. Strelčiūnas, Kėdainių kun. Liukas; be to, Kauno kun. J. Kuzminskas ir Šančių kleb. kun. P. Šniukšta.

Būdinga, jog visi kiti bylon įtrauktieji nekunigai yra išimtinai iš Klaipėdos miesto. Jų daugumą sudaro malonės netekusieji įvairių įmonių direktoriai.

NAUJOJI PERSEKIOJIMO TAKTIKA

Pati bylos eiga ir jos propagandinis triukšmas rodo, jog partijai ši byla buvo reikalinga ne tik spaudimui prieš Telšių vyskupą. Labai galimas dalykas, jog tai tik pradžia LKP suvažiavimo priimtos rezoliucijos sustiprinti antireliginę kovą. Užteko pasiklausyti magnetofono juoston įrašytų ištraukų, kurias perdavė savo reportaže Vilniaus radijas, kad susidarytum vaizdą, kaip prisispyrusiai kaltintojas Galinaitis ir teismo pirm. J. Žvirblis ieškojo tikėjimą ir kunigus dviprasmiškon švieson pastatančių dalykų. Jiems ne tiek rūpėjo surasti "priešvalstybinės" veiklos įrodymų, kiek tokios juokingos smulkmenos: ar iš Amerikos kunigams atėjusiuose siuntinėliuose buvę moteriškų drabužių...

SMARKIAI ATSIKIRTINĖJO KUN. BURNEIKIS

Atrodo, jog ši taktika daug nepadėjo, nes komunistiniai korespondentai pakartotinai skundėsi teisiamųjų tylėjimu. Jie, esą, tik panosėję burbėję. Atseit, nesileido pigiai pagaunami žodžiuose ir išjuokiami. Išimtį sudarė tik vikaras kun. Br. Burneikis. Dvi valandas ginčijo ir neigė jam primetamus nusikaltimus. Klausant jo žemaičiuojančios kalbos, besigalinėjant replikomis su prokuroru, susidarė įspūdis, jog tai tikras įsikūnijęs žemaitiškas atkaklumas. Vienu sakiniu jis taip suraitė kaltintoją, kad visa salė juoku prapliupo. Mat. Galinaitis, paėmęs vieną jo laišku, neteisingai perskaitė kreipinį: "Laudatur Jesus Christus!" (turėjo būti: Laudetur). Tada vikaras pastebėjo, jog skaityti nė nereikia, nes jam iš anksto aišku, kad prokuroras už jį geriau žino ... lotynų kalbą ir religijos dalykus. "Taip ir turi būti" — salei aidint juoku, nerado ką atkirsti kaltintojas.

Byloje nebuvo įrodyta, jog kaltinamieji palaikė ryšius su "antisovietiniu komitetu" Amerikoje, kaip tai buvo skelbta Tasso ir Pravdos. Priešingai. "Spekuliantė" vadinama, tačiau teismo atsakomybėn nepatraukta, pilietė Zelda Kerelienė-Zismanovič yra hitlerininkų auka, kurios šeima buvo išžudyta Telšiuose. Jos įteiktieji pinigai vyskupui Maželiui buvo siunčiami giminių iš Kanados — Toronto.

DRĄSI LIUDYTOJA

Lietuvos žmonių jausmus režimo persekiojamų kunigų atžvilgiu bene gražiausiai nusakė liudytoja M. Valantiejūnaitė. Praeidama pro teisiamuosius, teismo salėje ji garsiai sušuko: "Jūs visada būsite mums tikėjimo žiburiai!" Tie drąsūs moters žodžiai, už kuriuos gali tekti skaudžiai atsakyti, kilo iš pasipiktinimo persekiotojais, kurie nebesitenkina smurtu, bet griebiasi šmeižto ir moralinio niekinimo priemonių.

Tuo tarpu tenka nuogąstauti, jog partija pradėjo plataus masto akciją prieš Lietuvos kunigus. Antai, mitinguose ir spaudoje toliau puolamas Viekšnių kleb. J. Stasiulis. Neseniai kalėjimo bausmėmis buvo nuteisti Varėnos raj. Dubičių par. kun. A. Kanišauskas ir bažnytinio k-to pirm. J. Malučyga už ... kapų išniekinimą ir kryžių sužalojimą.

Ar ši nauja komunistų šėlsmo banga neišduoda jų pačių vidaus nerimo ir sunkumų? Įvairios žinios byloja apie aštrią sovietų žemės ūkio krizę. Žmonių dėmesiui nukreipti partija Lietuvoje pasirinko antireliginės kovos arkliuką,

KAS NAUJO KANADOJE?

EKONOMINĖ TARYBA
provincijos gerovei kelti sudaryta Ontario premjero J. Robarts. Minėta taryba, susidedanti iš 17 asmenų tirs Ontario ekonominę padėtį ir stengsis nugalėti iškylančias negeroves.

•

PREKYBA SU KUBA
bus tęsiama ir toliau, pareiškė min. pirm. J. Diefenbakeris. Amerikos Valstybių Organizacijos suvažiavime 14 kraštų buvo nutarta taikyti sankcijas Kubai. JAV užs. reik. min. D. Rusk pasiūlė, kad Kanada taip pat sustabdytų prekybą su Kuba. Kanada pasipriešino ir nori prekiauti su Castro ir toliau nekarinės reikšmės gaminiais, nors tai padeda komunizmo įsigalėjimui Kuboje.

•

SEKMADIENIŲ ĮSTATYMĄ
norima peržiūrėti ir sumoderninti. Jis buvo išleistas 1906 m. ir buvo prižiūrimas sąjungos, vadinamos "Lord's Day Alliance", kuri žiūrėjo, kad viskas sekmadieniais būtų uždaryta. Per 60 metų Kanados veidas pasikeitė ir tas įstatymas reikalingas peržiūrėti.

•

FEDERACINĖ VALDŽIA
paskyrė 540 mil. savivaldybėms, kad jos galėtų pradėti įvairių darbų projektus ir tuo sumažintų bedarbių skaičių. Šiuo metu Kanadoje yra 413.000 bedarbių.

•

BUVĘS KANADOS MIN. PIRMININKAS St. Laurent atšventė 80 metų sukaktį. Ta proga Kanados spauda jį pagerbė, pabrėždama, kad tai buvo tikrai augštos kultūros asmuo ir tikras kanadietis, savy turįs ir angliškas ir prancūziškas savybes.

•

LIBERALŲ PARTIJA
turėjo dviejų dienų konvenciją Otavoje, kur dalyvavo virš 300 atstovų. Tikslas — išryškinti rinkiminę programą, nes rinkimai nebetoli. Liberalų įtaka bus koncentruojama į atsilikusį ekonominį gyvenimą, į nepritarimą Europos Bendrajai Rinkai ir Kanados Banko valdytojo Coyne bylą.

•

30 MILIJONŲ DOLERIŲ
užsakymą iš JAV gavo Kanada pagaminti 53 transporto lėktuvus, vadinamus Caribou. Lėktuvus gamins de Havilland b-vė Toronto priemiesty.

•

MEŠKERIOJIMAS
EKETĖSE pasidarė labai populiarus. 1950 m. ant Simcoe ežero ledo buvo priskaičiuojama tik 800 žvejų būdelių, o 1961 m. — 4146 ir nemažiau kaip 80.000 meškeriotojų buvo nuvykę pabandyti savo laimės. Kiekvienas žuvautojas pagavo po 1,6 žuvies. Vienai žuviai pagauti reikėjo išsėdėti 2,1 val. Iš viso nuo sausio 15 iki kovo 18 buvo sumeškeriotos 129.380 žuvys. Iš jų: 48.370 ešerių, 45.280 baltžuvių - whitefish, 31.200 silkių, 3250 upėtakių -laketrout ir 1280 vėgėlių-burbot.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIAI PROTESTUOJA

Dėl vilniškio sovietinio teismo sprendimo, paskelbto sausio 25 d., VLIKas pareiškė viešą protestą JT ir visam laisvajam pasauliui. Proteste jis:

"PABRĖŽIA, kad Sov. Sąjunga tuo laužo Visuotinės Žmogaus Teisių ir Laisvių Deklaracijos pagrindinius dėsnius ir Jungtinių Tautų, kurios narė ji yra, statuto 1 (3), 55 ir 56 straipsnius;

PAŽYMI, kad sovietų primestieji Lietuvai administraciniai organai ir tariamieji teismai, pagal nurodytus straipsnius, o taip pat pagal Sov. Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus ir sutartis, nėra teisėti Lietuvos vyriausybiniai organai ir visi jų nelegalūs veiksmai yra ne kas kita kaip pavergtosios tautos persekiojimo priemonės;

NURODO, kad tariamasis Vilniaus teismas veikė Kremliaus pavestas ir diriguojamas ir teisiamiesiems pritaikė Sov. Sąjungos Lietuvoje negaliojančius įstatymus;

SMERKIA 1962 m. sausio 25 d. tariamojo teismo sprendimą Lietuvos kunigų ir tikinčiųjų byloje kaip paaštrinimą lietuvių tautos persekiojimo ir pagrindinių tautų ir žmogaus teisių laužymo aktą".

Visu griežtumu protestuodamas, VLIKas reikalauja JT ir laisvąjį pasaulį pašalinti sovietinį kolonizmą iš Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų. Pasirašė: dr. J. Trimakas, pirm.; J. Audėnas, vicepirm.; J. Stikliorius, sekr.

Krašto Valdyba pasveikino naująjį Lietuvos konsulą

ARTĖJA KRAŠTO TARYBOS RINKIMAI

KLB Krašto Valdybos pirm. Stp. Kesgaila sukvietė Kr. Valdybos posėdį Montrealyje skubiems klausimams apsvarstyti. Pirmiausia dideliu pasitenkinimu Krašto Valdybos vardu pasveikino posėdyje dalyvaujantį Politinio komiteto pirm. Joną Žmuidziną, gavusį paskyrimą būti nepriklausomos Lietuvos konsulu Kanadoje. Tai ypač yra svarbu, kad mirus Vyt. Gyliui, susidarė nemaloni padėtis, nes tautiečiai liko be konsularinės pagalbos. Dabar šis reikalas jau sutvarkytas.

Pirmininkas painformavo apie pasiruošimus rinkti naują KLB Krašto Tarybą. Rinkimai, kaip jau buvo skelbta, turi įvykti Atvelykio sekmadienį, balandžio 29 d. Kaikurios apylinkės, ir net didžiosios, dar nėra sudariusios rinkiminių komisijų. Ši būsena ir kelia susirūpinimą. Krašto Valdyba šiuo raginą lietuvių kolonijas - apylinkes, kurios ligšiol dar nėra sudariusios rinkiminių komisijų, jas būtinai sudaryti artimiausiomis dienomis. Kr. V-ba taipgi kreipia visų apylinkių dėmesį, kad jos statytų kandidatus iš savo apylinkių, nes ligšiol daugiausia statė didžiosios kolonijos.

Jaunimo saskrydis pasiūlytas ir paprašytas rengti Hamiltonui, bet Hamiltonas dabar renka naują valdybą, todėl senoji šio reikalo nesiima spręsti. Nutarta šį klausimą judinti toliau, norint jį įgyvendinti.

Kr. V-ba konstatavo labai gražią bendradarbiavimo pradžią su JAV LB Krašto Valdyba, kurios pirm. J. Jasaitis parašė tuo reikalu laišką. KLB Kr. V-ba pritarė JAV Kr. V-bos siūlymui dėl Pasaulio Lietuvių Seimo šaukimo ir antrosios taut. šokių šventės ruošimo Čikagoje.

KLB Kr. V-ba su dideliu pasitenkinimu priėmė žinią, kad kultūros kongresas nukeltas į Padėkos dienas. Tai gražus abiejų Krašto Valdybų veiklos derinimo ir bendradarbiavimo faktas.

Kr. V-bos ižd. Pr. Rudinskas pranešė piniginių reikalų stovį. Romos "Elta-Press" kol kas surinkta $204. Yra neatsiliepusių apylinkių, kurios prašomos visdėlto sukombinuoti šiam reikalui lėšų.

"Knygų Lentynai" ir šiais metais paskirta prašomoji redaktoriaus Ružancovo-Ružanieco suma.

Prof. St. Kairiui iš Kanados pasiųsta per KLB $686,47.

Polit. komiteto pirmininką paskyrus konsulu, iškilo naujo pirmininko klausimas. Ta proga prisimintas ir Kr. Taryboje keltas spaudos sąjūdžio klausimas. Šiais klausimais J. Žmuidzinas pažadėjo pasitarti Politiniame komitete.

KLB KV INF.

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Vyr. red. K. Dr. Pr. Gaidamavičius. Pavaduotojas A. Rinkūnas
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija. Prenumerata visur metams $5.00, pusmečiui $3.00. Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
941 Dundas Street West • Toronto 3, Ontario • Canada
Telefonas 368-6813.

Remkime Tautos Fondą ir VLIKą

Jau greit dvidešimt metų kai Lietuva neša sunkų bolševikinės vergijos jungą ir priespaudą, kurią mes vargu rasime pasaulio istorijoj. Lietuvos žmogus savo tėvynėje yra beteisis vergas; nuo jo atimtos visos laisvės ir jis privalo klausyti "visagalio" komisaro įsakymo.

Ūkininkų žemė nacionalizuota ir jie visi varu suvaryti į kolchozus, kur iš savo darbo negali nei išsimaitinti, nei apsidengti. Sviesuomenė ir pažangieji ūkininkai deportuoti į Sibiro koncentracijos stovyklas sunkiems darbams ir sunaikinimui. Tėvynėje likę lietuviai kas ketvirtus metus yra varomi į rinkimus, kad "vienbalsiai" išrinktų savo pavergėjus. "Štai koks pasitenkinimas darbo žmonių Sov. Sąjungoje, kad net 99% eina į rinkimus ir balsuoja už savo vadus", — šaukia rusų propaganda užsienyje.

Bet jie visi žino, kad kur nors šio žemės rutulio vakaruose gyvena laisvi jų kraujo broliai ir kad jie užjaučia jų vargus ir sielojasi jų išlaisvinimu.

Ar mes turime savo brolius palikti amžinoje vergijoje ir raudonųjų budelių rankose? Mes negalime ramiai sėdėti, laukti stebuklo, kad kažin kas ateitų ir išlaisvintų mūsų tėvynę. Mes turime įsijungti į laisvojo pasaulio žmonių eiles ir kartu kovoti. Dabar visas laisvas pasaulis aiškiai pamatė, kad Maskvos režimo tikslas yra uzkariauti visą pasaulį. Šis komunizmo pavojus sukėlė mums draugų laisvojo pasaulio politikų tarpe. Vis dažniau spaudoje ir Jungtinėse Tautose minimas pavergtųjų tautų vardas, jų tarpe ir mūsų [illegible]a. Pasaulio politikai, kaip Anglijos, Amerikos ir Kanados, drąsiai ir aiškiai iškėlė rusų kolonizmo R. Europoje klausimą Jungtinių Tautų forume. Turėdami savo pusėje tokių stiprių sąjungininkų, mes privalome dar stipriau prisidėti prie Lietuvos laisvinimo akcijos.

Lietuvos patrijotai II D. karo metu pogrindyje sudarė Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą — VLIKą, apjungusį visus lietuvius. VLIKas nuo savo įsikūrimo dienos 1944 m. veikia be pertraukos ir dabar išeivijoje. Mūsų visų pareiga yra ji paremti jei ne darbu, tai nors pinigine auka, nes jis kovoja ir dirba lietuvių tautos laisvei ir gerovei.

VLIKo išlaikomos šios įstaigos: Vykdomoji Taryba Vokietijoje, kuri išlaiko monotoringo stotį, dirbančią dieną ir naktį. Ji priima iš Vilniaus radijo laidas ir užrašo svarbesnius pranešimus. Užrašai reikalingi Vykdomosios Tarybos radijo transliacijoms ir ELTos biuleteniams. VLIKas išlaiko lietuviškas radijo programas į Lietuvą trijose vietose: Madride, Romoje ir Vatikane. Nei viena iš tų stočių neima iš VLIKo jokio atlyginimo už transliacijas į Lietuvą, tik apmokami radijo pranešėjai, kurie paruošia medžiagą ir kasdien perduoda teisingas žinias į Lietuvą. Kaip nemalonus okupantui yra šis radijo balsas iš laisvo pasaulio, matome iš fakto, kad Lietuvoje veikia daug okupanto stočių trukdyti teisingiems pranešimams iš Vakarų.

VLIKas per savo Vykdomąją Tarybą V. Vokietijoje spausdina ELTos buletenius penkiomis kalbomis: lietuvių, anglų, vokiečių, italų ir ispanų. Tie biuleteniai siunčiami pasaulio spaudai, kongresmanams, ministeriams, politikams ir kitiems įtakingiems asmenims ir įstaigoms. Prieš keliolika metų pasaulis apie Lietuvą beveik nieko nežinojo, bet dabar nuolatinės ELTos informacijos dėka, jis daug žino apie okupuotą Lietuvą. Tas pasaulio informavimas ir propagandinis darbas reikalauja daug lėšų.

VLIKui pasitraukus iš Lietuvos į Vakarus buvo įsteigtas Tautos Fondas, kurio uždavinys — telkti lėšas okupuotos Lietuvos laisvinimo reikalams. Tautos Fondas veikia visame laisvame pasaulyje, kur tik gyvena lietuviai, išskyrus JAV, kur tas lėšas telkia ALT. Kanadoje Tautos Fondas turi 20 skyrių ir per pirmą savo dešimtmetį yra surinkęs $60.000 aukų. Ši suma būtų daug didesnė, jeigu visi Kanadoje gyveną lietuviai pastoviai savo aukomis prisidėtų, paskirdami į metus vienos dienos uždarbį okupuotos Tėvynės laisvinimo reikalams. Neaukojančių tarpe yra žmonių, baigusių laisvoje Lietuvoje augštus mokslus ir turėjusių geras vietas. Kita kategorija neaukojančių yra tie lietuviai, kurie labai greit praturtėjo ir visai užmiršo savo kenčiančią Tėvynę, jiems yra vienas dievas — doleris, su kuriuo skirtis jie nenori.

Remdami Tautos Fondą, mes kartu remiame ir VLIKą, o šis yra vienintelė Lietuvos laisvinimo organizacija, ir kiekvieno susipratusio lietuvio pareiga yra jai padėti dar platesniu mastu veikti.

Iš savo patyrimo žinom, kad tautoms laisvė nėra veltui duodama; ją reikia išsikovoti kraujo auka karo metu, o taikoje — aukojant turtą, darbą ir dvasines jėgas. Nėra žemėje didesnio dalyko, kaip siekti savo Tėvynei laisvės.

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje

Mažėjanti imperija

II D. karo pabaigoje Britų imperija turėjo 500 mil. gyventojų, šiandien beliko tik 30 mil. Viena po kitos beveik visos užjūrio kolonijos tapo nepriklausomomis. Nors daugelis tų naujųjų valstybių ir liko Britų Bendruomenės šeimoje, tačiau su Britanija jos nieko bendro nebeturi; kaikurios net nepalankiai prieš ją yra nusistačiusios. Likvidacijos procesas dar tebevyksta. Likusios kolonijos greitu laiku paskelbs savo nepriklausomybę. Uganda taps nepriklausoma spalio mėn., po to seks Jamaica, Kenya ir Britų Gvinėja.

1963 m. gale, atrodo, iš buvusios imperijos neliks nieko, išskyrus pačią Anglijos teritoriją. Panašus likimas buvo ir visų kitų kolonijų valstybių, kaip Prancūzijos, Olandijos ir Belgijos. Reikia tik anglams pripažinti nuopelnus už tai, kad visos jų kolonijos tapo ar taps nepriklausomos. Kada tai padarys sovietai?

LIETUVIŠKASIS LAISVĖS RADIJAS MADRIDE

KLABINTA Į DAUGELIO DURIS

Nuo 1952 m. vasaros VLIKo įgaliotinis Madride net keliais atvejais kreipėsi į Ispanijos vyriausybę su prašymu leisti lietuviams transliuoti per valstybinį Ispanijos radiją Madride — Radio Nacional de Espana į bolševikų trypiamą ir terorizuojamą Lietuvą. Net dvejus metus reikėjo triūsti ir daug durų Madride paklabenti. Buvo kreiptasi net ir į pati gen. Francisco Franco, kuris, pats kovęsis prieš komunistus žutbūtinėje kovoje net tris metus savame krašte, Lietuvos priespaudą ir lietuvių tautos nelaimę netruko suprasti ir reikiamai įvertinti, pažadėdamas savąjį radijo siustuvą. Taip pat buvo kreiptasi į tuometinį Ispanijos užs. r. min. Sr. Martin Artajo; buvo kalbėta su popiežiaus nuncijumi Madride arkiv. Hildebrando Antoniutti, su Madrido patriarchu vyskupu Leopoldo Eijo y Garay, su valstybinio Ispanijos radijo vadovybe; ypač buvo prašytas informacijos ministeris, nuo kurio priklauso visos Ispanijos radijas ir televizija. Tuometinis ir dabartinis informacijos ir turizmo min. dr. Arias Salgado, pasišaukęs lietuvį, kuris radijo reikalu pas jį net kelis kartus lankėsi, ir kaip tik tomis dienomis Madride buvusį a.a. vysk. Vincentą Padolskį, pareiškė, kad lietuvių prašymas išklausytas ir kad suteiktas leidimas lietuviškoms transliacijoms Madride, Radio Nacional.

Arias Salgado jau gautų lietuviškųjų transliacijų vedėjui pakartotinai pabrėžė, kad jos duotos **Lietuvai ir jos prispaustiems žmonėms!**

KADA GIRDIMA LIETUVIŠKOJI PROGRAMA?

Po skubaus pasiruošimo, susitvarkymo ir galutinio susitarimo su ispanų radijo vadovybe, ypač su anuometiniu jos direktoriumi Jose Ramon Alonso, ir su VLIKu, lietuviška programa buvo pradėta transliuoti 1955 m. sausio 2 d. Pirmaisiais dviem mėnesiais ji buvo perduodama 10 min. kasdien, o nuo 1955 m. kovo 1 d. jau buvo išgauta 15 min. Toks programos ilgis tęsiamas ir dabar. Nuo 1958 m. buvo išgautas mūsosios programos pakartojimas kitos dienos rytą 8.30 - 8.45 val. Lietuvos laiku (6.30 - 6.45 val. Vid. Europos laiku); nuo 1961 m. lapkričio 6 d. išgautas ir antrasis lietuviškos programos pakartojimas 17.45 val. Lietuvos laiku (nuo 15.45 iki 16 val. Vid. Europos laiku). Pagrindinė lietuvių kalba programa dabar per valstybinį Ispanijos radiją iš Madrido leidžiama 50 mtr. banga, o pakartojimai — 42 mtr. banga.

PRADEDAMA VARPŲ MUZIKA

Pagrindinis mūsų lietuviškųjų programų Madride rengėjų rūpestis—kad jos būtų tikrai krikščioniškos, lietuviškos ir prieškomunistinės, sudėtingos, aktualios ir įdomios Lietuvos žmonėms, atitinkančios Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto nurodymus ir visų gerų lietuvių pageidavimus. Programa pradedama Kauno Muzėjaus varpų muzika, po to, perduodamos dienos politinės žinios apie svarbesniuosius tarptautinius įvykius iš politinės, diplomatinės ir karinės srities. Paskiau — pagrindiniai straipsniai arba komentarai; du kasdien apie pavergtosios Lietuvos gyvenimą. Specialūs mūsų komentarų taikiniai yra lietuviškasis tėvynės ir laisvojo pasaulio jaunimas, lietuviška šeima, lietuvis darbo žmogus, lietuvė moteris, studentai ir t.t. Nepaprastai daug dėmesio kreipiama tokioms gyvybingoms temoms, kaip Lietuvos rusinimas, jos komunistinimas, mūsų žmonių danginimas į Sibirą ir kitus sovietijos užkampius, rusų kalbos ir kultūros brukimas lietuviškajam jaunimui ir t.t.

Lietuviškąją Madrido programą, ypač religinę jos dalį, kuri duodama sekmadieniais ir kitomis religinių ir tautinių mūsų švenčių progomis, nepaprastai šiltai komentavo Vatikano oficiozas "Osservatore Romano" jau net porą kartų, pabrėždamas, jog tenka laukti gražių ir džiugių rezultatu iš valstybinio Madrido radijo į Pabaltiją. Religinėmis mūsų programomis patenkinti ir laisvojo pasaulio lietuviai, kaip matyti iš dažnų linkėjimų dirbti ši svarbų mūsų tautai ir Bažnyčiai darbą.

GALINGAS SIUSTUVAS

Radio Nacional, kuriuo jau aštunti metai naudojasi lietuviai Ispanijos sostinėje, yra vienas galingiausių pasaulyje radijo siustuvų. Už 30 km. į pietus nuo Madrido į viršų kyla ištisas pastatų junginys — miestas. Tai valstybinis Ispanijos radijas. Per šį siustuvą galima pasiekti visus pasaulio kampus, nes jis yra 600 kv. galingumo — 3 kombainai po 200 kv. kiekvienas. Lietuviškosios mūsų programos perduodamos vienu šių junginių 200 kv.; užtat galima gerai pasiekti ir Lietuvą, nes ši ispanų radijo stotis turi krypties išspinduliavimo antenas.

Kaip girdimas lietuviškas Madrido Balsas Lietuvoje, Sibire ir kitur?

Gauname tiesioginių ir netiesioginių žinių iš Lietuvos ir Sibiro, kad ispanų valst. radijo liet. transliacijos lietuvių yra intensyviai klausomos. Girdimumas, žinoma, kiekvienu atveju priklauso nuo meteorologinių ir sovietinių trukdymų. Nėra paslaptis, kad bolševikai priešinasi 3000 trukdytuvų. Iš daugelio grįžusių išsikalbėjimų mums yra pakankamai žinoma, kad Madrido liet. transliacijos yra dažnai normaliai girdimos. Klausytis radijo sovietų prispaustame krašte yra didelė rizika, nes ten žmonės turi klausymąsi slėpti nuo kitų, kad nepatektų okupantui į nagus. Tie sunkumai dar padidėjo, kai ne visi gali įsigyti pajėgius radijo priimtuvus Lietuvoje, nes tą okupantas irgi seka kreiva akimi.

Iš lietuvių tėra vos du darbuotojai, kurių vienas tvarko perduodamą medžiagą, o kitas ją turi sutraukti ispaniškai, nes to reikalauja valstybės kontrolė, ir palaikyti santykius su radijo vadovybe. Juodviem tenka atlikti ir visas techninis darbas.

Nuo pat pradžios lietuviškųjų transliacijų Madride esame aiškiai užsibrėžę krikščioniškąjį tautinį tikslą, užtat religinių mūsų programų iš Madrido tikslas buvo ir bus pirmaujantis.

ISPANIJOS VYRIAUSYBĖ PALANKI

Neseniai lietuviškųjų transliacijų vedėjui Madride buvo oficialiai ispanų informacijos ir turizmo ministerijos vieno augšto pareigūno pasakyta: "Nesibijokite, Ispanijos vyriausybė yra pasiryžusi ir toliau tęsti moralinę, dvasinę bei kultūrinę kovą prieš komunizmą per radiją prieš Lietuvos ir kitų kraštų sovietinius okupantus, kaip ligišiol". Užtat šio krašto nusistatymas kovoti prieš bolševizmą yra nepasikeitęs, ir jis nesikeis, nes ispanų tauta pradėjo prieš 25 metus priešbolševikinę kovą ne oportunistinių motyvų vedama, bet būdama tikra, kad jos kovos pastangos yra už tiesą ir šviesą. Ispanija yra vienas pačių svarbiausių moralinių ir karinių bei politinių avanpostų prieš raudonąją šmėklą Vakarų pasaulyje.

Galimas daiktas, kad Ispanija bus mums didele pagalba laisvę atgaunant. Užtat suprantama, kodėl svarbios ispanų asmenybės nuo pat pradžios yra rodžiusios savo pasitenkinimą ir sveikinusios lietuviškųjų radijo valandėlių darbuotojus.

Lietuvių darbu yra patenkintas ir pats gen. Franco, kuris lietuviškųjų Madrido radijo valandėlių vedėjui yra pasakęs: "Sakykite ir rašykite visiems lietuviams, kad aš jaučiuosi laimingas, jog jūs galite patenkinti savuosius mūsų radiju, nes lietuvių reikalus, troškimus ir kančias puikiai atjaučiu, kadangi ir pats turėjau nuo komunistų daug iškentėti ir pagaliau prieš juos per trejus metus žutbūtinai grumtis".

Paruošė mūsų bendradarbis Ispanijoje

Čikagos lietuvių vaizdai ir vargai

EDVARDAS ŠULAITIS

JAV Lietuvių Bendruomenės stipriausiojo vieneto — Čikagos apygardos — atstovų suvažiavimas įvyko sausio 28 d. Čikagoje. Čia susirinko 108 atstovai ir būrelis svečių. Tokiu gausumu nepasižymėdavo ankstesnieji suvažiavimai ir dalyvių skaičiumi šį kartą buvo viršyta Čikagos Lietuvių Tarybos paskutinė konferencija.

Pažymėtina, kad šiame suvažiavime buvo stipriai varžytasi ir dėl "valdžios". Į valdybą kandidatavo net 21 žmogus, daugumoje pasiūlytas partinių grupių. Kaikurios grupės net išdalino balsuotojams savo sąrašus, kad rinkėjams nereikėtų galvoti. Taip pat pažymėtina, jog į valdybą nepateko daugumas buvusių valdybos narių, nors jie ir šį kartą kandidatavo ir varė stiprią propagandą. Daugiausia balsų gavo neseniai Čikagoje gyv. Karolis Drunga, kuris, atrodo, bus apygardos pirm.

Vienu idomesniųjų šio suvažiavimo punktų buvo prel. M. Krupavičiaus pranešimas lietuvių jaunimo reikalu. Čia buvo iškelta visa eilė idomių, nors nelabai naujų, minčių, apie kurias kažkodėl vengiama daug kalbėti ir rašyti. Prelatas apibūdino liūdną mūsų jaunimo auklėjimo padėtį. Jis pažymėjo: 1. lietuviškos parapinės mokyklos Amerikoje nėra; 2. lietuviško parapinio vaikų darželio čia taip pat nėra; 3. organizacijos, kurios vykdo šioje srityje darbą taip pat yra pasirinkusios nelietuvišką krypti, 4. šiuo klausimu dar neįstojome į tikrą kovos kelią.

Prel. M. Krupavičius pareiškė, kad vadinamos "lietuviškos" parapinės mokyklos įkala vaikui nuomonę, jog jis esąs ne lietuvis, o amerikietis. Todėl pranešėjas siūlė, jog JAV LB imtųsi priemonių apsaugoti nuo nutautinimo, kad vaikai parapinėse mokyklose būtų auklėjami lietuviškoje dvasioje, būtų išlaikomi lietuviški vardai bei pavardės (dabar jie sąmoningai būna pakeičiami), tikyba ir dainos būtų mokomos tik lietuviškai, tam tikslui pasiekti būtų sudarytas žinovų komitetas ir t.t.

Susirinkusieji šioms mintims triukšmingai pritarė, tačiau daugumos veidai rodė, kad šie žodžiai ir pasiliks popieriaus puslapiuose.

• • •

Čikagą, per Lenkiją, pasiekė dar viena moteris (ji pavardės nenori skelbti), kuri čia atvyko pas savo vyrą. Tokių atvažiuoja dažniau, bet kadangi jų išvykimas iš Lietuvos eina nelegaliu keliu, jie ir lieka nedaug kam žinomi.

Ši, palyginus, dar jauna moteriškė, yra iš profesijos mokytoja, gana protinga ir gerai pažistanti padėti Lietuvoje ir čia. Jai, kaip ir daugeliui čia iš Lietuvos atvykusiųjų, yra sunkiai suprantamas laisvame pasaulyje, o ypatingai Amerikoje gyvenančių lietuvių susiskaldymas ir tėvynėje likusių tautiečių nesupratimas.

Kalbant apie iš Lietuvos į Lenkiją pasprukimus, reikia pažymėti, kad yra tam naudojami įvairūs būdai. Viena moteris specialiai ištekėjo už į Lenkiją repatrijuojančio lenko (žinoma, iš anksto jam pasakius apie kombinaciją), o vėliau atvyko pas savo tikrąjį vyrą Amerikon. Vartojama ir daugiau būdų, kurių neminėsime.

• • •

Į Vilnių išskrido T. Leonienė aplankyti sergančios savo motinos. Kelionėje žadėjo išbūti virš savaitės laiko.

Leonų šeima yra gerai pažistama Amerikos lietuviams bei amerikiečiams. Lygiai prieš 2 metus, sausio 29 d., Čikagon atvyko Leonų vaikai — Regina ir Tomas, kuriems atvažiuoti pagelbėjo Chruščiovas.

Taigi, judėjimas iš Lietuvos ir į Lietuvą po truputį vyksta, nežiūrint nepalankių sąlygų bei trukdymų iš vienos pusės daugiau, o iš kitos mažiau.

• • •

Anne Šidlauskas — taip vadinasi Čikagos pašonėje — Brookfielde gyv. lietuvaitė, gimusi šiame krašte kurios vardas plačiai nuskambėjo didžiojoje Čikagos spaudoje.

Sausio 21 d. visi Čikagos laikraščiai išsidėjo AP informaciją apie ją su nuotrauka. Pasirodo, kad ši 19 metų Indianos un-to Bloomingtone studentė yra Amerikos studenčių bilijardo čempijonė. Tokiu būdu ji yra vienintelė lietuvių kilmės studentų, kurie yra tapę nugalėtojais betkokioje sporto šakoje.

Anne universitete studijuoja sąskaitybą — accounting; jos tėvai taip pat yra gimę Amerikoje.

Užmiršti faktai — **M. Krupavičius**

LIETUVIAI – NAIKINAMŲ ŽYDŲ GELBĖTOJAI

Lietuvos žydai ir iš jų kilę veikėjai laisvojo pasaulio spaudoje yra paskleidę žiaurių kaltinimų lietuviams. Tie kaltinimai neseniai vėl buvo pakartoti ir didžiojoj Kanados spaudoj. Dėdami šiuos prel. M. Krupavičiaus atsiminimus, tikimės, kad jie padės išryškinti tiesą ir paakins mūsų veikėjus tinkamai reaguoti bei veikti laisvojo pasaulio opinija faktais, kurių beveik neiškelia lietuvių kaltintojai. Redakcija

1. ĮŽANGOS VIETOJE

1949 metais eidamas Niujorko garsiuoju Brodvėju arba Broadway, pastebėjau lange rieštainių ir chalų: kaip nulieti, lyg tik dabar būtų iš Lietuvos atvežti. Smukau į krautuvę ir lietuviškai paprašiau chalos. Pardavėjas, senyvas vyras, elegantiška barzda, taip pat lietuviškai paklausė: didelę ar mažą chalą duoti. Pasirodė, jis esąs Lietuvos žydas. Šia proga persimetėme su juo keliomis mintimis. Be kita ko, jis pažymėjo: lietuviai mėgsta iš žydų pasijuokti, bet jie juos myli.

1954 m. gerai neprisimenu, ar tai buvo Maspete, ar Bruklyne. Užėjau į vaistinę, paprašiau kažkokių vaistų, kuriems recepto neturėjau. Taip pat užkalbinau lietuviškai. Užkalbintasis suprato, kokia kalba kalbu, ir pakvietė kitą vyrą. Jis man lietuviškai paaiškino, kad be recepto duoti vaistus yra tam tikrų sunkumų, bet man, kaip lietuviui, jis jų parūpins. Paklausus, iš kokios Lietuvos vietos jis yra kilęs, atsakė:

— Aš esu Vilkomiro (Ukmergės) žydelis.

Su šiuo simpatinguoju vaistininku šnektelėjau kiek ilgėliau. Jis man pasakojo, kad Lietuvos žydai laiko Lietuvą savo tėvyne, kad jis jos ilgisi, kad jis ją buvo aplankęs ir džiaugėsi atgavus nepriklausomybę, kad ir nepriklausomoji Lietuva žydams davė pilną laisvę, kad lietuviai visada gražiai sugyvendavo su žydais ir iš jų žydai jokių nesmagumų nėra patyrę. Vargas buvo vienas — caro priespauda, bet lietuviai dar sunkiau buvo jos spaudžiami.

Tie du atvykę iš Lietuvos žydai trumpai, bet teisingai ir tiksliai nupasakojo lietuvių - žydų santykius. Tokie jie buvo iš tikrųjų amžių būvyje. Lietuvių - žydų santykiuose jokių problemų nebuvo. Jei kokių nesusipratimų retkarčiais tarp jų atsirasdavo, tai tik tokios rūšies, kokių atsiranda tarp kaimynų ir savose šeimose. Tai visai suprantamas ir natūralus reiškinys. Problemų atsirado tik svetimiems išmaišius. Jie ir tas problemas sudarė. Čia turiu galvoje rudąja hitlerininku Lietuvos okupaciją. Bet ir šiais sunkiais laikais lietuvių tauta gerai supratė hitlerininkų siekimus ir nepasidavė jų provokaciniams užsimojimams. Jie ne tik nepakeitė su žydais savo santykių, bet dar daugiau parodė jiems savo širdies, nors kiti už tai labai skaudžiai nukentėjo nuo okupanto žiaurios rankos.

KNYGOS PRIEŠ LIETUVIUS

Po paskutinio karo žydų tarpe atsirado žmonių, kurie žydų skerdynes stengėsi suversti lietuvių tautai. Jie arba nežinojo faktų, arba buvo aklas įrankis ta kryptimi suinteresuotų svetimųjų organų ir partijų. Tokių kaltinimų prirašyta ne tik žydų spaudoje, bet jie tas klaidinančias ir neteisingas žinias skleidė ir svetimoje spaudoje. Tokių žinių galima rasti ir svetimomis kalbomis išleistose knygose. Man pačiam teko skaityti kelias tokias knygas. Viena jų, prancūzų kalba išleista, apima jaunos žydaitės (pavardės neprisimenu) dienorašti, surašytą Varšuvos gete. Ten labai nepalankiai rašoma apie ten buvusių lietuvių karių dalinį. Tolygiai buvo rašoma ir apie lietuvių karių dalinį, buvusį Liubline. Čia tenka pažymėti, kad tie daliniai nebuvo Lietuvos vyriausybės suorganizuoti ir ten pasiųsti. Jie dažniausiai buvo prievartos keliu pačių vokiečių sudaromi ir siunčiami, kur jiems patikdavo.

LIUBLINO DALINYS PRIEŠINOSI

Man esant Kalvarijoje, atvyko civiliškai apsirenges jaunas vyras ir pasisakė, kad jis yra minėto Liublino lietuvių karių dalinio vadas, atvykęs tuo reikalu su manimi pasikalbėti. Jo pasakojimas buvo šiurpus. Kalbamasis dalinys vokiečių buvo naudojamas nešvariausiems darbams. Daliniui pasipriešinus tam ar kitam uždaviniui atlikti, jis buvo ginkluotų vokiečių apsupamas ir varu turėjo jam pavestą darbą atlikti. Jis buvo laikomas skirtingose salygose negu vokiečiai ir maisto, ir kitais atžvilgiais. Šia prasme jie nebuvo kariai, bet vokiečių vergai. Jis man visa tai pasakojo su ašaromis akyse. Kariai iš to dalinio bėgdavo, kas galėdavo. Vadas buvo atvykęs kelioms dienoms į Lietuvą atostogų. Jis pasiryžęs atgal negrįžti ir slapstytis, tik norėjęs žinoti, ar tokiu elgesiu nepakenks Lietuvai ir tautai. Aš jo nusistatymą pagyriau ir pareiškiau, jog gera būtų, kad visas dalinys pasektų savo vado pavyzdžiu. Ne kitokiose salygose dirbo ir gyveno Varšuvos dalinys.

AUKSĄ ATNEŠĖ KLEBONUI

Lygiu būdu geštapininkai teroru versdavo ir prievartaudavo civilius žmones vykdyti jų nežmoniškus žiaurumus ir nusikalstamus darbus. Kai iš Kalvarijos gabeno žydus į Marijampolę žudyti, nors apie tai nieko niekam nesakė, ir patys žydai nors ir turėjo nejaukaus nujautimo, bet manė, kad juos veža kitur į darbus. Dėl to žydų komitetas, sudarytas iš Kalvarijos rabino, mokytojo ir dar vieno jų įtakingo tautiečio, kurių pavardžių jau neprisimenu, surinko brangenybes ir atnešė man saugoti su salyga, jei jie grįžtų, jiems gražinti, jei negrįžtų — panaudoti bažnyčios reikalams. Aš nepriėmiau, pareikšdamas, kad mano gyvenimas Kalvarijoj neilgas. Tos brangenybės buvo išdalytos rimtesniems ūkininkams. Kiti, o gal ir visi po savo turtų dalį įsisiūdavo po paltų pamušalu. Visa tai geštapininkai, žydus sušaudę, ju drabužiuose surado ir panaudojo saviems tikslams.

PUSKARININKIAI ATSISAKĖ ŠAUDYTI

Kelias dienas prieš kalbamą žydų žudymą Marijampolėje vokiečių buvo pristatytas 10-15 vyrų sarašas, kurie turėjo žudymo dieną atvykti į Marijampolę, į nurodytą įstaigą. Tie vyrai beveik be išimties buvo Lietuvos kariuomenės atsargos puskarininkiai. Jiems buvo numatyta žydus šaudyti. Kai pamatė, kuriems reikalams jie čia atvežti, atsisakė budelių pareigas eiti. Tuomet buvo kulkosvaidininkų apsupti ir pagrasinti: jei neįvykdys įsakymo, bus sušaudyti kartu su žydais. Jie taip buvo sukrėsti tų visų įvykių, jog keli gavo nervinio pobūdžio psichinius sukrėtimus. Vaikščiojo kaip pamišę. Nesurado niekur ramybės. Jie ir du ūkininkai iš Seinų gatvės, kurie buvo užvaryti vežti žydus į Marijampolę ir matė žydų naikinima, kelias savaites kasdien vaikščiojo išpažinties, ieškodami čia susiraminimo. Nesitenkindami tuo, po išpažinties eidavo pas tą ar kitą kunigą aiškintis ir jieškoti paguodos savo iš pusiausvyros išmuštoms sieloms. Tik po ilgo kankinimosi pagaliau atgavo vokiečių žiaurumų išmuštą iš normalių vėžių pusiausvyrą.

VOS NEŽUVO GRAJAUSKIENĖ

Dar vienas būdingas nacių elgesys: vežamiems žudyti žydų seneliams ir psichiatrinės ligoninės ligoniams lydėti į žudymo vietą buvo paskirta tos ligoninės vyresnioji sesuo (buv. Lietuvos banko direktoriaus Pijaus Grajausko tikroji sesuo). Ją pamačiusi, vieno Kalvarijos gydytojo žmona, jau išrengta iš visų drabužių, krito jai ant kaklo graudžiai verkdama. Naciai didelių ceremonijų nedarė, jas abi įstūmė į griovį, kuriame išrengti žydai buvo šaudomi. Ir tik per plauką ji ten kartu su žydais nepaklojo savo gyvybės. Nepaisant nacių kliudymų, dviejų lietuvių laiku ji buvo iš griovio ištraukta. Tai vienas kitas pavyzdėlis, kuris lengvai įrodo, kokiu būdu lietuviai atsirasdavo prie nieku nepateisinamo nacių žydų naikinimo.

PASIKALBĖJIMAS MIUNCHENE

Buvau gavęs žinių, kad Miunchene yra Lietuvos žydų centrinis komitetas. Panūdo išsikalbėti su jų vadais čia liečiamais nepagrįstais lietuvių tautai žydų daromais priekaištais. 1945 m. lapkričio mėn. pačioj pabaigoj, pasikvietęs tuomet Miunchene gyvenusį mūsų buvusį konsulą Kalvaitį, nuėjome į komiteto būstinę. Paaiškėjo, kad būta ne Lietuvos žydų, bet visų tų valstybių, kuriose buvo žydai naikinami. Dalyvavo jame ir JAV žydų centrinės organizacijos atstovas. Pirmininkas buvo kažkokios kitos valstybės žydas. Atsiuntė su mumis kalbėtis komiteto švietimo departamento direktorių ir bene komiteto sekretorių, šiauliški žydą Dovidovičių. Lietuviškai kalba gerai, baigęs Kauno universitetą, buvęs Šiaulių miesto savivaldybės narys ir žydų visuomenės veikėjas. Kalbėjo su mumis kietai, nesiskaitydamas su žodžiais. Išklausęs mūsų pranešimo, trumpai atsakė:

— Žydus žudė lietuvių tauta — ir už tai ji bus atsakinga. Kol nekaltas žydų kraujas neišgaruos, už bendro stalo žydai su lietuviais negalės sėstis.

REIKIA GINTIS PATIEMS

Po tokio pareiškimo nebuvo pagrin-

(Nukelta į 6 psl.)

Paslaptis paaiškėjo po 20 metų

Niujorko Berlitzo svetimų kalbų mokykla paskelbė 20 metų saugotą paslaptį, turėjusią nemažos reikšmės II D. karo eigai. 1942 m. mokyklos vadovybei prisistatė JAV kariuomenės pulkininkas, ir gavęs užtikrinimą, kad jo reikalas būsiąs laikomas paslapty, paklausė, ar įmanoma išmokyti norvegų kalbos 300 kareivių per 6 savaites. Atsakymas buvo teigiamas. Skubiai buvo surankioti norvegų k. mokytojai ir sugabenti Niujorkan, kur laukė 300 karių, turėjusių pramokti norvegiškai. Visi buvo įpareigoti šį reikalą laikyti paslaptyje. Iš viso to betgi buvo matyti, kad amerikiečiai ruošiasi iškelti savo kariuomenę Norvegijoj, kuri buvo tada vokiečių okupuota. Amerikiečių kariai, pasimokę norvegų k., drauge su kitais buvo sugabenti į laivą, turėjusį plaukti nežinoma kryptimi, nors buvo spėjama — Norvegijos link. Berlitzo mokyklos vadovybė ir visi apie tai žinoję labai nustebo vėliau sužinoję, kad tie kariai buvo išlaipinti ne Norvegijoj, o Šiaurės Afrikoj. Pasirodo, tai buvo amerikiečių karinės vadovybės manevras. Jos žvalgyba, organizuodama norvegų k. kursus, žinojo, kad paslaptis negalės būti išlaikyta, ir vokiečiai tai sužinos. Taip ir įvyko. Vokiečių žvalgyba susekė slaptus norvegų k. kursus ir pranešė Berlynui. Hitleris įsakė permesti žymias vokiečių karines pajėgas Norvegijon, o tuo tarpu sąjungininkai išsikėlė Š. Afrikoj.

GIMIMO, VEDYBŲ IR MIRIMŲ skaičius Kanadoje

buvo žemesnis 1961 m., nei 1960 m. 1961 m. mirė 140.500 asmenų arba 7 iš 1000. Vedybų buvo 127.000, o gimimų — 474.000, t.y. 26,9 kiekvienam tūkstančiui gyv.

MIRĖ TROCKIO ŽMONA sulaukusi 79 m. amžiaus Paryžiuje. Trockis ją vedė kaip antrąją žmoną 1903 m. Pirmoji žmona buvo Aleksandra, bet su ja tegyveno tik tris metus.

Įvairūs siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U.S.S.R.

Iš Kanados: Siunčiame paprastu ir **oro paštu** Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitka.

Gyvena ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siusti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą. Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

849 COLLEGE STREET, TORONTO, ONT., CANADA
Telefonas LE. 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro. Šeštadeiniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. po pietų

SKYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA. 8-6686. Ponia V. Juraitis.
94 Douglas Street, Sudbury, Ont. Tel. OS.3-5315, p. M. Venskevičienė.

SAVININKAI S. ir A. KALOZA

Atsivežant į Kanadą ar keliaujant jums patars ir padės
V. BAČĖNAS
FOUR SEASONS TRAVEL LTD.
109 Bloor St. W., Toronto 5
WA. 5-5555
Po darbo LE. 3-3027

KŪNAI TUNKA, DVASIA ALKSTA

JUOZAS BUBELIS

Yra žmogui įgimta grožėtis tuo, kas gera, gražu, patraukiančio. Prašviesti pilkajai kasdienybei daug kas griebiasi visokių priemonių. Jų yra visokių. Čia trumpai stabtelsiu ties meno apraiškomis, kuriomis mūsų įvairių meno sričių menininkai ir jų talkininkai vienus mūsų pralinksmina ar pagraudena, o kitų beveik nepasiekia.

Išeina į viešumą visokio amžiaus meniškų sugebėjimų žmonės, kurie stengiasi sužavėti žiūrovą. Ir kągi, taip ar anaip įvertinę jų įdėtą darbą į rodomąjį veiksmą, katutėm palydime. Tačiau to neužtenka, nes scena mėgsta nemeluotą meną. Jei vienur dr. M. Anysas teisingai atsiliepia sakydamas, kad ne piemenys lipa į sceną publikai prabilti, tai taikant šios minties analogiją kaikuriems mūsų scenos žaliems darbuotojams - menininkams, atrodo, jie neturėtų tuo užsigauti. Eidami į sceną turi būti gerai pasiruošę savas roles tinkamai atlikti, kad po to nesunkiai pavyktų prabėgti pro neeilinių meno žinovų šerengos botagą.

Turint galvoje meninę sritį, kartais atsiranda reikalas ir piemenis scenoje išstatyti, betgi už jų veiksmą didelę atsakomybę neša tikrasis meno vadovas. Todėl meno vadovu negali būti betkas. Ir jų mes čia gerokai stokojame. Tas pats pasakytina ir apie pačius aktorius ir kitus gerus talkininkus. Praeitis yra parodžiusi, kad daug kur įvairiomis progomis ruošti meniški parengimai, ypač kur mūsų jauniai pasirodo, susilaukia kartais nemaža taiklių pastabų. Vis ir vis permažai išmankštinamas veikėjas kalbėti aiškia tarena, skambiu garsu (jau nekalbant apie vaidybinį elementą), kuris turi būti gerai girdimas net iki paskutinio salėje sėdimo suolo. Kalbėjimas ar deklamavimas, vien sau niekam negali patikti. Graži laikysena irgi turi būti paišoma.

Gyvenime gabesnieji ir drąsieji visur daugiau laimi, tat tokių pajieškokime savo tarpe, o juos suradę sudarykime ir tinkamas bei palankias sąlygas, lygiu būdu ir progas jiems viešai pasireikšti. Netenka abejoti, kad mūsų tirštesni bendruomenės sambūriai jų turi. Blogiausia, kad daugelis mūsų nuo visokeriopos visuomeninės talkos ir pareigos smarkiai kratosi, sakydami: "Apsieisite ir be manęs".

Mūsų visuomenė nevisuomet moka tinkamai atsidėkoti už gerą geru. Kai menininkai ir jų talkininkai pasirodo su kultūriniais parengimais, labai pritinka juos pagerbti. Menininkas nebūtų menininku, jei jis iš visuomenės nelauktų simpatijų ir šilto prielankumo. Daugiau vertinkime juos.

Fizinis darbas kaikam iš mūsų skurdina dvasią, o jau laisvalaikiais nuo jo atsipalaidavę jai leidžiame atsiganyti. Bet kaip? Visokiais baliais, banketais ir alučiais imame ją sotinti. Ar mes čia kūnu alkani? Išeivijoje mūsų dvasia yra alkana ir nerimstanti, o skilviai iš persisotinimo genda ir serga.

Taip ir norisi čia su poetu A. Gustaičiu sušukti: "Dainavau, Tėvyne, be Tavęs nudžiūsiu, / su Tavim gyventi ir numirt sveikiau; / o dabar, pririjęs turkinų ir džiūsų, / negaliu ištarti, ką tada sakiau..."

Nebeišlaikydami dvasios ir kūno pusiausvyros, susmulkėjome kasdienybėje. Linksmavakariais pasijaučiame esą galingi, net jaunesni už mūsų žaliąjį jaunimą, ir jis čia jau nebepritampa. Jį suvilioja svetimieji ir jis ten šoka, linksminas, naujas pažintis mezga ir taip senimas ir jaunimas atsiskyrę laiką leidžia. O kiek įdedame pastangų mūsų jaunimui į kultūrinį ir lietuvybės išlaikymo darbą įtraukti? Ar jis žavisi lietuviškuoju menu, teatru? Tai klausimai, kurie laukia atsakymo. Nuogąstaujame, kad perankst mūsų paskutinioji emigracija kapoja jaunimą nuo tautos kamieno, bet prisiimkime nemažą kaltę ir patys jų vyresnieji. Mažiau išlaidų skirkime į madą įėjusiems banketams ir baliams, bet daugiau sumeskime pinigų kultūriniams, spaudos, meno ir lietuvybės išlaikymo reikalams. Daugiau vertinkime meniškus parengimus ir per juos atgaivinkime savo prisnūdusias dvasias.

"BŪK MOTERIS, O NE BOBA"

Buvom tada ketvirtoje klasėje. Visas pasaulis gulėjo po mūsų kojomis. Ir kodėl ne? Juk buvom abiturijentės, vadinasi, pačios prašmatniausios miestelio panos. Taip bent jautėmės, o ištikrųjų buvom tik jaunutės, linksmos, darbščios ir kartais išdykusios mergytės.

Anuomet buvo paprotys turėti mažus albumėlius ir duoti juos savo draugams, kad parašytų ką nors atminimui. Ir kaip malonu po eilės metų vartyti pageltusius lapus, žiūrėti į nupieštas širdeles, rožytes, neužmirstuoles... Veidai gi tų, kurie piešė ir rašė, kaip gyvi išsineria iš praeities šešėlių...

Kartą, pertraukos metu, mano draugė Julytė, susirūpinusi atbėga pas mane savo albumėliu nešina.

— Žiūrėk, — sako ji man, — ką man aritmetikos mokytojas parašė!

Vidury lapo, stambiomis raidėmis buvo parašyta:

"Būk moteris, o ne boba!"

Čia dabar kas? Kaip tai suprasti? Kodėl mokytojas tokią puikią, rimtą mergytę boba vadina?

Susirinko mūsų visas būrys. Vienos juokėsi, kitos traukė pečiais nežinodamos ką galvoti. Julytė gi jautėsi labai nelaiminga. Pagaliau visos priėjome išvados, kad reikia prašyti mokytoją, viešai klasėje, kad jis pats paaiškintų, ką jis tuo nori pasakyti. Taip ir padarėme.

Visą pamoką mokytojas praleido aiškindamas tuos penkis žodžius.

* * *

Daug džiaugsmingų ir siaubingų metų praėjo nuo to laiko.

Julytė, kaip neišsiskleidęs pumpurėlis, anksti nuvyto mirties angelo pabučiuota, bet aš nei jos, nei to mokytojo, nei jo žodžių užmiršti negaliu. Ir kaip gi užmirši, kad esu gyva ir gyvųjų tarpe. Matau žmones, matau ką jie daro, ką kalba, kaip elgiasi ir — nekartą atspėju, ką jie galvoja. Kur pasisuksi, kur nuvažiuosi — bobų minios didėja. Moterys nyksta. Kyšo bobos iš puošnių rūbų, lindi moderniškuose namuose, važinėja brangomis mašinomis, nekartą dangstosi net ir diplomu... Ne ta yra boba, kuri nemokyta, negraži (skonio dalykas!), ar visuomenėje nesugeba pasireikšti. Boba yra ta, kuri savo sieloje, savo dvasioje, savo širdyje sumenkėjo ir nusmuko. Sumenkėjimas ir nusmukimas šiandien, kaip ant mielių auga ir bujoja.

* * *

Pasižiūrėkim arčiau į bobą — kas ji?

Bobos akys sužiba ir ji pilnais plaučiais kvatoja, kai išgirsta nešvankų anekdotą. Ji betkokia proga ir pati ištvos blevyzgą, kurios klausant ausys raitosi.

O ypač prie bonkos! Gerk ir džiaukis, kol ant kojų laikaisi. Jei ir nebesilaikai — kas kam darbo?!

Bobos lenktyniauja besistengdamos būti pirmos visose artimą žeminančiose "naujienose". Ta naujiena nebūtinai turi būti didelė. Boba nugirdusi žodelį pridės jų šimtą. Pagaliau, kam ir to žodelio — ji pati sukurs istoriją ir paskleis ją su priedu "tik niekam nesakyk". Tas priedas dažniausiai tam ir yra, kad "naujiena" kuogreičiausiai aplėktų visą koloniją. Tai dar ne viskas. Boba rašo laiškus savo draugams į kitus miestus, į kitas valstybes. Ji juodu ant balto išdėsto, kas atsitiko, kas darosi, gal net kas atsitiks. Juk pasitaiko, kad nuvažiavęs kitur sužinai, kad esi pažemintas arba net išmestas iš darbovietės. Sužinai kieno pinigais tu ką nors įsigijai. Sužinai, kad baigi išsiskirti su žmona, arba šiaip su kita gyveni. Kartais net sužinai, kas yra tėvas tavo vaiko...

Boba labai stropiai kalkuliuoja tavo finansus ir visą tavo turtą, nežiūrint ar tu jo turi ar neturi. Jeigu savo sunkiu darbu ir taupumu ką nors didesnio įsigijai (taip pat daro ir boba!) — ji bematant visa savo energija ims knisti žemę po tavo kojomis, kad kur nors ir kaip nors prikergus juodą šešėlį. Išgirsi, ko ir sapne nesapnavai ir, nežinosi ar teisintis ar tik stebėtis ir šnibždėti: "Viešpatie, atleisk jiems..."

Boba išugdo savo širdyje, jei ji iš viso ją turi, neapykantos kuriam nors žmogui ir vargas tau, jei tu esi tas žmogus! Kur eisi, ką darysi, ką kalbėsi — viskas bus negerai. Viskas bus iškraipoma, viskas drabstoma purvais ir viskas verčiama augštyn kojom.

— Aš nekenčiu jo! Aš nekenčiu jos! — pasakoma viešai ir nemirktelėjus. Jei boba nors kartą susikaupusi paklaustų save dėl ko ir už ką ta neapykanta? To boba nedaro, nes ješkant priežasties dažnai tektų pripažinti, kad nekenčiamasis, nors ir labai vargingas žmogelis būtų, nebraido bobos pelkių, savo dvasioje kuklesnis, pranašesnis, toks prieš kurį tektų susigėsti, nusilenkti...

O kerštas? Boba neatleis tau menkiausio žodelio, kurį kada nors gal visai ne jos adresu pasakei, gana, kad ji galėjo jį sau prisitaikyti. Po eilės metų, jei tave ištiks nelaimė, ji pagiežos pilnu tonu pasakys: "Labai gerai, taip jam ir reikia!" Tą patį "taip jam ir reikia" gausi kartais nors ir niekad nebūsi bobai užkliuvęs. Gausi už tai, kad netaip kalbi, netaip vaikštai, netaip stovi, pagaliau netaip atrodai.

Nedaug klysiu teigdama, kad mes finansiškai šiame krašte stovime geriau kaip Lietuvoje. Beveik visi turime namus, automobilius, daugelis turi net vasarviečių. Šiose tad sąlygose ir bobos išdidumas išaugo be ribų. Ji žiūri iš augšto. Ji žino kam nusišypsoti, ko visai nepastebėti. Ji žino kam paduoti ranką, o kam tik paniekos žvilgsnį mesti. Ji žino, kaip pamokyti ir daro tai meistrišku tonu.

Boba pasidarė išlaidi ne pagal savo išgales. Ji perka ne tai ko reikia, bet tai, kas būtų geriau už kitų. Jokia kaina neperdidelė, kad tik galėtų pasigirti, jog pirko skambaus vardo krautuvėje. Arba už pažibėlį, kuris ryt išeis iš mados — tik 15-20 dolerių mokėjo... Apsaugok gi, jei susitiksi bobą tarpdury "prastos" krautuvės! Ji nusisuks, skubiausiai įsimaišys į žmonių būrį, tikėdama jog jos nepastebėjai. Jei jau susitikimas neišvengiamas — ji susijaudinusi teisinsis, kad specialios sagos jieškojo, kurios niekur kitur neberado. Tuštybė, tuštybė — štai bobos puošmena.

Baisiausias gi reikalas tas, kad boba ir savo vaikus pagal savo "išmintį" auklėja. Jie jau iš mažens darosi panašūs į ją. Jau ir juose daugiau neapykantos, daugiau ironijos, daugiau pasityčiojimo, daugiau išdidumo. Dingo mandagumas, dingo artimo meilė, dingo pagarba vyresniesiems. Dingo pagarba viskam, kas kilnu, gražu, šventa. Jokių idėjų, jokių varžtų. Ir čia jau, vargšė boba, sutiko antrą lazdos galą — ji pati savo vaikų nužeminta ir jos jie nebeklauso.

Ir taip eina boba per pasaulį apsišarvavusi pavydu, neapykanta, girtuokliavimu, ištvirkimu, kerštu, tuštybe...

Kaip tikroji moteris, mūsų prosenelė, nebijodama nei kartuvių nei Sibiro, išsaugojo savo kalbą ir davė mūsų kraštui dvasios didvyrių. Boba šiandien vyte veja gimtąją kalbą iš namų. Pati nebesusikalba su savo vaikais. Boba pakeitė savo vardą ir pavardę, kad net tikroji motina jos nebepažintų. Ir visa tai be prievartos, net be mažiausio spaudimo.

Įsivaizduoju, kiek pasitenkinimo ras šiuose mano žodžiuose kaikurie skaitytojai vyrai. Ne visada žodis "boba" skiriamas sutvėrimui, dėvinčiam sijoną ir pasidažančiam lūpytes. Daug ir daug kartų esame girdėję "Toks jau boba"... Taigi vyras-boba šiandien darniau eina ranka į ranką su moteriškąja boba, kaip betkada seniau. Ne tik eina, bet nekartą ir lenktyniauja. Būtų labai nelengva pasakyti, kurios rūšies bobų turime daugiau.

Leontina Rimvydaitė

LIETUVIŠKIEJI ĮVAIRUMAI

AL. GIMANTAS

NUOMONĖ IŠ LIETUVOS

Jau kuris laikas laiškinį ryšį palaiko du jaunosios kartos intelektualai: vienas gyvena tėvynėje, kitas JAV. Abu domisi filmu, televizija. Laiškuose informuoja vienas kitą apie įvairius pasiekimus minėtose srityse. Džiaugiasi gali viens kitam padėti savąja informacija. Čia gyvenąs tautietis, kartą laiške užsiminė apie grįžimą tėvynėn. Ilgai netrukęs, atėjo ir atsakymas: "Tu rašai apie grįžimą tėvynėn. Tai jaudina iki ašarų! Tačiau atvažiuok anksčiau ir pasižiūrėk, ar apie tokią tėvynę Tu galvoji... Lietuvoje dar ne visi turime gerai įrengtus butus, automobilių dar mums trūksta, bet Tu čia lengvai atrasi žmogų, kuris Tau bus draugas, brolis. Tai ką Tu man rašai, rašai ne tik man, tai žino ir mano artimi draugai, mes tai aptariam, įvertinam, galvojam apie jus". Įsidėmėtina, kad tų žodžių autorius, jaunas ir dabartinio auklėjimo tautietis, visada atviras ir nuoširdus savo laiškuose.

FILMAS APIE MŪSŲ DAILĘ

Teko patirti, jog vienas entuziastas planuoja paruošti dokumentinį filmą apie lietuvius dailininkus ir gal arcihtektus Amerikoje. Filmas galvojamas paruošti ant 16 mm juostos, kad būtų prieinamas ir didesniems ekranams. Kaip ir kiekvienas lietuviškas sumanymas, užkliūva dėl lėšų stokos. Aukų jau nebegalima tikėtis — perdaug mūsoji visuomenė nuolat ir neatleidžiamai varginama su įvairių aukų prašymais. Teks pasikliauti asmenine iniciatyva, asmeninėmis paskolomis ir tokia pačia atsakomybe. Ne vienas naujas ir naudingas projektas tik tokiu būdu ir galėjo būti realizuotas.

APIE LIETUVIUS IR LIETUVĄ

Visada yra įdomu skaityti nelietuviškos spaudos pasisakymus ar atsiliepimus apie lietuvius ir Lietuvą. Kiekvienas, nuolat sekąs svetimųjų spaudą, sutiks, kad tokių paminėjimų pasitaiko netaip jau retai. Vėl teko pastebėti keletą eilučių, turinčių ryšio su lietuviais. "Life" sausio 12 d. laidoje, yra gausiai iliustruotas aprašymas apie Romain Gary, kuris iškeliamas kaip pasižymėjęs II D. karo prancūzų lakūnas, vėliau diplomatas ir rašytojas. Pasirodo, tas 1928 m. Prancūzijon patekęs asmuo, yra gimęs Lietuvoje, kurioje vadinosi Romain Kacew (taip rašo jo vardą ir pavardę žurnalas).

Arba, kas mūsiškių negirdėjo, o gal jau ir matė, naują austrišką spalvotą filmą apie Trapp šeimą. Tai didikų Trapp ir jų gausios šeimos gyvenimo istorija ir jų patekimas Amerikon. Pamačius tą simpatingą filmą, buvo įdomu perskaityti ir patį veikalą, kuris išleistas J. B. Lippincott leidyklos, keliomis laidomis. Skyrelyje "Learning new Ways" 175 psl. kalbama apie vieną atsitikimą sekmadienio rytmetį Hartsville, šiaur. Karolinoje. Pasirodo, toje vietovėje nebūta katalikų bažnyčios, bet katalikų kunigas atvykdavo iš kitos parapijos ir laikydavo Mišias privačiame name. Trapp šeimos jaunimas didžiavosi galėjęs asistuoti Mišioms. Mums įdomus faktas, kad to kunigo būta lietuvio; pateikta ir pavardė — kun. Plicunas.

AR NETIKTŲ IR LIETUVIŠKAJAI SPAUDAI?

Detroito burmistras neseniai valgė priešpiečius su gausiu būriu žurnalistų. Negali nepacituoti jo minčių pareikštų susirinkusiems spaudos darbuotojams: "Nereikia bijoti išreikšti turimą nuomonę ar lengvai atsižadėti savosios laisvo žodžio ir pasisakymo laisvės". Jis pats, net ir žurnalistu nebūdamas, visada stengiąsis naudotis tomis teisėmis, nes tai pareiga kiekvieno atsakomybę jaučiančio piliečio, o ką jau bekalbėti apie laikraštininkus. Perdažnai pasigendame balsų, kurie nebijotų viešumoje prabilti ir pareikšti savąją nuomonę, ką galvoja apie vienus ar kitus mus liečiančius klausimus. "Amerika nebuvo sukurta silpnavalių ir uždarytomis burnomis asmenybių!"

RŪPINASI IR ATOSTOGŲ METU

Teko gauti laiškutį ir aloha sveikinimus iš Havajų salose atostogaujančio J. J. Bachuno. Pasirodo, jis ir atostogų metu negali užmiršti bendrųjų reikalų. Kaip iš laiško matyti, Bachunas gyvai rūpinasi iš Vokietijos atvykstančio ir lietuviškas kolonijas lankysiančio Valterio Banaičio viešnage, jos geresniu pasisekimu. Duoda tuo reikalu keletą sugestijų. Kaip žinia, J. J. Bachunas yra vienas tų, kuris nevien teikia gerus patarimus bei rodo tokius pačius norus, bet ir savo konkrečiu darbu ir materialiniais įsipareigojimais prisideda prie lietuviškosios veiklos rėmimo.

VERTAS DĖMESIO KVARTETAS

Teko girdėti Toronto vyrų kvartetą kartu su sol. V. Verikaičiu. Jei šį solistą scenoje jau gerai pažįstame, daug kartų girdėjome per Kanados radiją ir matėme per CBC televizijos tinklą (dalyvavo visoje eilėje operečių pastatymų), tai kvartetas buvo miela naujovė. Salė labai šiltai priėmė kiekvieną padainuotą dainelę. Publikos skonį ir nuotaikas gali pajusti fakte, kad lietuviškos dainos buvo palydėtos ryškiu, nors ir ribotu plojimu, tuo tarpu lengvesni dalykėliai iš amerikinių operečių buvo priimti kurkas didesniu entuziazmu ir pritarimu. Kvartetas turi savitą veidą, savąjį dainavimo ir perdavimo būdą ir sceninį laisvumą, kuris, kartu su solistų jaunumu, tikrai imponavo ir žavėjo klausytojus. Kvartetas kartu su V. Verikaičiu, turėtų būti laukiami kiekvienoje lietuvių gyvenamoje vietoje. Jų programa miela ir suprantama betkurio amžiaus tautiečiui.

GELBĖJUSI ŽYDUS LIETUVAITĖ GYVENA IZRAELYJE

Žurnalas "The Commonveal" 1962 m. sausio 19 d. laidoj paskelbė rabino H. M. Schulweis straipsnio santrauką, kuris buvo spausdintas žydų spaudoj. Jame autorius iškelia didvyriškumą asmenų, kurie gelbėjo žydus nuo sunaikinimo. Tai esą užmiršta.

Pvz. ar daug kas žino apie dvi šeimas, kurios slėpė ir saugojo Anne Frank šeimą ir paskui buvo pasiųstos į koncentracijos stovyklą? Ar žinoma apie darbus Miuncheno kardinolo Faulhaberio, Bernardo Lichtenbergo Berlyne, pastoriaus Dehnstadts, Niemollerio ir kt. pastangas?

Kiekviename Europos krašte esą tūkstančiai vyrų ir moterų, kurie užsitarnavo žydų pagarbos ir meilės ir negali būti pamiršti.

"Kas žino apie krikščionės Onos Simaitės širdį, kuri dirbdama Vilniaus knygyne melo ir apsukrumo priemonėmis įeidavo į Vilniaus getą, kad galėtų išgelbėti šimtus žydų vaikų ir išneštų žinių kitiems, kurie galėjo pagelbėti uždarytiems sudarydami netikrus dokumentus? Kas žino šią sielą, kuri nacių grasinama, neužmerkė akių, neužkimšo savo ausų ir nesėdėjo sudėjusi rankų, bet tęsė gelbėjimą, kol buvo nuteista mirti ir pasiųsta į Dachau? Karui pasibaigus išsigelbėjusi atsirado Tulūzos mieste ir ten daug metų neturtingai gyveno versdamasi indų plovimu. Tada nelauktai atėjo laiškas iš vienos žydės, gyvenančios Kibbutz — kolektyviniame ūkyje, Izraelyje. Ją dar mažą Simaitė buvo išgelbėjusi iš geto. Laiške buvo parašyta: "Mano miela motina, kada Jūs pagaliau atvyksite pas mus?" Ona Simaitė dabar gyvena Petakh Tikva, Izraelyje su savo išgelbėtais vaikais.

"Kas žino apie karžygišką šalpą benediktinių vienuolių ir jų vyresniosios, kurios nelegaliai įgabendavo ir išgabendavo žydų vadus, rašytojus ir poetus į Vilniaus geto ir iš geto; kurios parūpindavo geto kovotojams peilius, durtuvus ir granatas?"

Taip rašo rabinas H. M. Schulweis "National Jewish Monthly" žurnale 1961 m. liepos-rugpjūčio mėn., straipsnyje "After the Trial — What?", 55 W. 42nd St., New York, N.Y.

Jis iškėlė naujų minčių ir jo ištraukas persispausdino kiti laikraščiai. Pasak autoriaus, žydai įpareigoti paliudyti pasauliui tūkstančių nežydų darbus, kuriuos atliekant buvo rizikuojama savo gyvybėmis, kad išgelbėtų ir apsaugotų gyvybes medžiojamų ir persekiojamų žydų. Esą reikėtų iškelti viešumon darbai kunigų, pastorių, vienuolių, ūkininkų ir miestiečių, kurie slėpė žydus rūsiuose, pečiuose, bunkeriuose ir šieno kupetose.

"Ar tik blogis iškeltinas viešumon, o gerumas ir taurumas paliktinas užkastas, apleistas ir pamirštas? Aš laikau šventa žydų pareigą įkurti pasaulio teisingų žmonių institutą, kuris būtų liudininkas dieviškumo, paliudyto Šventojoj Žemėj žmonių, kurių gyvenimas būtų pagrįstas įsitikinimu, kad žmogus yra sutvertas į Dievo panašumą. Tai būtų liudijimas, kuris atitaisytų pradedančią įsivyrauti tezę, kad žmogus yra gabus tik neapykantai ir sunaikinimui. Šio instituto pastatas turėtų stovėti šalia "Yad Vashem", oficialaus nacių tautžudystės centro..." **Br.**

Naujieji skaitytojai dar gali pasinaudoti nuolaida

Nuo spaudos vajaus pradžios daugelis tautiečių pasinaudojo šiemetine nuolaida ir užsisakė "Tėviškės Žiburius" 1962 metams. Kviečiame senuosius skaitytojus atkreipti dėmesį savo bičiulių, dar neprenumeruojančių "TŽ", kad jiems laikraštis tekainuoja $3. Šia nuolaida jie gali pasinaudoti užsisakydami laikraštį iki vasario 15 d. Ta pačia nuolaida kviečiami pasinaudoti ir tie, kurie norėtų užsakyti "TŽ" kaip dovaną savo bičiuliams.

SAUSIS — SPAUDOS MĖNUO. TAD VISI TALKON!

Vardas ....

Pavardė ....

Adresas ....

☐ **Prašau siųsti man "TŽ" susipažinti.**

☐ **Prašau siuntinėti man "TŽ" 1962 m. kaip naujam skaitytojui už $3.00.**

☐ **Prašau siuntinėti "TŽ" 1962 m. kaip dovaną už $3.00 šiuo adresu:** ....

(Pasinaudokite šia atkarpa)

Inžinierių armijos

Amerikiečių įstaiga "National Science Foundation" paskelbė šiuos duomenis: 1959 m. Sov. Sąjunga turėjo 2,2 mil. augštąsias mokyklas lankančių studentų; JAV-bės — 3,6 mil. 57% visų Sov. Sąjungos studentų studijavo inžineriją ir gamtos mokslus; JAV — 24%. Sov. Sąjungoje kas metai baigia mokslus apie 250.000 inžinierių; JAV — 125.000. Sov. Sąjungoje 3% visų inžinierių yra moterys; JAV — 1%. Trečdalis visų Sov. Sąjungos inžinierių dirba valdžios darbus.

Aplankykite savo Tėvynę pavasarį!

Vykite populiariu ir draugišku

M. S. BATORY

išplaukiančiu iš QUEBECO balandžio 4; iš MONTREALIO — gegužės 4, birželio 8.

Raminančiai patogi kelionė į Southamptoną, Kopenhagą ir Gdyniją (Lenkijoje), ir iš ten traukiniu ar auto mašina į visus Rytų Europos kraštus.

Batory — tai modernus, be dėmelės švarus laivas, su nepaprastai gražiai išpuoštais svečių kambariais ir patogiomis erdviomis kabinomis. Jūs pasidžiaugsite šiltu draugiškumu, tradiciniais puikiais valgiais ir mandagiu patarnavimu, siekiančiu patenkinti keleivius ir jiems padėti. 275 svarai bagažo nemokamai.

Dėl vietų rezervavimo ir informacijų pasitarkite su savo vietiniu kelionių biuro agentu arba

GDYNIA AMERICA LINE

220 Bay Street Toronto 1, Canada

VERSLŲ SRITYJE TORONTE

Daug dalykų galima sužinoti apsilankius penktadieniais Liet. Namuose investacinės sekcijos pasikalbėjimuose. Daugelis lietuvių mano, kad verstis prekyboje reikia turėti tam tikrų gabumų. V. Janulevičius, turėjęs krautuvę College gt., o vėliau Weston Rd., sako, kad prekyboje svarbiausias dalykas yra mandagumas su žmonėmis. Jis pats prekyba niekuomet anksčiau nesivertęs, bet kai pradėjęs, visko išmokęs ir vertęsis neblogai. Seniūnas Vincas, turėjęs su partneriu maisto krautuvę Roncesvalles, dabar atsiskyręs, aiškino apie viešbučių verslą. Esą tai daug pelningesnis verslas, bet reikia investuoti didesnes sumas $400-600.000. Viešbučio kainą ir apyvartą sudaro ne patalpų, bet parduoto alaus galionų skaičius. Pvz., jei per metus parduodama 50.000 gal., tai gryno pelno lieka $50.000. (Vidutiniai skaitant už gal. $1). Iš lietuvių viešbutį įsigijo Laurinavičius su kitais 3 dalininkais Bloor gatvėje. Viešbučio verslas tuo patogus, kad dalininkams reikia dirbti tik dvi dienas į savaitę (bendra priežiūra), o pelnas į metus $10-20.000 kiekvienam partneriui. Taip pat V. Seniūnas daug papasakojo apie maisto prekybą.

St. Janušauskas aiškino apie investavimą pinigų į žemę netoli miesto, kur paprastai žemės kaina greit pakyla. Kas prieš dešimtį metų buvo investavę pinigus į sklypus Toronto priemiesčiuose, šiandien yra turtingi žmonės. Į šiaurę nuo Toronto už 7 kelio bus statoma $200 mil. vertės CNR geležinkelių bazė — marchalling yard. Netoli tos vietos Waugham tarp 27 ir 400 kelio yra daug parduodamų sklypų po 10-20 akrų — 4-8 ha., kurių kaina yra tik po $500 už akrą, išsimokėtinai per 10 metų. Tai puiki proga įsigyti lietuviams žemės už miesto.

Dr. J. Kaškelis kalbėjo apie reikalingumą lietuviams įsigyti bendrą ūkį vasaros poilsiui "country club", kaip turi jau įsigijusios kitos tautybės.

Daug įvairių galimybių verslo srityje galima rasti, tik reikia lietuviams daugiau bendradarbiauti ir ką vienas žino neslėpti nuo kitų, bet informuoti. Dėlto ir sudaryta investacijos sekcija, kad ji būtų kaip lietuvių verslininkų pasiinformavimo centras. Šiame pasitarime dalyvavo 10 žmonių.

P. Lelis

KOMUNISTINĖ RUMUNIJA jieško ryšių su Italija, Prancūzija ir Austrija. Rūpi gauti paskolų ir prekių. Žada siųsti naftą, chemijos gaminius, medieną, celiuliozę, tabaką, aliejų.

TURTINGIAUSIA VALSTYBĖ – NE AMERIKA

Tai ne JAV ar kuri kita karinė jėga. Proporcingai savo gyventojų skaičiui turtingiausia yra mažytė arabų valstybė Kuvaitas, dėl kurios šiandien varžosi Anglija ir Irakas. Kuvaito turtas — žibalas ir alyva. Iš žibalo ta mažytė valstybė uždirba $1 mil. kas dieną. Joje gyvena tik 320.000 arabų mahometonų, kurie yra aprūpinti nemokamu medicinos patarnavimu ir kitomis lengvatomis.

Prieš žibalo versmių atradimą 1936 m. krašte buvo tik viena mokykla. Šiandien yra 134 moderniausios pasaulyje mokyklos. Kuvaitas neturi universiteto, tačiau, jei kas nori mokytis užsienyje, valdžia sumoka už kelionę, mokslą, knygas ir padengia visas kitas išlaidas.

Temperatūra krašte siekia iki 130° karščio, bet visi pastatai turi modernius vėsintuvus. Žibalo gręžimai buvo pradėti tik po II D. karo Gulf Oil Corp. ir British Petroleum bendrovių, kurios pusę viso savo pelno privalo atiduoti valdančiam šeikui.

Kuvaitas 1961 m. liepos 19 d. tapo nepriklausoma valstybe. Tuo pačiu laiku Irakas pradėjo reikšti pretenzijas į tą turtingą plotą. Šeikas Abdullah pasikvietė anglų kariuomenę. Vėliau jis įsijungė į Arabų Lygą ir britų kareivius pakeitė arabais.

Šeikas Abdullah, rūpindamasis ateitimi, nes žibalo šaltiniai gali išsibaigti, pasirūpino atidaryti sąskaitas Londone ir Šveicarijoje.

V. K.

Mohawk Furniture LTD.

137 RONCESVALLES AVE.
Telefonas 537-1442
Atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro.

2448 DANFORTH AVE.
Telefonas OX. 9-4444
Atidaryta nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

TIESIOG IŠ BALDŲ PARODOS
1962 metų MODELIAI
yra išstatyti abiejose krautuvėse,
nupirkti 5 fabrikų visi baldai
ir parduodami
labai nupigintomis kainomis.
Didelis pasirinkimas.

Geriausia proga įsigyti naujausios mados baldus.

Valome, taisome ir atremontuojame įvairius baldus.
Kviečiame visus atsilankyti netik iš Toronto, bet ir plačių apylinkių.

Pavergtoje tėvynėje

NĖRA NUOTYKIŲ LITERATŪROS. K. Valsiūnas nušiaudžia, kad Lietuvos jaunimui nėra nuotykių literatūros. Penktų-septintų klasių moksleiviai ir namuose ir mokyklų suoluose skaito prieš geroką dvidešimtmetį atspaustą Karl May "Winnetou", Piliponio menkaverčius romanus, arsenus lupenus, natus pinkertonus ir kitas panašaus pobūdžio knygas. Savo straipsnyje "Nuotykiai reikalingi" jis kaltina rašytojus, kad jaunimo literatūra tuo tarpu tė a tik dirvonuojanti žemė, kurią galima būtų išnaudoti jaunosios k tos politinio sąmoningumo ugdymui: "... mūsų rašytojų laukia tokios d lingos temos jaunimui, kaip Rytų Europos tautų, tame ta pe ir lietuvių liaudies kova prieš pavergėjus — kryžiuočius, revoliucinis judėjimas Lietuvoje, mūsų partizanų ir narsių komjaunuolių pogrindininkų veiksmai vokiečių okupacijos metu, kova su buržuaziniais nacionalistais pokario laikotarpiu ..." Tokio žanro literatūros A. Valsiūnas pasigenda Lietuvos jaunimui. Nuo kovų su k yžiuočiais iki kovos su antisovietiniais partizanais — labai didelis šuolis. Ar negeriau būtų parašyti Molotovo ir Ribentropo nuotykius Kremliaus posėdžių salėje? Nuotykių literatūros verta ir Stalino sveikinimo telegrama Hitleriui, kai pastarasis beldėsi į Paryžiaus vartus ...

MIESTAI AR DIDELI KAIMAI?

Toki klausimą kelia rašyt. Alb. Žukauskas "Literatūros ir meno" puslapiuose. Jam nepatinka Lietuvos miestuose statomi maži vienaangščiai namai. Rašytojas gria Vilnių ir Kauną, ku statybos vyksta didesniu mastu. Provincijos miestus jis norėtų pavadinti dideliais kaimais, nes čia niekas su Gagarinu ir Titovu nenori veržtis į erdves, pasitenkindami mažais namelukščiais. Alb. Žukauskas siūlo, kad mažesnės statybos būtų jungiamos į k lvą i bendromis jėgomis statomi kelių aukštų pastatai. Girdi, kiek daug tada būtų sutaupyta vietos — reikėtų mažiau kanalizacijos vamzdžių ir gatvės grindinio ... Jis bara mažų namų savininkus, kad jie tvoromis atsitveria, kad daržuose auga bulvės ir svogūnai. Dideliems pastatams nereikia jokių daržų ir rūtų darželių. Užtenka į saulę nukreipto balkono ...

DAUG IMTUVŲ, MAŽA LEMPŲ ...

Vilniuje gaminamais radijo imtuvais viršijami produkcijos planai, o Alytuje gyv. P. Jasionis, žiūrėdamas į nutilusį radijo imtuvą, skundžiasi, kad jau tris mėn. negali gauti imtuvui reikalingų lempų. Neturi jų net ir Alytaus radijo remonto dirbtuvė. Vilniaus elektrotechnikos gamykla "Elfa" dabar labai užimta naujo magnetofono "Aidas" gamyba. Šiais metais "Elfa" turi išleisti į rinką 10.000 magnetofonų.

NEPAVYKĘS ATEISTINIS KONKURSAS.

"Kauno tiesa" buvo paskelbusi konkursą straipsniams, apybraižoms ir apsakymams ateistine tema. Redakcija gavo 50 rašinėlių, kurie buvo tiek silpni, kad geriausiam iš jų buvo duota tik antroji premija. Ją gavo V. Lapukas už apsakymą "Mano dalia". Trečioji premija paskirta keturiems autoriams — A. Bermanui už rašinį "Senelė sako, kad dievulis (komunistai šį žodį rašo mažąja raide. -vkst-) mane nubaudė", A. Žobakui už "Dešimt Judo sidabrinių", D. Riabakovui už "Jis negrįš pas jus, dvasiškieji tėvai" ir R. Jalinskui už "Voratinklius". Paskatinamomis premijomis įvertinti M. Civilytės, A. Kliopienės, A. Jakimavičiaus, A. Bukavičiaus ir M. Vaitiekutės ašiniai. Sulaikydama pirmąją premiją ir pažeisdama visą seriją trečiųjų, edakcija p isipažino, kad šis ateistinis konku sas nesukėlė susidomėjimo. Nūdienėje Lietuvoje yra žmonių, sugebančių valdyti plunksną, bet jie, žinoma, konkurse nedalyvavo.

ČIURLIONIO MUZĖJUS DRUSKININKUOSE

Druskininkuose, Čiurlionio gt., dar tebestovi namelis, kuriame gyveno ir savo jaunystę praleido M. K. Čiurlionis. Namelyje steigiamas memorialinis jo muzėjus. Druskininkų kultūros namų salėje buvo surengtas vakaras Čiurlioniui pagerbti. Paskaitą apie Čiurlionio kūrybą ir jo gyvenimo kelią skaitė dail. B. Motūza.

GAMINIAI UŽSIENIO PARODOSE

Leipcigo pavasario mugėje bus išstatytas Lietuvoje pagamintas šėlenis suvirimo lygintuvas "VSS-120", dviračiai "Ereliukas" ir "Kregždutės".

Bukarešto parodoje Lietuvos pramonės gaminiams atstovaus magnetola "Neringa", magnetofonas "Gintaras", Šiaulių fabrikų dviračiai ir dulkių siurblys "Venta".

Lietuvos pramonės gaminius šiais metais žadama parodyti tarptautinėse mugėse Sudane, Kambodijoj, Kolumbijoj ir kituose kraštuose.

"SUOMINIS" KINO TEATRUOSE

Pradėtas rodyti naujas lietuviškas filmas, pastatytas pagal M. Sluckio novelę "Suominis". Šiuo vardu žvejai vadina nuo Suomijos pusės pučiantį vėją: "Visokių eibių pridaro suominis! Visokiausių! O būna, kad jis pustelia gera šilima ir sušildo žmonių širdis ..." Pagrindinis filmo veikėjas — mažas berniukas Gintas. Recenzentas E. Aukštikalnis šitaip apibūdina filmo turinį: "Jis, kaip ir novelės herojus, jaučiasi nuskriaustas: po motinos mirties į žvejo namus atėjusi moteris, jam rodosi, pavogė iš jo tėvo meilę. Protestuodamas, Gintas išeina iš namų. Jį seka nuolatinė žaidimų draugė Giedra. Vaikai "apsigyvena" sudaužytuose fašistų kazematuose. Tik kilus piktajam suominiui, jie grįžta atgal: tėvas pavojuje. Ir čia seka viena geriausių filmo scenų, kurioje atsiskleidžia pagrindinė filmo mintis: grėsminga akimirką būtinas žmonių solidarumas, o ir patys žmonės visai nėra blogi, tik ne visada jie moka vienas kitą suprasti ..."

Giriami abu mažieji aktoriai — L. Milašauskas — Gintas ir Ž. Jakelaitytė — Giedrutė, lietuviškajai publikai pažįstami iš anksčiau pasirodžiusio filmo "Gyvieji didvyriai". Pamote Mildą vaidina aktorė I. Gerasimavičiūtė. Filmą pastatė Visasąjunginio Vals. kinematografijos instituto diplomantas režis. A. Kundelis. Jaunas kino operatorius D. Pečiūra užfiksavo daug nuostabiai gražių Neringos gamtos vaizdų. Ypač gerai jam pavyko pagauti audros plakamos gamtos poetinį grožį.

KAUNIEČIO DARBAS KINŲ KALBA

Lietuvos Žemės ūkio akademijos zologijos katedros ved. dr. S. Mastauskis Sov. Sąjungos Mokslų akademijos Zoologijos instituto leidinyje buvo atspaudes savo mokslinį darbą apie žemės ūkio kultūroms žalingą stiebinę nematodą. Šį jo rašinį kinų kalba atskiru leidiniu išleido komunistinės Kinijos Mokslų akademija. -vkst-

ST. CATHARINES, Ont.

NAUJA KULTŪRINĖ INICIATYVA. — Buvo sušauktas pasitarimas asmenų, kurie daugiau ar mažiau yra linkę į meną, muziką, literatūrą, nustatyti ar mūsų B-nė turėtų pakankamai jėgų organizuotis į sambūrį ar draugiją, puoselėjančią lietuvišką kultūrą. Iniciatoriai paaiškino, kad numatoma sudaryti kelias sekcijas: giedojimo bei dainavimo bendrai — nesiekiant choro. Bendras giedojimas pamaldų metu, pasirodo, yra tinkamiausias dalykas nedidelėse bendruomenėse. Toliau būtų sudaroma vaidybos sekcija, instrumentalinės muzikos, paišybos ir literatūros. Tikslas būtų — nebūtinai ką paruošti scenai, bet tik pasilavinti sau ir pasirodyti tos draugijos narių susirinkimuose, sakysime, kartą į mėnesį.

Šalia suaugusių dalyvautų ir jaunimas, nes daugelis jų čia rodo gabumų: lanko pvz. muzikos pamokas ir galėtų gražiai dirbti lietuviškiems reikalams. Tam tik reikia vadovų ir, pasirodo, jų čia yra kiekvienoje srityje ir mielai sutinka sekcijas vesti.

Ši draugija nerinks jokių mokesčių. Viskas — pačių dalyvių tvarkoma ir vedama. Būtų tik 3-jų asmenų valdyba.

Susirinkime dalyvavo beveik visi pakviestieji. Kas negalėjo ateiti, savo balsą pavedė kitam. Visų nutarimas vykdyti šį sumanymą buvo vienbalsis.

Giedojimo bei dainavimo sekcija pradėjo veikti. Į pirmą repeticiją buvo pakviestos tik moterys ir susirinko gana gausiai į parapijos salę. Repeticijos praėjo sklandžiai. Greitai susirinks ir vyrai. Paskui eis ir kitos sekcijos.

Visa tai — gražus ir geras sumanymas. Žmonės sekmadienių popiečiais turės progos susirinkti ir pabendrauti lietuviškos kultūros darbe ir tuo duoti jaunimui pavyzdį jau nevien žodžiais, bet ir darbais.

MŪSŲ MINĖJIMAI. ar parengimai, ypač nedidelio masto, jau ima pereiti į "betkaip" rūšį. Rengėjai mano, kad reikia tik salės, muzikos, o visa kita nesvarbu. Pvz. salės papuošimai, kaip būdavo seniau — visai išėjo iš mados. Pliki stalai. O būdavo netik baltai padengti, bet neretai dar ir gėlės ar eglėšakiai padėti. Gražiai paskaitininkui staliukas, pakabintos vėliavos, padekoruota scena, pagarbiai pakabintas Vytis. Dabar sunku vėliavą ar Vytį surasti šalia įvairių svetimų keistų paveikslų. Neretai ir patys rengėjai moja į viską ranka. Salėje vaikai jaučiasi kaip žaidynių aikštėje.

Aišku, tam yra ir daug pasiteisinimo, bet ne 100%. Tik daugiau lietuviško tvarkingumo ir viskas. Salės sutvarkymui ,stalų padekoravimui neretai dabar penkinė "cūdus" padaro. Apsimoka ją išleisti, nes į tvarkingai paruoštus parengimus ateis daugiau žmonių, o į netvarkingus ir maldaujant ateis vis mažiau. Mūsų minėjimai beveik visi daromi augšto idealo tikslu, tad ir jų rengimas turi būti galimai šaunesnis.

Radasta

Lietuviška sveikatos produktų krautuvė

Natūralūs vitaminai, mineralai, vaistžolės bei jų ekstraktai ir daug kitų sveikatos atstatymui ir kūno svorio reguliavimui preparatų.

NATURAL HEALTH PRODUCTS

744 QUEEN ST. W., Toronto 3. Telefonas 364-3758
(Tarp Bellwoods ir Claremont gatvių)

Toliau gyvenantiems siunčiame paštu. Atidaryta: 10 v. ryto iki 7 val. v.

Taupyk ir skolinkis kooperatiniame bankelyje "Talka"

IŠDUODAMOS ASMENINĖS PASKOLOS iki $3.000, morgičių paskolos iki 50% turto vertės. Nemokamas gyvybės draudimas. PILNAS ČEKIŲ PATARNAVIMAS.

Darbo dienos: pirmadieniais - penktadieniais 9 val. - 1 val. p.p.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. - 8 val. vak.

20 KING STREET EAST, ROOM 13. • Telefonas JA. 7-5575.

HAMILTON, Ontario

LITUANISTINĖS VARŽYBOS. — Vasario 11 d., 3 val. p.p. parap. salėje Hamiltono skautai minės Nepriklausomybės šventę. Po iškilmingos sueigos ir oficialiosios dalies bus pravestos lituanistinės varžybos, iš kiekvieno tunto bus parinkta po 4 asmenis. Jie turės keliu ištrauks po klausimą iš 4 dalykų: Lietuvos istorijos, literatūros, krašto pažinimo ir nepriklausomos Lietuvos laikų. Atsakymai bus vertinami taškais. Vienetas surinkęs daugiausia taškų, gaus pereinamą dovaną, o paskiri dalyviai 3 individualines dovanas. Dėl pereinamosios dovanos galės vėliau su laimėtojais varžytis betkuri Hamiltono jaunuolių — 12-20 m. amžiaus — grupė. Tuo norima paskatinti jaunimą, palikusį šeštad. mokyklos suolą, toliau domėtis lituanistiniais klausimais ir, kasmet varžantis dėl pereinamosios dovanos, papildyti savo žinias.

Iškilmingoje sueigoje ir varžybose kviečiami dalyvauti skautų tėveliai ir prijaučiantieji. Tuntininkai

VAJUS TAUTOS NAMAMS 42-oje savaitėje davė $600 ir nuo pradžios $46.300. Naujais nariais su $100 įstojo E. Triponienė, P. Gužas, A. Grajauskas, K. Tamošiūnas, E. Dervaitis ir S. Babeckaitė. Triponai tik pr. metais iš Vokietijos atvyko į Kanadą, o spalio 28 d. į Hamiltoną. Vytautas išbuvo 11 m. darbo kuopose ir LN įsigijimo eigą šiuisai sekė spaudoje. Atvykęs į Hamiltoną, tuojau gavo darbą, padedant V. Pleskevičiui, kuris rekomendavo jį savo darbovietės savininkui.

Kiti šios savaitės LN rėmėjai yra daugumai mūsų pažįstami. Pažymėsiu tik mieluosius Babeckus, kurie jau turėjo LN namuose šimtinę, o dabar pridėjo antrą, įrašydami savo gražiąją Sandrutę, kuri įdomiu sutapimu įstojo 700-tuoju LN nariu.

Pradėję TN iš aguonos grūdo, Dievui laiminant ir geriems lietuviams padedant, pasiekėme nuostabių rezultatų! Dabar, kai jau perėjome prie galutinio tikslo — jų statybos — visi vieningai stokime į talką ir mes pamatysime, kad lietuvių tauta yra milžiniškos potencijos, kada mato tikrąjį reikalą.

Visiems šios savaitės LN rėmėjams gražiausias ačiū!

Už LN sklypą sausio 29 d. grąžinta Komercijos bankui $1000 skolos. Jos dar liko $10.000.

ŽIEMOS BALIUS, kad ir nepatvirtino v-bos dėtų vilčių, vistik atnešė LN virš $150 pelno. Atsilankė 94 svečiai, kuriems LN v-ba prašo perduoti gilią padėką. Nuoširdus ačiū gerajam Donatui Kriaučiūnui, turinčiam savo prekybą 166 Kensington Ave. N., už stambią $15 auką vienam loterijos staliukui paruošti. Gili padėka Alb. Pilipavičienei, paruošusiai staliukus: ponioms Sakalienei, Gelžinienei ir Bugailiškienei, padėjusioms prie loterijos; p. Bugailiškiui, talkinusiam prie įėjimo kontrolės; p.p. St. Gasiūnienei ir Z. Sakalienei už platinimą staliukų bilietų. Ypatinga padėka geriesiems mūsų rėmėjams iš St. Catharines — Vyt. Bogušiui, Pr. Daugmui ir D. Dauginienei, kurie jau kelintą kartą iš eilės retu sąžiningumu padeda bufete.

D. Kriaučiūno aukotą staliuką laimėjo A. Mingėla, o Vacys Miškinis buvo toks laimingas, kad iš eilės ištraukė net du staliukus, paruoštus LN v-bos. Šia proga p. Vacys parodė retą nuoširdumą, nuo vieno staliuko atsisakydamas, kuri sekančiu traukimu laimėjo St. Viskontienė. Svečiams labai patiko naujas italų Zanzibar orkestras.

Atrodo, kad LN v-ba ruoš 6 m. sukaktuvinius šokius po Velykų. Visus labai prašo iš anksto jiems ruoštis.

GAUSIAI DALYVAUKIME E. Kudabienės pagerbime šį šeštadienį, vasario 10 d., 7 v.v. punktualiai, kuris ruošiamas St. Michael's salėje, 213 James St. N. Dar galima užsiregistruoti pas K. Mikšį, 18 Barton St. W., tel. JA. 9-8593.

Per 20 m. savo sceninio darbo mieloji jubilijatė įdėjo tiek daug lietuviškos širdies į išeivijos liet. teatrą, kad ji yra tikrai nusipelniusi mūsų visų rimčiausios pagarbos ir padėkos.

Sk. St.

P. PLESKEVIČIAUS "Mes nešėme laisvę" jau baigiama išparduoti. Kaip autorius rašo, jos yra belikę tik 60 egz. Norima ir tuos greitai išparduoti, kad būtų galima išleisti antrąją dalį. Autoriaus yra Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas ir laisvės kovų invalidas, dabar esąs be darbo ir be sveikatos. Knygos kaina $2. P. Pleskevičius, 193 East Ave. North, Hamilton, Ont., Canada.

OAKVILLE, Ont.

METINIS SUSIRINKIMAS įvyko sausio 20 d. Jį atidarė apyl. v-bos pirm. ir pakvietė jį pravesti A. Lukoševičių, sekretorių — Pr. Linkevičių.

Pr. metų veiklos apyskaitą padarė v-bos pirm. Ancevičienė. Po to sekė v-bos izd. A. Vaičeliūno apyskaita. Rev. k-jos pranešimą padarė A. Lukoševičius, išryškindamas buvusios valdybos pasišventimą einant patikėtas jai pareigas. 1962 m. valdybon išrinkta: P. Ancevičienė, M. Žemeckienė ir A. Vaičeliūnas. Kandidatais liko: A. Lukoševičius ir J. Vėgėlė. Rev. kom. išrinkti: J. Gimbutis, M. Ramanauskas ir Vyt. Pulkauninkas.

Susirinkimas buvo gausus, gyvas ir darnus. Jis užbaigtas kavute Vėgėlių namuose.

NAUJOS VALDYBOS POSĖDIS. — Sausio 27 d. v-ba susirinko posėdžio ir pasiskirstė pareigomis: pirm. — Ancevičienė, sekr. — Žemeckienė, izd. — Vaičeliūnas. Valdyba nutarė ruošti Vasario 16 minėjimą pagal Oakvillės lietuvių nusistovėjusią tradiciją vasario 17 d. Be to, valdyba nusistatė platesniu mastu ruošti Maironio paminėjimą įjungiant Oakvillės lietuvių jaunimą.

MŪSŲ LIGONIAI. — Dr. Pr .Ancevičius ir V. Žemeckas jau pasveiko ir įsijungė į darbą. J. Juodviršis taipogi sveiksta ir netrukus pradės darbą; jis sirgo nuo sausio 8 d. Jo liga — pasekmė prieš keletą metų darytos venų operacijos kairėje kojoje. J. Juodviršis gyvena Oakvillėje jau dešimti metai ir yra gerai susitvarkęs. Jis yra uolus lietuviškos spaudos rėmėjas ir prenumeruoja keletą lietuviškų laikraščių; nevedęs, ir iš jo artimųjų giminių Oakvillėje gyvena jo vienas brolis, kitas — Montrealyje, o trečias — Amerikoje, Foxlake, kur dirba kaip gydytojas.

PANAIKINO BYLĄ. — Prieš metus K. Danieliui buvo iškelta baudžiamoji byla dėl šeimyninių nesusipratimų. Pasirodė, ta byla neturėjo jokių rimtesnių pagrindų ir todėl sausio 25 d. teismas bylą panaikino.

K. Danielius atsikėlė iš Windsoro, kur dirbo Forde. Oakvillėje jis taipgi dirba Forde nuo pat to fabriko atidarymo. Forde jis vadovauja grupei darbininkų ir turi neblogą darbą.

10 METŲ VEDYBINIO GYVENIMO sausio 27 d. atžymėjo Oakvillės lietuviai Sargaučiai. Sukaktuvės atžymėtos giminių ir artimųjų bičiulių tarpe.

Ok.

CANADA

ŽINOK SAVO TEISES

Legaliai priimti imigrantai turi tas pačias teises ir tas atsakomybes, kaip ir kiti Kanados darbininkai.

TUO TARPU, KAI DAUGUMA KANADOS DARBDAVIŲ YRA GARBINGI IR SĄŽININGI, KAI KURIE, DEJA, IŠNAUDOJA IMIGRANTO BŪKLĘ.

- Saugokis nesąžiningų darbui samdymo metodų.
- Reikalaak, kad gautum apmokamas atostogas, į kurias tu turi teisę.
- Žiūrėk, ar nuo tavo algos atskaitymai pragyvenimui bei butui nėra per dideli.
- Atsisakyk būti panaudojamas kaip streiklaužis.
- Būk tikras, kad žyminiai kreditai, į kuriuos tu turi teisę, būtų įtraukti į tavo Nedarbo Apdraudos Knygą.
- Nesibijok įstoti į profesines sąjungas. Tai tavo teisė.
- Neišsigąsk darbdavio grąsinimų deportacija.
- Jeigu turi teisėtą skundą dėl darbo sąlygų, prašyk patarimo pas provincinius tarnautojus savo gyvenamoj vietovėj. Jeigu nežinai, kas jie yra, kreipkis į artimiausiai esantį imigracijos ar pilietybės tarnautoją, savo pastorių, savo kunigą arba atstovą tos etninės grupės, kuriai priklausai. Jie darys viską, ką gali, kad tau padėtų.

Ellen L. Fairclough

ELLEN L. FAIRCLOUGH
Pilietybės ir Imigracijos Ministeris

52-18

Lietuviai pasaulyje

JA Valstybės

AL MOKYTOJŲ S-GOS Čikagos skyriaus v-ba vienbalsiai nutarė sutelkti $1.000 Lietuvių Fondui.

AL BENDRUOMENĖ nutarė įteikti visiems JAV kongreso ir senato nariams po knygą "Palik ašaras Maskvoje". Tam reikalui reikia 500 knygų, $2.000 knygoms nupirkti. Aukos renkamos.

"VILTIES" DR-JA, kuri leidžia ir spausdina "Dirvą", nuo šių metų pradžios savo spaustuvėje pradės spausdinti ir "Laisvąją Lietuvą", leidžiamą Atgimimo Sąjūdžio.

KL. JURAITIS, laikraštininkas, iš Brazilijos atvyko į Čikagą, kur nuolatinai apsigyveno.

N. M. RŪKAITĖ baigė Tuft's universitetą Mass. ir gavo anglų literatūros magistro laipsnį. Dabar Nijolė Hartfordo un-te dėsto anglų k. ir literatūrą. Moka vokiečių ir ispanų kalbas ir tame pat un-te dar studijuoja rusų kalbą. Mano siekti daktaro laipsnio.

KUN. D. LENGVINAS, 11 metų dirbęs Grand Rapids vyskupijoje vikaru, buvo priimtas į El Paso vyskupiją ir nuo sausio 1 d. paskirtas Šv. Šeimos par. klebonu. Jo adresas: Rev. D. Lengvinas, Holy Family Church, P.O. Box 556, Columbus, N.M., USA.

KUN. PROF. ST. YLA renka medžiagą rašomam veikalui apie lietuviškąsias tradicijas.

Niagara pusiasalis

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame Niagaros Lietuvių Klubo nariams: pp. Ulbinams, Jonaičiams, Nausėdoms, Gudaičiams ir Mačikūnams už mums suruoštą staigmeną — išleistuves. Ačiū už gražias gėles ir dovanėlę — puikią lietuviška koplytėlę. Šis Jūsų gražus gestas ir dovanėlė ilgai mums primins Jūsų nuoširdumą. Ypatinga padėka poniai Gudaitienei, kurios namuose įvyko vaišės, už įdėtą vargą puikiai ir skaniai paruošiant valgius; p. Stepui Ulbinui ir Stasiui Gudaičiui už gerus linkėjimus mums iš naujo besikuriant Toronte. Ačiū!

Irena ir Vytautas Mačikūnai

ČIKAGOJ pirmasis būrelis lietuvių pasirodė prieš 100 metų. Pradžioje jie apsigyveno šiaurinėje miesto dalyje. 1884 m. Čikagos lietuviai, scenos mėgėjai, suvaidino veikalą "Be sažinės", o kiek vėliau — "Žalgirio mūšį" ir kt. 1886 m. Čikagoj jau buvo apie 40 lietuviškų draugijų.

VAL. ŠIMKUS, ilgametis Vilniaus kr. liet. s-gos Čikagos skyr. pirm. užsakė penkias "Mūsų Lietuvos" prenumeratas. Knygas jis paskirsiąs tiems, kurie patys neišsigali užsisakyti. Knygos autorius — Br. Kviklys, leidėjas — Liet. Enciklopedija.

J. KRIUKONIS, stambus lietuviškų ir kitų gerų darbų rėmėjas, prieš metus laiko Patersono, N.J., viešajai bibliotekai nupirko ir padovanojo 10 knygų apie Lietuvą anglų kalba. Jis ketina nupirkti dar 12 geriausių lietuvišku knygu ir padovanoti tai pačiai bibliotekai.

J. KAJECKAS, Lietuvos atstovas JA V-bėse, vasario 25 d. kalbės Detroite Lietuvos nepriklausomybės poskelbimo sukakti minint.

KUN. B. SUGINTAS už 1961 m. gruodžio mėn. Vasario 16 g. Vokietijoje, saleziečių g. Italijoje ir Punsko lietuvių mokykloms išsiuntė $1.140.

PREL. IGN. ALBAVIČIUS sutiko finansuoti popiežiaus Jono XXIII enciklikos "Motina ir Mokytoja" lietuvių kalba išleidimą. Išvertė kun. prof. P. Dambrauskas.

SESERYS BENEDIKTINĖS — Agnietė ir Laurencija iš Belgijos atvyko į JAV, kur netoli Bostono yra įsikūrusios kitos seserys benediktinės iš Kauno. Belgijoj jos gyveno Liože belgių benediktinių vienuolyne ir dirbo gimnazijoj. Jos taipgi dalyvavo lietuvių veikloj kaip mokytojos, programų rengėjos. Liože dar liko 7 lietuvaitės benediktinės, nepriklausančios kauniškei vienuolijai.

PROF. M. BIRŽIŠKA, Nepriklausomybės akto signataras, sausio 20 d. sunkiai susirgo. Paguldytas Hollywood - Leland ligoninėje: 6234 Leland Way, Los Angeles 28, Calif.

D. ŠULAITIS, gyvenęs Brighton Park, sausio 19 d. mirė ligoninėj. Velionis Lietuvoje buvo baiges ekonominius mokslus ir ilgesni laiką dirbo geležinkelių žinyboj. Čikagoje išgyveno 12 metų.

O. AVIŽIENĖ, kun. Jono Avižos, dr. Alberto ir Vytauto motina, mirė sausio 8 d. Lietuvoje, Žemaitkiemyje, Ukmergės apskr. Velionė buvo ištremta į Sibirą ir po 8½ metų grįžo į Lietuvą sunkiai sirgdama. Palaidota sausio 10 d. Žemaitkiemyje.

E. KRIKŠČIŪNIENĖ, 67 m., gyvenusi Woodhaven, mirė sausio 21 d. Iš Apsireiškimo parapijos bažnyčios palaidota sausio 24 d. Šv. Jono kapinėse.

Britanija

PR. IVANAUSKAS, dirbas angliakasiu Nottinghame, perka kiekvieną naujai pasirodžiusią lietuvišką knygą. Anglijoj jis turi gausiausią biblioteką knygų, pasirodžiusių po II D. karo. Užuot siuntęs šventinius atvirukus, jis užsako draugams liet. laikraščių. Jau keli metai savo lėšomis jis užsako periodiką Vokietijoje esantiems ligoniams.

Norvegija

TAURAGIETIS AMBASADORIUS. — Ligšiolinis Izraelio ambasadorius Norvegijoj, Reuven Barkatt, buvo numatytas perkelti ambasadorium į Maskvą, bet pastaruoju laiku nuo to sumanymo atsisakyta. Izraelio darbo partija Mapai paskyrė jį partijos gen. sekretoriumi. Reuven Barkatt yra kilęs iš Tauragės ir gerai kalba lietuviškai.

Vokietija

KUN. DR. J. NAVICKAS, Vasario 16 gimn. kapelionas sunkiai susirgo — išsiliejo kraujas smegenyse. Guli ligoninėje pusiau paralyžuotas, negali kalbėti.

Argentina

ADOLFAS BALČIUS, 21 m., mirė vėžio liga. Velionis paliko liūdinčius tėvelius ir sesutę. Mirė pr. metų gruodžio 6 d. Ramos Mejia ligoninėje, Buenos Aires; palaidotas Lanus kapuose.

Australija

ADELAIDĖ liet. kapelionas leidžia rotatorinį savaitinį laikraštį "Šventadienio balsas".

VYKSTA DU LIET. KUNIGAI, dvasinės vyriausybės paskirti, į Adelaidę: kun. Kazlauskas ir kun. Dauknys — abu marijonai. Pastarasis yra Ricciotti knygos "Kristaus gyvenimas" vertėjas.

MENININKŲ DARBAI LIET. KATAL. CENTRE ADELAIDĖJ: dail. A. Rukštelės aliejumi tapyti šv. Kazimiero ir Aušros Vartų Marijos paveikslai puošia bažnytinę vėliavą, o anglimi piešta arkiv. J. Skvirecko portretas — LK Centro salę. Muz. J. Zdaniaus-Zdanavičiaus paruoštas ir kun. dr. P. Jatulio išleistas "Mūsų giesmynas". Dail. G. Bukauskaitė, gyv. Melbourne, šv. Kazimiero koplyčiai sukūrė 6 pėdų augščio šv. Kazimiero skulptūrą; antras jos didelis darbas aliejumi — "Pirmoji pabėgėlių šeima" puošia koplyčios sieną. Inž. A. Navako suprojektuotas koplyčios altoriaus stalas, kurį padarė ir viršum jo Tris Kryžius — L. Langevičius. Taip pat jo darbo sakykla ir grotelės. Dail. A. Kudirkos piešti net 22 paveikslai kabo įvairiuose LK Centro kambariuose. J. Kerulis yra padaręs lietuvišką kryžių, stovintį koplyčios šventoriuje ir antrą — ant koplyčios stogelio.

A. Jucius koplyčiai yra padaręs lietuviškais motyvais klausyklą. J. Šiukšteris suplanavo ir iš savo medžiagos padarė koplyčios zakristijoj specialią spintą.

Iš paminėtų žmonių vieni tebegyvena Adelaidėje, kiti persikėlę Amerikon ir kitur, bet jų darbai ilgus metus kalbės lietuviams katalikams.

Auklėjančioji aplinka

LAIMĖTI GALIME IR NELYGIOJ KOVOJ

A. RINKŪNAS

Kiek sena yra pedagogikos istorija, tiek senas auklėjančios aplinkos klausimas. Nuo seniausių laikų, dar prieš Kristaus gimimą, visų tautų pedagogai nagrinėjo aplinkos veikimą į augantį žmogų. Tuose nagrinėjimuose neginčijama aplinkos įtaka, bet stengiamasi surasti būdų, kaip tą aplinką pajungti auklėjimo tikslams, kad ji ne griautų mokytojo darbą, bet jam kuo daugiausia padėtų.

VYRESNIO VISUR REIKĖJO KLAUSYTI

Senosios Graikijos laikais, kelis šimtmečius prieš Kristaus gimimą, aplinkos įtaką prieaugliui buvo stengiamasi tvarkyti dviem keliais. Pirmiausia, kiekvienas suaugęs ar bent vyresnis amžiumi skaitėsi jaunesniojo auklėtojas. Jaunesnysis turėjo vyresniojo klausyti visur. Net nepažįstamas vyresnio amžiaus žmogus ir net viešoje vietoje, sakysime, gatvėje, turėjo teisę netinkamai besielgiantį jauniklį sudrausti, netgi pavartoti fizinę bausmę. Antras kelias buvo siūlomas ir iš dalies vykdomas didžiojo graikų filosofo bei auklėtojo Platono. Jis siūlė augančiojo aplinką kontroliuoti patiems mokytojams. Nuo pat kūdikystės dienų vaikas turis girdėti tik tai, kas gera. Ta prasme buvo siūloma cenzūruoti net vaikams sakomas pasakas, o vėliau kontroliuoti auklėtojų kalbą, cenzūruoti vaikams teikiamą meną. Pabaigoje jis nuėjo tiek toli, kad net siūlė vaiką atimti iš šeimos ir atiduoti į valdžios auklėjimo įstaigą, kur vaikas galis gauti geresnį auklėjimą, negu šeimoje.

ŽMOGUS BLOGAS AR APLINKA?

Viduriniai amžiai aplinkos įtakai buvo labai griežti. Remdamiesi teologija, kad gimtoji nuodėmė yra žmogų sužalojusi ir palenkusi į blogą, pedagogai skaitė, kad bloga aplinka pažeistai prigimčiai yra labai žalinga. Jie stengėsi augantįjį uždaryti geroje aplinkoje ir kontroliuojamoje labai griežtos drausmės, įskaitant fizines bausmes. Visa tai turėjo sudrausminti bei apvaldyti prigimties polinkius.

Po viduramžių atėjęs renesansas įleido naujų vėjų. Toje dvasioje iškylantieji pedagogai pradėjo teigti, kad izoliacija nuo netinkamos aplinkos nieko gero neduoda, kad žmogus turi pajusti pats save, o toks savęs pažinimas kaip tik greičiau ateina ne izoliacijoje, bet bendraujant su visuomene. Save pajutęs, žmogus pajėgs susirasti ir sau tinkamą vietą aplinkoje, o tokią vietą susiradęs pajus ir savo pareigas valstybei ir Bažnyčiai. Tos dvasios pagauti kaikurie pedagogai, protestantai, pradėjo teigti, kad žmogus neturi savyje nei gerų nei blogų pradų, kad jis yra tik kaip baltas popieriaus lapas, į kurį aplinka ir mokymas įrašys blogą ar gerą kūrinį. (Anglų filosofas ir pedagogas J. Locke). Taip klausimą pastačius, aplinkos įtakos reikšmė pasidarė beveik lemianti.

Tada Rousseau sušuko: "Ne žmogus yra blogas, bet aplinka". Esą reikia tik įstatyti vaiką į visai nesugadintą aplinką, ir jis išaugs geru žmogumi pats savaime. Bet iš kur tą gerą aplinką gauti? Į šį painų klausimą Rousseau atsako fantazija — reikia išeiti su vaiku į nesugadintą gamtą, lyg į atsiskyrėlio gyvenimą, lyg į Robinzono būklę negyvenamoje saloje.

GĖLĖ NEKALTA, KAD NUŠALO

Po šių visų daugiau ar mažiau realių filosofijų į pedagoginį gyvenimą atėjo praeito šimtmečio praktiškieji vokiečiai ir šveicarai. Spręsdami auklėjančiosios aplinkos klausimą, jie pirmiausia atstatė šeimos autoritetą. Vaikų, ypač turint galvoje priešmokyklinį amžių, pagrindinė auklėjančioji aplinka yra šeima. Tuo jie, žinoma, nieko naujo nepasakė, tik pakartojo senųjų graikų (prieš platoninio laikotarpio) bei senųjų romėnų išmintį ir paties Kristaus parodytą geros - šventos šeimos pavyzdį. Mokykla turi būti tiesioginė šeimos tąsa. Mokytojas turi būti kaip tas, anot Froebelio, daržininkas, kurio pareiga laistyti ir prižiūrėti jo globojamą darželį, kad gėlės turėtų galimybę laisvai išaugti, subręsti ir pražysti. Mokykla turi saugoti vaiką nuo blogos aplinkos, kaip daržininkas darželį nuo šaltų vėjų. Joks protingas daržininkas nemuša gėlės už tai, kad ji nušalo. Jeigu tuo atveju kas ir kaltas, tai tik daržininkas, kuris laiku šalnos nepramatė ir gėlės nuo tos šalnos neapsaugojo. Bet vaikas nėra vien tik gėlė. Jis turi dar ir kitas savybes — jis gali judėti, jausti ir protauti. Šios savybės uždeda vaikų daržininkui - auklėtojui papildomas pareigas. Jis turi tam vaikų judėjimui, jautimui ir protavimui duoti kryptį, bet ne prievarta, ne sausu moralizavimu, o savo pavyzdžiu ir apgalvotu aplinkos sudarymu. Vaikas turi nejučiomis patekti į auklėtojų sudarytas aplinkos sąlygas, turi jaustis patekęs savarankiškai, turi patirti tose sąlygose jo norui judėti, jausti ir protauti tinkantį malonumą. Tai buvo tos pedagoginės sąlygos, kuriomis kvėpavo mūsų nepriklausomosios Lietuvos šeima ir mokykla. Mūsų garbei turime pasakyti, kad jungtinėmis šeimos, mokyklos ir Bažnyčios pastangomis anuo metu sugebėjome Lietuvos auklėjančiąją aplinką kontroliuoti ir padaryti ją auklėtojo įrankiu.

O KAIP DABAR IŠEIVIJOJE?

Dabar visi trys minėtieji auklėjamosios aplinkos stulpai yra susvyravę. Pradėkime nuo mokyklos. Amerikietiškoji mokykla vis dar tebėra J. Dewey pedagoginės sistemos įtakoje. O toji sistema yra pragmatinė. Ji nepripažįsta, kad auklėjimas galėtų turėti kokį nors iš senųjų tradicijų ateinantį tikslą. Dalykai iš praeities negali būti auklėjimo tikslu, o tik medžiaga pailiustravimui. Mokyklos tikslas yra išugdyti kuo didžiausią mokinio savarankiškumą ir suteikti žinių. Tuo savarankiškumu ir žiniomis pasinaudodamas, mokinys ne tik pasieks dabartinės visuomenės lygį, bet ir paveiks ją į gerąją pusę. Nėra absoliutinės tiesos ir iš anksto užantspauduotos vertybės. Kiekviena tiesa yra tik tiek gera, kiek geri iš jos išplaukią rezultatai; kiekvienas veiksmas yra vertas tiek, kiek ir matomos jo išdavos. Mokykla yra ne didelė šeima, bet maža visuomeninė bendruomenė. Ji iš visuomenės ima ir visuomenei duoda. Tuo būdu šioje sistemoje mokykla kaip auklėjantis faktorius, senąja prasme, beveik išnyksta. Ji yra tik daugiau žinių teikimo ir demokratinio gyvenimo formų mokymo įstaiga. Mokytojas čia yra daugiau scenos tvarkytojas; jo, kaip auklėtojo, vaidmenį yra perėmusi visuomenė.

O kas gi toji visuomenė? Ideologiniu atžvilgiu ji beveidė. Valdžia jos neorganizuoja. Švietimo įstaigos jos formuoti nepajėgia. Organizacijos pasiekia tik nedidelę dalį. Tik dalį pasiekia ir bažnyčios. Tur būt nesuklysime pasakę, kad apie pusė tos visuomenės savo dvasia yra pagoniška, naivi ir lengvai pasiduodanti betkurioms lengvai viliojančioms įtakoms, jų tarpe ir komunizmui. Taigi, keliasdešimt metų garbingoji Dewey sistema, kur visuomenė turėjo išugdyti mokyklą, o mokykla pagerinti visuomenę, dvasiniu atžvilgiu nepasiteisino. Ir mokykla ir visuomenė dvasiškai nusmuko. Tradicinių dvasinių vertybių atmetimas nedavė nieko gero.

Mokyklai auklėjančios aplinkos nebesusikuriant, o visuomenei nepajėgiant jai padėti, dar lieka Bažnyčia. Bet Bažnyčia šiame krašte negali auklėjančios aplinkos formuoti, nes ji yra visokeriopai suvaržyta. Valdžios mokyklos atimtos iš jos kompetencijos. Ji priversta išsilaikyti vien tikinčiųjų aukomis. Protestantai, suskilę į daugelį grupių, nesudaro vieningo ir įtakingo fronto, o katalikai daug kur nė prieiti negali.

PAGRINDINĖ ATRAMA — ŠEIMA

Tuo būdu iš kelių auklėjančios aplinkos veiksnių šiame krašte mums lieka tik lietuviškoji šeima. Ant šeimos pečių guli ne tik tiesioginės auklėjimo šeimoje pareigos, bet ir dalis tų pareigų, kurias anksčiau Lietuvoje atlikdavo mokykla, Bažnyčia ir visuomenė. Dar blogiau — mokykla ir visuomenė, ypač pastaroji, neretai sudaro auklėjimo atžvilgiu neigiamą aplinką, kuri ne tik kad nepadeda šeimai auklėjimo keliuose, bet jai netgi kliudo. Vienai šeimai, su nedidele Bažnyčios pagalba, atlaikyti viską yra sunkiai įmanoma. Todėl mūsų priaugančiajai kartai ir trūksta gilesnio dvasinių vertybių bagažo. Mes už tai ant jų pykstame, baramės. Bet jie patys čia mažai kalti, kaip nekalta darželio gėlė, kad ją šalna pakando. Kalta visa Dewey filosofijoje išaugusi aplinka.

AR GALIMA DAR KĄ PADARYTI?

Idealistinių mūsų šeimų kova su pragmatine aplinka yra lygi kovai Dovido su Galijotu. Tiesa, Galijotas buvo milžinas, o Dovidas mažytis, bet mažoje Dovido krūtinėje liepsnojo didelė dvasia ir pasitikėjimas Visagaliu. Dovidas laimėjo. Šis biblinis pasakojimas, atėjęs iki mūsų per daugelį tūkstančių metų, rodo kelią ir mūsų šeimoms. Mes galime laimėti, bet mūsų dvasia turi būti lygi Dovido dvasiai. Deja, mums dar toli iki to. Mes patys — tėvai — perdažnai dar paskęstame viliojančioje sugedusioje aplinkoje. Mes geriame ir triukšmaujame norėdami, kad mūsų jaunimas savo pobūviuose naudotų tik džindžerėlį ir sėdėtų ramūs kaip avinėliai. Mes šeimose baramės, vartodami nemandagiausius žodžius, o norime, kad jaunieji būtų švelnūs ir auksaburniai, kaip angelai. Reformą turime pradėti ne nuo vaikų, kurie yra mūsų pačių dvasinio gyvenimo veidrodis, bet nuo savęs. Kai patys būsime tokie, tada galime tikėtis, kad mus paseks ir jaunimas, bent jo dalis. Šiaip ar taip būsime padarę viską, ką gali padaryti žmogus, patekęs į nelygią kovą.

Tautinės ištikimybės pagrindai

Dr. J. Girniaus knyga "Tauta ir tautinė ištikimybė" yra nesenstamo pobūdžio, nes atskleidžia dalyką iš esmės. Tai nėra literatūrinis kūrinys, nei epochinis vadovėlis, bet gilus žvilgsnis į tautą aplamai ir į atskiro žmogaus nuo savojo krašto tautinės ištikimybės galimybę. Šis mokslinis veikalas buvo paminėtas daugelio lietuviškos periodikos skiltyse, įvairiai atsiliepiant ir vertinant. Kaikurie prikišo autoriui, kad jis, spręsdamas tautos problemą, nežvelgęs psichologiniu požiūriu. Bet turėtume žinoti, kad psichologinė įžvalga ribojasi tik aprašomuoju metodu, tik fakto pateikimu, o dr. J. Girnius norėjo duoti lietuvių visuomenei tautos sąvokos sklaidą iš esmės. Dėl to jo veikalas yra probleminis — sprendžiamasis, o ne aprašomasis.

Pirmoje dalyje autorius pateikia tautos sąvokos sklaidą dalykiniu požiūriu: tauta ir organizacija, tauta ir valstybė, tauta ir kultūra, tauta ir asmuo, tautos nejautrumo priežastys. Antroje, trečioje ir ketvirtoje dalyje autorius, imdamas tautos dalį svetur, sprendžia tautinės ištikimybės problemą: ryšys su tauta, vienybė savo tarpe, gyva tautinė kultūra, tautinis jaunųjų kartų auklėjimas ir tautinės moralės pagrindai. Jei pirmoje dalyje autorius reiškiasi kaip tautos sąvokos sprendėjas apskritai, tai pastarosiose jis turi prieš akis lietuvių tautos dalį toli už tėvynės ribų tiek emigrantų, tiek tremtinių ir kelia klausimą, ar galima ir kaip galima išlikti tautiškai ištikimiems savajam kraštui. Pirmoji dalis, kaip dalykinė, yra bendra mokslinė problema ir tinkanti visoms tautoms apskritai. Kitose dalyse klausimas yra konkretus ir daugiausiai taikintinas mums lietuviams ir kitiems, atsidūrusiems panašioje situacijoje. Pirmoji knygos dalis skirta teoriniam moksliniam svarstymui, likusios knygos dalys liečia konkretų mūsų gyvenimą ir tautinės ištikimybės vykdymą. Dėl to pirmąją knygos dalį galima vadinti ontologine, o likusią — etine. Tačiau abi sritys yra reikalingos sudaryti pilnumai sprendžiant. tautinės ištikimybės klausimą. Pirmiau reikia įsisąmoninti, kas yra tauta ir tik po to lenkti savo valią pažintam lobiui įsigyti ir jam išlaikyti.

Pirmoje dalyje autorius yra tik mokslininkas, antroje — netik mokslininkas, bet ir didis mūsų tautos misijonierius. Dėl to jis ontologinėje dalyje reiškiasi sausu dalyko svarstymu, o etinėje dalyje atsiskleidžia kaip gražbylys naujų būdu, čia rasi gražių frazių, principinių posakių, [illegible] ginimų, idomių išsireiškimų ir lemiamų sprendimų. Iliustracijai pateikiu keletą citatų.

"Ne žemės turtai ir ne gamtos grožis daro kraštą brangų, o tai, kad jis — sava tėvynė. Tėvynę kraštą perkeičia tautos istorija. Tauta susyja su tam tikru kraštu ne kitaip, kaip savo istorija, savo tame krašte pergyventu likimu", p. 133.

"Kraštas yra ne tik geografinė, bet ir istorinė sąvoka, nes jis ne tik gamtinė, bet ir žmogiškoji erdvė", p. 137.

"Kadangi palikti kraštą dar nereiškia palikti pačią tautą, tai tuo pačiu pareiga mylėti savo tautą nei sumažėja, nei atkrinta dėl atsidūrimo svetur", p. 142.

"Kas svetur atsidūręs miršta savo tautai, tas krašto palikimą paverčia tautos išdavimu", p. 142.

"Tautos likimas yra sprendžiamas ne tik krašte, bet ir visur, kur yra jos vaikų", p. 145.

"Kaip kitais atvejais, taip ir dėl nutautimo subrendęs žmogus negali teisintis tėvais", p. 145.

"Nutausti gali betkas, tačiau nenutausti gali tik tas, kas yra tvirtos dvasios", p. 155.

"Nutausti ar nenutausti yra paties žmogaus rankose, tačiau ne vieno atskiro žmogaus rankose", p. 160. . . ."Tautinis apsisprendimas yra asmens dalykas, bet nutautimas yra kolektyvinis reiškinys", p. 160. . . ."Nenutautimas yra žmogiškosios laisvės triumfas prieš aplinką", p. 160.

"Ištikimybė Lietuvai paremta tautiniu idealizmu, pasiaukojimo dvasia, nepavargstančia ryžtimi", p. 174.

"Tautinė vienybė remiasi tautinio broliškumo jausmu ir sąmone . . . Lietuvos meilė neatskiriama nuo lietuvio meilės", p. 221.

"Nėra meilės be ištikimybės, nes mylėti tai sutapti su tuo, kas mylima", p. 284. . . ."Idealizmas yra kiekvieno žmogaus siela", p. 303.

Trumpai tariant, dr. J. Girnius šiuo savo veikalu tampa mums tuo, kuo buvo savo laiku J. Basanavičius ir J. Maironis. **Dr. P. C.**

Atsiųsta paminėti

Aidai, nr. 1, 1962 — Maironio metai. Turiny: A. R.-D., Žvilgsnis į pernykštę mūsų veiklą; J. Šoliūnas, Lietuviškų parapijų problema; Paulius Jurkus, Šypsena; dr. K. R. Jurgėla, Žinios apie pirmuosius lietuvius Amerikoje; Skyriai: Kūrybos pasauly, Mokslas, Religinis gyvenimas, Visuomeninis gyvenimas.

Gaudeamus, nr. 4, 1962 m. sausio mėn. Studentų At-kų Sąjungos biuletenis.

Pirmyn, Jaunime!, nr. 13, 1962 m. sausio 28 d. Toronto moksleivių at-kų kuopos neperiodinis laikraštis. Redaguoja Aldona Bušinskaitė. Adresas: 508 Glenlake Ave., Toronto 9, Ont.

Talka, 1961 m. Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvo veiklos apyskaita, 10 psl.

"Tėviškės Aidų" kalendorius 1962 m., vieno lapo sieninis su šventųjų ir švenčių vardais.

ELEMENTORIUS 'Ė'

IŠMOKYS VAIKUS LENGVIAUSIAI SKAITYTI

Elementorių paruošė žinomas pedagogas **Ignas Malėnas** pačiu naujausiu metodu. Išmokti skaityti reikia tik pusės laiko, negu kitais metodais. Tik duok elementorių, ir paskaityk pirmąjį skiemenį. Toliau vaikai patys skaitys.

Vaikus galima pradėti mokyti skaityti jau 4 metų, kai tik susidomi skaitymu.

Elementorius ruoštas 25 metus. Gausiai iliustruotas dail. V. Simankevičiaus spalvotais piešiniais. Yra 112 psl. Išleido "Ateitis" Broklyne, N.Y. Spaudė saleziečių spaustuvė Italijoj. Kaina $2.50. Gaunama adresu: "Ateitis", 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y., ir pas platintojus. Įsigykite tuojau. Savo vaikučiams padarysite didelį džiaugsmą. **(Pr.)**

KULTŪROS IR KNYGŲ PASAULYJE

KNYGA "DIDYSIS NERIMAS" buvo recenzuota per Vatikano ir Amerikos Balso radijus lietuviškose programose, kurios perduodamos okupuotai Lietuvai. A. Balsui recenziją paruošė kun. dr. J. Prunskis. Ji buvo atspausta "Kristaus Karaliaus laive".

DAIL. P. AUGIAUS pomirtinė paroda atidaryta vasario 3 d. Čikagoje Savings a. Loan Association Meno Galerijoje, 6245 So. Western Ave. Paroda truks iki kovo 4 d.

DAIL. TEL. VALIUS lankėsi Čikagoje, kur grafiko a.a. P. Augiaus parodos atidarymo proga kalbėjo apie jo kūrybą. Dail. T. Valius rengiasi dalyvauti dviejose dailės parodose — Toronte ir Londone, Ont.

"ROMUVOS" KNYGŲ LEIDYKLA šiais metais ruošiasi išleisti Maironio poemą "Jaunoji Lietuva", kurią iliustruos dail. V. K. Jonynas.

LIETUVOS GEN. KONSULATO patalpose, Niujorke, buvo sušauktas lietuvių organizacijų atstovų pasitarimas išsiaiškinti, kaip būtų galima lietuviams dalyvauti tarptautinėje parodoje, kuri ruošiama 1964-65 metais Niujorke.

BR. BUDRIŪNO dvi kalėdines giesmes angliškai išleido bažnytinės muzikos leidykla Robert B. Brown Co., Hollywood, Calif.

PAGERBTA LIET. KOLEGIJA. — Popiežius Jonas XXIII, parodydamas ypatingą rūpestį ir prielankumą liet. šv. Kazimiero kolegijai Romoje, atsiuntė gražų arnotą, kurio medžiaga yra aukso brokatas su ataustais popiežiaus simboliais.

"VILNE SLOVO", ukrainiečių laikraštis, leidžiamas Toronte, sausio 27 d. laidoj atspaudė labai nuoširdžią padėką "T. Žiburiams". Padėkos tekste rašoma, jog "TŽ" sausio 18 d. atspausdino vedamąjį apie Ukrainos nepriklausomybės paskelbimo 44-tąsias metines, o taip pat įsidėjo šv. Sofijos katedros Kijeve klišę. Padėkoj pasidžiaugiama ilgus metus gražiai išsilaikiusia draugyste tarp lietuvių ir ukrainiečių tautų. Savo žodį baigia linkėjimu: "Niechaij žive vilna demokratična Litva!".

VILNIUJE IR KAUNE lankėsi Sov. Sąjungos mokslų akademijos prez. Keldyšas su grupe mokslininkų. Jie aplankė fabrikus, universitetą, mokslų akademijos institutus. Iš Lietuvos Keldyšas ir kiti maskviečiai tęsė savo kelionę po Latviją ir Estiją. E.

PABALTIEČIŲ PASITARIMAS. — Sausio 19 d. Taline įvyko Pabaltijo mokslų akademijų regijoninė sesija, kurioje dalyvavo maskviečiai, Lietuvos, Latvijos ir Estijos mokslų akademijų prezidentai, nariai, mokslininkai. Lietuvai atstovavo J. Žiugžda, J. Maniušis, A. Jucys, K. Barčiauskas, Ks. Kairys ir kiti. Sesija apsvarstė Pabaltijo mokslinio tyrimo darbų koordinavimo klausimus. E.

BUV. "SPINDULIO" SPAUSTUVĖJE — RUSAI. — Buv. "Spindulio" spaustuvė Kaune pavadinta K. Poželos vardu ir dabar jai vadovauja Vl. Afanasjevas. Veikia trys giliaspaudės — ofseto mašinos. Spaustuvėje atspausdintos knygos gavusios garbės pažymėjimų, o 1960 m. septyni šioje spaustuvėje pagaminti leidiniai įėjo į visoje Sov. Sąjungoje geriausiai išleistų 50 knygų skaičių. Vienas seniausias darbininkų spaustuvėje, prieš 8 metus atvykęs iš Maskvos, Borisas Truchačiovas. Žemesniųjų tarnautojų tarpe yra ir lietuvių — pvz. mašinistas Juozas Kleiza ofsetu yra spausdinęs "Saulės vaduotoją" ir už jį gavo iš Maskvos diplomą. Knygoms viršelių gamyboje pasižymėjo B. Kulikauskienė. E.

AŠTUONMETĖS MOKYKLOS. — Vilniaus radijo pranešimu iki 1962-63 mokslo metų pradžios Lietuvoje turi būti pereita prie visuotinio privalomo 8-nerių metų mokymo. Iki minėto laiko visos septynmetės mokyklos turi būti perorganizuotos į aštuonmetes. Tuo tikslu 1962 m. reikia įrengti 800 papildomų klasių ir daugiau kaip 5.000 kv. metrų kitų patalpų. Naujų patalpų įrengimams Lietuvoje išskirta 1,5 milijono rublių.

Nuo sausio 16 d. iki vasario 15 d. Lietuvoje vyksta visuotinio mokymo įstatymo vykdymo patikrinimas. Patikrinimą organizavo Sov. S-gos komjaunimo centro komitetas, visasąjunginė profesinių sąjungų centro taryba ir respublikos švietimo ministerija.

Patikrinimo metu turi būti išaiškintos mokyklų nelankymo priežastys ir numatytos griežtos priemonės esamiems trūkumams pašalinti. E.

TEATRŲ DAILININKŲ ESKIZŲ PARODA

Vilniaus Dailės muzėjuje atidarytoje teatro dailininkų parodoje išstatyta virš šimto spektaklių dekoracijų ir kostiumų eskizų. Parodoje dalyvauja J. Jankus, R. Songailaitė, J. Surkevičius, S. Lukackis, J. Čeičytė, V. Navickas, A. Stepanka ir kiti Vilniaus, Kauno, Marijampolės, Šiaulių, Panevėžio ir Klaipėdos teatrų dailininkai. Žiūrovų dėmesį patraukia dekoracijų ir kostiumų eskizai E. Balsio baletui "Eglė žalčių karalienė", J. Marcinkevičiaus inscenizuotai poemai "Kraujas ir pelenai" ir J. Grušo dramai "Markas Vidinas".

Naujos ašarinės bombos

Netrukus JAV policija bus apginkluota naujomis ašarinėmis dujomis, gamintomis armijos laboratorijose. Šios dujos vadinasi CS ir ne vien ašaras varo iš akių, bet ir sukelia augščiausios stadijos jūros ligos simptomą — vėmimą; jos laikinai paralyžuoja skrandžio raumenis. Nepageidaujami žmonių susibūrimai šių dujų pagalba galės būti greitai išsklaidyti.

"Aš nieko nepralošiu"

Kanadietis Tom Hudson, 48 m., iš Winnipego išskrido į Clevelandą, kur gydytojas dr. Sergio de Casvalho bandys ant jo naujai išrastą serumą prieš kraujo vėžį - leukemiją, kuri iki šiol buvo nepagydoma. Važiuodamas bandymams jis pasakė: "Kas beatsitiktų, aš vistiek nieko nepralošiu. Jeigu savo gyvenimą prailginsiu bent keliom savaitėm, būsiu daug laimėjęs".

Kanados Nešališko Samdymo Vykdymo Įstatymas DRAUDŽIA DISKRIMINACIJĄ DARBE

ĮSTATYMO TIKSLAS yra apsaugoti darbininkus nuo diskriminacijos darbe bei profesinėse sąjungose RASĖS, RELIGIJOS, SPALVOS arba TAUTINĖS KILMĖS atžvilgiu.

ĮSTATYMAS TAIKOMAS darbdaviams, esantiems federacinės jurisdikcijos darbuose bei įmonėse ir profesinėms sąjungoms, kurios atstovauja ten dirbančius asmenis. Federacinei jurisdikcijai priklauso: laivininkystė, navigacija, geležinkeliai, kanalai, telegrafai, aerodromai, oro linijos, federacinės karūnos korporacijos, bankai, radijo ir televizijos stotys, taip pat ir darbai bei įmonės, kurie yra paskelbti esą bendram Kanados labui, arba neįeiną į provincijų parlamentų išskirtiną jurisdikciją.

ĮSTATYMAS DRAUDŽIA darbdaviui neduoti darbo asmeniui arba tarnautoją diskriminuoti dėl jo RASĖS, RELIGIJOS, SPALVOS arba TAUTINĖS KILMĖS. Darbdaviui taip pat draudžiama naudotis samdymo agentūra, kuri naudoja tokią diskriminaciją, arba talpinti diskriminacinį darbo skelbimą, arba vartoti diskriminacinius klausimus raštu ar žodžiu, ryšium su prašymais darbui.

ĮSTATYMAS TAIP PAT DRAUDŽIA profesinėms sąjungoms, kas liečia priklausymą joms, arba darbo sąlygas, naudoti diskriminacinę veiklą RASĖS, RELIGIJOS, SPALVOS arba TAUTINĖS KILMĖS pagrindu.

BETKURIS ASMUO, DARĄS SKUNDĄ pagal šio įstatymo nuostatus, arba liudijantis ar teikiąs paramą šį įstatymą vykdant, yra apsaugotas nuo betkurios keršto akcijos, kurios būtų prieš jį imtasi.

Apart federacinio įstatymo, ir keletas provincijų turi bešališko samdymo arba panašaus pobūdžio įstatymus, kurie darbininkus saugo nuo diskriminacijos darbe pramonėse, kurios priklauso atitinkamos provincijos jurisdikcijai. Tokie įstatymai veikia sekančiose provincijose: Ontario, Manitoba, Saskatchewan, New Brunswick, Nova Scotia ir Britų Kolumbija.

SKUNDAI PAGAL ŠĮ ĮSTATYMĄ TURĖTŲ BŪTI RAŠTIŠKI IR PASIŲSTI:

Director of Industrial Relations, Department of Labour, Ottawa

MICHAEL STARR, Minister — GEORGE V. HAYTHORNE, Deputy Minister

Stasys Yla

Vadovaujantieji mūsų miestelio pirmeiviai

3.

Apie Žemaitkiemį, mano parapijos centrą, būtų galima rašyti visą istoriją. Nedidelis miestelis, bet senas. Čia kūrėsi pirmoji jėzuitų misija kovai ne su protestantizmu, bet su pagonybės likučiais. "Pagoniškų" prietaringų moterėlių dar būtum galėjęs rasti ir šiame amžiuje; iš to mūsų tautosakininkai tikriausiai būtų padarę naują istoriją: Žemaitkiemis tebėra pagoniškas! Priešingai, visa parapija buvo giliai ir vienalytiškai krikščioniška.

Naujas pirmeiviškas tonas bandė įsibrauti atneštiniu būdu. Buvo du broliai — Ignas ir Mykolas Šlaitai, gabūs savamoksliai, siuvėjai. Mokėsi šio amato pas garsųjį siuvimo "akademiką" Petronaitį, didelį pirmeivį Kaune ir patys iš ten grįžo pirmeiviais. Vėliau jie perėmė į savo rankas paštą, kooperatyvą, bankelį. Iš Anykščių atkilo Pūkas, sumanus verslininkas, ir čia atidarė pirmąją lietuvių krautuvę. Kaip ne vienas anykštėnas, Pūkas jau 1905 dalyvavo socialistiniame judėjime ir save laikė pirmeiviu. Vėliau, nežinia iš kur buvo atkeltas "pažangių" pažiūrų mokytojas Šičkus, pakeitęs seną lenkuojantį lietuvį mokytoją Matjošaitį.

Trenkiantis studento pasirodymas

Šie vyrai užėmę svarbias mažo miestelio pozicijas, bandė kurti naują pažiūrų toną. Demonstravo savo netikėjimą ir skelbė žmonėms, kad netrukus, apšvietai įsigalint, niekas daugiau nelankys bažnyčios ir neklūpčios prieš altorių.

— Žiūrėkit, kas tik atvyksta iš miestų, kur daugiau šviesos, daro kaip mes — nebeina į bažnyčią.

Kartą parvyko pas tėvus, į Kunigiškių kaimą, Technologijos Instituto studentas Piščikas — retas svečias iš miesto ir ne betkokio, o paties Petrapilio. Pasikalbėjo su tėvais, susitiko su kaimynais, pasimatė su giminaičiais. Visi jį klausinėjo, argi galimas dalykas, kad miesto žmonės nebeina bažnyčion.

— Iš kur tokios kalbos? — nustebo studentas.

— Išgirsi pats, kai susitiksi sekmadienį mūsų "tiligentus".

Atėjo sekmadienis. Piščikas užsivilko iškilmingą savo uniformą — su aukso sagomis ir antpečiais, kaip generolo. Sėdo į važelį ir su tėvais atvyko miestelin. Pralėkė pro krautuvės langus, pro mokyklą, siuvyklą ir sustojo aikštelėje prie šventoriaus. Inteligentai sužiuro, norėjo išeiti jo pasitikti, bet galvojo, kur jis dings — turės užeiti pas vieną jų. Negi vaikščios aplink šventorių? Negi eis su tamsiais kaimiečiais traukti į plaučius bažnyčios smilkalų, sumišusių su prakaitu.

Piščikas pasuko tiesiai bažnyčion. Palikęs tėvus vidury, nužingsniavo tiesiai už grotelių, kur paprastai būdavo tik "dideli ponai". Atsiklaupė abiem keliais, išsitraukė "Didįjį Šaltinį", beveik pašnibždomis meldėsi ir taip išbuvo per visas Mišias.

Kaimiečiai buvo pritrenkti įspūdžio. Kaikurie nežinojo, koks čia generolas? Kas žinojo, stebėjosi, kaip toks mokytas atėjo į bažnyčią ir drįso melstis. Šis įvykis sumaišė miestelio "inteligentų" galvas, o kaimiečiams davė stipriausią argumentą.

Labiausiai buvo paveikti Šlaitai. Iš savo pirmeivybės jie vėliau svėrėsi į vydūnizmą — teosofiją, paskui kabinosi į tolstojizmą — etines šio pažiūras, pagaliau grįžo į katalikybę. Mano studentavimo laikais jie buvo visos parapijos pavyzdys. Kas sekmadienis jie buvo matomi prie Dievo stalo. Tiesa, jie ir tada turėjo įvairių problemų, mėgo filosofuoti ir diskutuoti su studentais bei klierikais. Daug skaitė ir, kaip visi savamoksliai, ne viską pajėgdavo pilniau surišti.

Mokytojas — komunistų veikėjas

Pūkas išvyko kitur ir man neteko girdėti apie jo religinio nusiteikimo pasikeitimus. Šičkus dar ilgokai pasiliko vietoje, tik vėliau buvo perkeltas į kaimyninius Vidiškius. Šalia mokyklos darbo, jis dar ruošė paauglius ir pabrendusius vyrukus eksternais į gimnaziją. Buvo tylus, niekur neprasikišąs ir atrodė labai patvarus mokytojas. Jo tikrasis vaidmuo paaiškėjo vėliau, kai keletas jo buvusių eksternų (tarp jų, berods, buvo ir Laurynas Kapočius) pakliuvo į valdžios rankas dėl komunizmo. Viename kitame kaime atsirado net slapti jaunų komunistų židinėliai, kurių kilmės siūlai vedė į tą patį šaltinį.

Netikėjimas buvo laiko mada, paženklinta tariamu pažangumu. "Tikėti pažanga, mokslu ir technika buvo būdinga 19 amžiui, — pastebi Thomas Aich. — Šiuo "tikėjimu" bandyta sukurti naują religijos pakaitą. Tai buvo viena formų nukrikščioninti pačią krikščionybę". (Massenmensch und Massenwahn, Muenchen 1947, 183). Mūsų tauton ši mada atėjo iš Vakarų ir Rytų kiek pavėlavusi. Augščiausią pakilimo laipsnį ji išgyveno prieš I D karą, o jos atoslūgis ėmė ryškėti su demokratinės mūsų valstybės santvarkos išsibaigimu.

Mann & Martel Ltd.

REALTORS

2336 Bloor St. W. • Tel. RO. 2-8255

Swansea
$1.200 įmokėti, 6 dideli kambariai, 2 virtuvės, kietos grindys, nauja dujų krosnis, tuojau galima užimti. Pilna kaina $11.900.

Jane - East Drive
$1.500 įmokėti, naujas mūrinis 7 kambarių moderniškas namas, 4 miegamųjų, dviejų augštų, alyva apšildomas, aliumininiai antri langai, privatus įvažiavimas, arti susisiekimo ir krautuvių. Pilna kaina $16.632. Geras morgičius. Su didesniu $3.000 įmokėjimu vienas morgičius balansui $87 mėnesiui.

Jane - Annette
$2.500 įmokėti, 7 didelių kambarių, atskiras mūrinis namas su garažu ir vieta kitai mašinai. Kvadratinis planas. Nauja krosnis. Geros išsimokėjimo sąlygos, arti susisiekimo ir krautuvių. Pilna kaina $16.700.

Swansea — arti Bloor
$3.000 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu, moderniška virtuvė, alyva apšildomas, gerai sutvarkytas rūsys. Viena skola balansui.

Jane - Annette
$3.000 įmokėti, 5 kambarių mūrinis bangalo su garažu, didelė moderniška virtuvė, gražus kiemas, dujom apšildomas, nauja krosnis. Su didesniu įmokėjimu viena skola balansui. Tuojau galima užimti.

Baby - Jane
$11.9000 pilna kaina. Mūrinis 6 kambarių namas, 6 metų senumo, privatus įvažiavimas, tuojau galima užimti. Viena skola balansui — $50 mėnesiui įskaitant ir procentus.

Oakwood - St. Clair
Originalus dupleksas, $8.000 įmokėti, gražių plytų, atskiras, mūrinis namas su privačiu įvažiavimu ir dviem garažais. 12 didelių kambarių, moderniškos virtuvės ir vonios, vandeniu alyva apšildomas, arti susisiekimo. Viršutinis butas išnuomotas už $125 mėnesiui.

Maisto produktų krautuvė su namu
$3.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas su krautuve, 2 virtuvės, alyva šildomas. Antras namas nuo kampo, viena skola balansui.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. LE. 6-1410

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

Lietuviai – naikinamų žydų gelbėtojai

(Atkelta iš 2 psl.)

do toliau su juo aiškintis. Tiesa, reikia pasakyti, kad toli gražu ne visi žydai kalba Dovidovičiaus kalba. Teko man tuo reikalu kalbėti su vieno Kauno žydų laikraščio redakcijos kolektyvo nariu. Jo kalba buvo visai objektyvi, jis kalbėjo taip, kaip kiekvienas žinąs reikalą lietuvis kalbėtų. Tam pačiam Miunchene, mane pažinę, vienas Kauno, kitas Suvalkų krašto žydas užkalbino. Prie kavos puodelio ilgiau išsikalbėjus man rūpimu klausimu, jie kategoriškai atmetė Dovidovičiaus mestą lietuvių tautai kaltinimą. Kurių nuomonių šalininkų yra daugiau, ar Dovidovičiaus, ar tų kitų, sunku pasakyti. Svarbu štai kas: Dovidovičius su savo šalininkais šaukia, o tie kiti — tyli. Todėl gintis tenka mums patiems. O gintis reikia. Melas taip pat turi atbalsių, daro įtakos klausytojams ir skaitytojams. Girdėti tokius kaltinimus iš žmonių, kurie Lietuvoje turėjo geriausias pragyvenimo sąlygas, kurie naudojosi tokiomis pat laisvėmis ir gėrybėmis, kaip ir patys lietuviai, yra skaudu. Už gera atsilygina blogu. Bet svarbiausia, kad tokia jų neobjektyvi, melaginga akcija yra mums pavojinga. VLIKas jau 1946 m. yra padaręs tuo reikalu tokį nutarimą: "Pasiūlyti Informacijos Komisijai (tuomet dar Informacijos Tarnybos nebuvo) rinkti medžiagą, atitinkamai reaguoti ir paruošti memorandumą lietuvių - žydų klausimu" (Prot. 134).

Medžiaga rinkti pradėta. Tuo klausimu parašė kiek plačiau vysk. V. Brizgys, L. Šmulkštys (jo surinktosios medžiagos, manau, dalis yra Informacijos Tarnybos archyve) ir aš. Savąją kartu su šiuo laišku siunčiu Jums. Paduodami faktai yra mano surankioti ir kitų pateikti. Manau, kad jiems savo laikraščio skiltyse vietos rasite.

Kaip dabar vyksta kalbamosios medžiagos rinkimas, nežinau. Jei sustojo, reikėtų atnaujinti. Kiekvienais metais tos medžiagos dalį nusineša liudininkų mirtis. Tas darbas turi būti dirbamas organizuotai. Ta medžiaga mums reikalinga ne tik istorijai, bet ir Lietuvos ir lietuvių garbei apginti. Pagalau, gal kada ji mums bus reikalinga ir kokiam teisingumo tribunolei.

LIETUVIŲ IR ŽYDŲ SANTYKIAI RUDOSIOS OKUPACIJOS METU

Naciai įsikūrė. Daug žydų nukentėjo dar pačiu vokiečių kariuomenės žygiavimo metu. Jiems įsikūrus karo komendantūras, žydams kurį laiką buvo dar kiek ramiau. Naciai parodė visą savo neapykantą žydams tik įsikūrus civilinei nacių valdžiai Lietuvoje. Dabar jie pradėjo žydams taikyti išmėgintus pas save ir anksčiau užimtuose kraštuose pragariškus naikinimo metodus. Jie buvo iš tikrųjų baisūs. Lietuvis, pamatęs visa tai, iš išgąsčio ir pasipiktinimo aiktelėjo. Lietuvis ištiesė žydui pagalbos ranką, kiek galėjo, kiek kietos ir žiaurios nacių režimo aplinkybės leido, statydamas net savo gyvybę pavojun, nes už teikimą žydams betkokios pagalbos nacių buvo paskelbtos žiaurios bausmės, bausmės ligi mirties imtinai. To niekas nepaisė. Žydams stengėsi padėti visa lietuviškoji Lietuva. Ši žydų gelbėjimo akcija istorijoj bus lietuviams aukso lapas. Ji geriausiai charakterizavo jų sielos taurumą ir gilų krikščioniškumą. Surankioti faktai sudarys tomus. Siauri rašinio rėmai leidžia šiuo metu tik kaikuriuos jų paminėti.

ŽYDAI IR LAIKINOJI VYRIAUSYBĖ

Respublikos vardu nieks žydų užtarti negalėjo, nes jos nebuvo. Ją panaikino bolševikai, o naciai atsikurti neleido. Buvo prieš nacių norą sukurta Laikinoji vyriausybė, bet naciai jos nepripažino. Nė vieno tos vyriausybės nario jokia nacių įstaiga nepavadino ministeriu. Nacių civilinei valdžiai įsikūrus, Laik. Lietuvos vyriausybė tuoj buvo pašalinta. Bet ir ši bejėgė ir nepripažintoji vyriausybė ėmėsi žygių žydams gelbėti. Tos vyriausybės krašto apsaugos ministeris, gen. St. Raštikis, dar nesant nacių civilinės valdžios, tuo reikalu Laik. vyriausybės pavedamas, kreipėsi į Kauno karo lauko komendantą gen. Pohl ir kartu su juo į karinės vadovybės atstovą gen. De la Rock (ar Roque). Gen. Raštikis jiems išdėstė Laikinosios Lietuvos vyriausybės ir visos tautos pasipiktinimą vokiečių politika ir jos metodais žydų atžvilgiu. Deja, teigiamo rezultato nepasiekta ir suprantama, kodėl: žydų naikinimas buvo vienas pagrindinių nacių politikos punktų.

(Bus daugiau)

SPORTAS

AUŠROS ŽINIOS

Kanados sporto apygardos pirmenybėse vasario 3-4 d.d. Montrealyje Aušra išsikovojo I v. vyrų krepšinyje, II v. moterų ir II v. jaunių. Šeštadienio rungtynėse vyrai nugalėjo Vytį 103:43; mergaitės nugalėjo Montrealį 62:21 ir jauniai pralaimėjo Hamiltonui 42:68, bet nugalėjo Montrealį 63:51. Finaluose Aušros vyrai nugalėjo Montrealio komandą 93:58; Aušros mergaitės atidavė laimėjimą be rungtynių ir draugiškose rungtynėse pralaimėjo Vyčio moterims 24:42. Vyrų komandoje žaidė: A. Buntinas 20, 6, L. Serafinas 20, 33, R. Gudas 27, 23, A. Jankauskas 12, 14, A. Savickas 5, 2, K. Grigaitis 7, 8, R. Juozaitis 7, 2, R. Burdulis 0, 5; moterų komandoje — A. Sapijonytė 4, 0, A. Grigaitė 4, 0, J. Gataveckaitė 14, 8, I. Romanovaitė 28, 8, R. Bilkytė 8, 0, E. Juozaitytė 4, 0, S. Simonaitytė 0, 0. D. Simonaitytė —, 0 ir Uogintaitė —, 8; jaunių komandoje — V. Rušas 0, 4, R. Grigas 16, 24, G. Skrinskas 0, 0, V. Janulevičius 15, 16, A. Šlekys 12, 10, A. Sapijonis 15, 4, A. Žaliauskas 0, 4, J. Bukšaitis 0, 0 ir E. Butvydas 0, 0.

CYO lygos rungtynėse Aušra Jr. nugalėjo Corpus Christi 44:35; **Church lygoje** Aušra Inter. nugalėjo Farmer 58:39; Aušra Midget nugalėjo Woodgreen 28:26 ir Aušra Bantam pralaimėjo Kimbourne 18:26.

Šios savaitės rungtynės: antradienį 7 v.v. Neil McNeil HS Aušra MB žais su St. Pauls MB ir po jų — Aušra B su St. Pauls B; ketvirtadienį 8 v.v. mūsų salėje Aušra M žais su Kimbourne M; penktadienį 8.30 v.v. Ryerson PS Aušra Inter žais su Islington; sekmadienį tuoj po pamaldų B-C lygoje žais: Aušra Sr. su latviais ir Tridents su Andys.

Šį šeštadienį, 8 v.v. Prisikėlimo salėje Aušros Tėvų-Rėmėjų būrelis rengia didžiulį žiemos balių-šokius. Visi sportuojančio jaunimo bičiuliai maloniai kviečiami atsilankyti.

VYČIO ŽINIOS

Stalo tenisininkai antros divizijos komandinėse pirmenybėse sužaidė lygiomis su Harmonie II. Šioje divizijoje vytiečiai turi 4 laimėjimus, 4 pralaimėjimus ir 3 lygiąsias. Komandoje žaidžia J. Nešukaitis, E. Vaičekauskas ir O. Rautinš. Praėjusį sekmadienį šios divizijos individualinėse pirmenybėse dalyvavo 3 vytiečiai. Geriausiai pasirodė E. Vaičekauskas laimėjęs antrą vietą.

Krepšininkės B-A pirmenybėse įveikė Orphans 36:23. Žaidė: Žolpytė, Radzevičienė 13, Balsienė 16, Kasperavičiūtė 3, Anskytė 3. Šį antradienį vytietės žaidžia su B-A. CYO pirmenybėse Vyčio mergaitės įveikė St. Basils 27:22. Žaidė: Jonynaitė 11, Renkauskaitė 1, Žolpytė, Čirvinskaitė 3, Supronaitė 10, Bilkštytė 1, Kruminaitė 1, Žėkaitė. Šį pirmadienį vytietės žaidžia paskutines pirmenybių rungtynes su OLPH. Vyčio berniukai Church MB pirmenybėse pralaimėjo Aušrai 34:4. Taškus pelnė Laurinavičius 2, Duliūnas 2. Šį šeštadienį 2 val. p.p. St. Christophers salėje vytiečiai žaidžia paskutines rungtynes su St. Chris.

Kanados liet. pirmenybėse, kurios įvyko praėjusį savaitgalį Montrealyje, moterų grupėje vytietės laimėjo pirmą vietą. Vytietės įveikė Montrealio Tauro krepšininkes 65:4 ir draugiškose rungtynėse Aušros moteris 42:24. Vyčio vyrai pralaimėjo Aušrai 102:43. Išskyrus jaunių grupę, varžybinė pirmenybių pusė labai nepasisekusi. Trūko dalyvių, neaiški varžybų sistema ir labai įvairus dalyvių pajėgumas. Pirmenybėse nedalyvavo Rochesterio sportininkai ir Hamiltono Kovo krepšininkės.

Ontario pirmenybėse Vyčio krepšininkės dalyvaus Intermediate klasėje. Šioje klasėje varžysis 8 komandos iš Windsor, Sarnia, Hamilton, Peterborough ir Toronto. Pirmas rungtynes vytietėms teks žaisti su Peterborough.

Mūsų rėmėjams dr. James V. Sorbara, J. V. Margiui, J. J. Karaliui ir J. Šimkui širdingai dėkojame. A. S.

KOVO ŽINIOS

Jaunosios krepšininkės — 13-16 m., pirmi metai treniruojamos Z. Stanaičio, jau pradėjo žaisti miesto lygoje. Nors laimėjimų dar nėra pasiekusios, bet daro didelę pažangą. Kitais metais tikimasi turėti stiprią komandą.

Mergaitės, norinčios įsijungti į jų eiles, kreipkitės pas Z. Stanaitį ar betkurį valdybos narį.

Berniukai kiekvieną šeštadienį taip pat mokomi žaisti krepšinį buv. žinomo krepšininko J. Bulionio. Mielai laukiama naujų kandidatų. **A. G.**

Sportas Lietuvoje

Žiemos atotogų metu vyko įvairios moksleivių sporto pirmenybės. Keletą tarptautinių susitikimų laimėjo Lietuvos jaunimas. Karaliaučiuje vyko Sov. Sąjungos stalo teniso jaunių zoninės pirmenybės. Jaunių ir mergaičių komandines varžybas laimėjo lietuviai. Individualinėse vienetų kovose laimėjo E. Pauras ir L. Balaišytė. Zoninėse jaunių krepšinio pirmenybėse Daugpilyje, Kauno jaunių ir Kauno mergaičių komandos gana lengvai iškovojo pirmąsias vietas ir pateko į finalistų grupę. Gomelyje kovojo jaunučių krepšininkų komandos. Marijampolės mergaitės laimėjo meisterio vardą. Berniukams sekėsi labai gerai ir neturėjo sau priešininkų, bet dėl nesuprantamų techniškų nesutarimų jie atsidūrė penktoje vietoje. Šios jaunių ir jaunučių krepšinio gastrolės duoda vilties iškilti vėl į pirmaujančias vietas Sovietų Sąjungoje.

Sporto spaudos skaitytojų išrinkti geriausieji 1961 m. Lietuvos sportininkai yra: 1. Z. Jukna — A. Bagdonavičius, akademinio irklavimo Europos meisteriai; 2. R. Tamulis, antro vidutinio svorio Europos meisteris; 3. A. Baltušnikas — disko metikas; 4. A. Vaupšas — šuolininkas; 5. A. Varanauskas — rutulio stumikas; 6. A. Saunoris — stalo tenisininkas; 7. V. Jaras — disko ir rutulio stumikas; 8. J. Grabauskas — dviratininkas; 9. A. Šlapikas — Sov. S-gos motorlaivių rekordininkas; 10. A. Stančiūtė — jieties metikė. Geriausia Lietuvos komanda 1961 m. pripažinta aštuonvietės valties įgula, laimėjusi Sov. S-gos meisterio vardą dviejų kilometrų ditsancijoje.

Lietuvos sporto vadovai, vykdydami XXII kom. partijos suvažiavimo nutarimus, varo milžinišką propagandą už masinį sportą. Ne tik sporto, bet ir visos Lietuvos komunistinėje spaudoje mirgėte mirga didžiuliai straipsniai apie sporto reikalingumą ir naudą pradedant mažiausiuoju ir baigiant seneliu. Sporto vadovai užsibrėžė sau tikslą pasiekti per 1962 m. sportuojančių skaičių pakelti ligi 440.000. Tiesiog neįtikėtini skaičiai.

Vilniaus moterų ir vyrų tinklinio komandos atstovavo Lietuvą Sov. S-gos tinklinio A klasės zoninėse pirmenybėse, įvykusiose 1961 m. gruodžio pabaigoj. Nors nė viena Vilniaus komanda nepateko į dvylikos komandų finalistų grupę, tačiau abi komandos sukovojo labai gerai ir stipriausioms Sov. S-gos komandoms buvo lygūs ir pavojingi priešai. Pastaruoju metu Lietuvos tinklinio lygis pradėjo gana smarkiai kilti, ir ateityje galima tikėtis geresnių rezultatų. **G.**

DĖMESIO

norintiems kurtis tabako ūkiuose.

PARDUODAMAS TABAKO ŪKIS 100 akrų žemės, su 32 akrų teise sodinti tabaką, nauji trobesiai (gyv. namas dar negyventas), visos reikalingos mašinos. Ūkis randasi Rodney apylinkėje, ¼ mylios nuo Hw. Nr. 3.

PARDUODAMAS ŪKIS 100 akrų žemės su trobesiais, sailo ir mašinomis. Tinkamas gyvulių ūkiui, prie gero kelio.

KAINOS NEAUGŠTOS, išsimokėjimo sąlygos geros, įmokėjimas pagal susitarimą. TEIRAUTIS ŠIUO ADRESU:

J. Rastapkevicus, R. R. 3, Dutton, Ont.

Tel.: West Lorne, Ont., 602 R 6

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. W. • Tel. LE. 1-1161

Didžiausias pasirinkimas namų, farmų, žemės sklypų, apartamentų, biznių. Duodamos 5% paskolos perkantiems namus.

ST. CLAIR — LAUDER — OSSINGTON
$8.000 įmokėti, 14 kambarių, 6 metų senumo tripleksas, geras pinigų investavimas, $360 į mėn. nuomos. Kaina $33.000. Balansas 1 skola.
BATHURST — ST. CLAIR. $8.000 įmokėti, atskiras, gražaus mūro, 8 kamb. per 2 augštus, 2 mod. virtuvės, alyva vand. apšildomas. Labai geras susisiekimas, garažai, privatus įvažiavimas. Kaina $23.000.
NETOLI PRISIKĖLIMO BAŽNYČIOS. $6.000 įmokėti, atskiras, gero mūro, 8 kambarių per 2 augštus, 2 mod. virtuvės, alyva vand. apšild. garažas, šoninis privatus 9 pėdų įvažiavimas. Kaina. $20.900.
PARKDALE. $7.000 įmokėti, 2 metų senumo, pirmos rūšies 5 ir 5 kamb. dupleksas, rūsys baigtas, 4 kamb. ir virtuvė, bet nėra leidimo tripleksui. 2 mūro garažai, gražus kiemas. Kaina $33.000.
BLOOR — JANE. $5.000 įmokėti, atskiras, 7 kambarių, vand. alyva apšildomas, 2 mod. virtuvės, garažas, šoninis privatus 10 pėdų įvažiavimas. Kaina $20.000.

J. KUDABA **Namų telefonas RU. 3-2105**

Kreipkitės visais reikalais į EXTRA Realty Ltd. Čia ekstra patarnavimas.

WINNIPEG, Man

Pranešame, kad š.m. vasario 18 d., sekmadienį, tuojau po pamaldų, KLB Winnipego apyl. valdyba, lietuvių šv. Kazimiero parapijos salėje, rengia Vasario 16 dienos minėjimą. Programoje: paskaita, tautiniai šokiai, choras ir kita smulkesnė programos dalis.

Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Vasario 16 d., vakare, nuo 11 iki 11.30 val., per Winnipego radijo stotį CKSB St. Boniface bus transliuojama trumpa paminėjimo programa. Tuo laiku kviečiame užsisukti radijo ir meninę programą išklausyti. Apyl. v-ba

TORONTO, Ont.

"TŽ" rėmėjai

Inž. Vyt. Liuima atsiuntė garbės prenumeratą už 1962 m. $10. "Ramovė" iš Niagaros pusiasalio atsiuntė $5 auką, o Pr. Kupčiūnas — $3. Daugelis mūsų skaitytojų užsakė "TŽ" savo bičiuliams kaip dovaną pasinaudodami nuolaida. Visa eilė platintojų atsiuntė adresų asmenų, norinčių susipažinti su "TŽ". Taipogi mūsų platintojai atsiuntė nemaža naujų prenumeratorių. Visiems rėmėjams leidėjai nuoširdžiai dėkoja.

SPAUDOS BALIUS

kaip ir kasmet, praėjo su didžiuliu pasisekimu. Erdvią Prisikėlimo salę ir kavinę sausakimšai pripildė virš 700 asmenų. Dalis nebetilpo ir, deja, turėjo grįžti namo. Programą atliko visų mėgstamas sol. V. Verikaitis, akomponuojamas muz. St. Gailevičiaus. Po to gerą pusvalandį visus juokino augštos klasės magikas J. Giordmaine, pirmą kartą pasirodęs Toronto liet. scenoje. Į balių buvo atvykusi Regina Žymantaitė, prieš dvi savaites Tarpt. taut. šokių festivalyje išrinkta "Miss Freedom". Ji sutikta didelėmis ovacijomis ir atžymėta gėlėmis. Ji traukė ir loterijos bilietus. Fantus laimėjo pp. Apanavičius, Valatkienė, Janušauskas iš Londono, Ont., Žemaitaitis, Geldutienė, Juodgalvis ir Bigauskienė. Dalis fantų buvo paaukota McGuinness Distillers ir Courtland Packers firmų, "Daina" krautuvės.

Visai programai "T. Žib." leidėjų vardu vadovavo dr. S. Čepas. Puikiai ir ištvermingai grojo P. Ripkevičiaus vad. orkestras "Olympia". Dalyvių tarpe matėsi tautiečių iš Hamiltono, Delhi, Londono, Sudbury, Niagara Falls, Simcoe ir kt. Visų nuotaika buvo reto smagumo.

Didžiulis pasisekimas rodo šiltą lietuviškosios visuomenės pritarimą "TŽ" ir savai spaudai iš viso. Tuo tenka tik džiaugtis, nes visų tikslas buvo — paremti savąjį laikraštį. Nuoširdus ačiū visiems "TŽ" bičiuliams! (Dalis sp. baliaus nuotraukų 1 psl. M. Pranevičiaus).

Padėka

TLM ir Ž Klubas nuoširdžiai dėkoja nuolatiniams ir duosniems klubo rėmėjams J. V. Margiui, J. Beržinskui, A. Dudai, S. Juodikaičiui, Modern Stone Co., North Sylva, Parkside Mt. Mkt., Franks Variety, Tony Variety taip pat visiems, kurie atsilankė į klubo suruoštą pobūvį ir tuo mus įgalino bent smulkia auka paremti mūsų kolonijos vaikų organizacijas.

TLM ir Ž klubo valdyba

Padėka

Nuoširdžią padėką reiškiame gerb. sol. Iz. Motekaitienei ir pianistui M. Motekaičiui, kurie atvyko iš Čikagos su mumis dalinosi kultūriniais turtais.

Gilią padėką reiškiame gerb. parapijų klebonams, "Tėviškės Žiburiams" ir p. J. R. Simanavičiui už skelbimus. Ypač dėkojame gerb. T. Placidui ir visiems Tėvams pranciškonams už visokeriopą pagalbą ir leidimą naudotis visomis patalpomis.

Didį dėkingumą reiškiame mūsų mielosioms šio vakaro rengėjoms, rengėjams, talkininkams ir visiems susirinkusiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo pre šio parengimo ir tuo pačiu prie Lietuvių Vaikų Namų išlaikymo.

Dėkojame už įvarius darbus: kepsnius, darbą virtuvėje, bufete, durų, loterijos ir t.t. ponioms: Dervinienei, Kalinauskienei, Tamulaitienei, Kuolienei, Puterienei, Urbonienei, Dalindienei, Pabedinskienei, Poguželskienei, Bražienei, Šapokienei, Sungailienei, Gailiūnienei, Dubininkienei, Nakrošienei, Mičiūnienei, Vilimienei, Petrauskienei; panelėms: dr. Matulionytei, Gailiūnaitei, Kuolaitei, Tamulaitytei, Skrinskaitei, Vėlyvytei, Sakalauskaitei, Ščepavičiūtei; ponams: Sondai, E. Abromaičiui, Žadavičiui, Pranckevičiui, Pranckaičiui, Kairiui, Žiliūnui, Kabliauskui, Stuikiui.

Viešpats tebus Jums gausus atpildas.

Nek. Pr. Marijos seserys

Lietuviai mokytojai

Naujai paskelbtoje Toronto katalikiškųjų mokykloje statistikoje randame, kad šiemet Metropolitan Toronto Separate School Board žinioje yra 120 pr. mokyklos ir 15 augštesniųjų. Mokytojų sąrašuose randame šiuos lietuvius: šv. Pranciškaus m-je — I. Grabošas, šv. Marijos — R. Jurkšaitytė, šv. Povilo — J. Strimaitienė, šv. Teresės — G. Kliukaitė, šv. Cecilijos — E. Dailydaitė, šv. Veronikos — E. Sasnauskaitė ir D. Treigytė, šv. Tomo Akv. — A. Rinkūnas ir šv. Vincento P. — P. Balčiūnas.

Lietuvių studentų žinios

Toronto lietuviai studentai vasario 24 d., šeštadienį, 7.30 val. vak., Prince George viešbutyje, Floral Room, rengia balių-šokius. Maloniai kviečia visuomenė atsilankyti.

Studentų šokiai. Lietuviai, latviai, estai, vengrai, ukrainiečiai ir lenkai praėjusį penktadienį suruošė šokius lenkų šv. Kazimiero salėje, kuri buvo gauta labai pigiai. Prisirinko labai daug studentų, ypač lietuvių. Buvo geras orkestras. Lietuviai pravedė lietuviškas dainas.

Tarpt. studentų festivalis—vasario 9 ir 10 d. Ontario College of Education auditorijoj Bloor-Spadina kampe. Parodėlių pradžia 7.30 val. v., taut. grupių pasirodymų—8 val. v. Bilietų kaina $1.25. Dalyvauja ir lietuviai.

Humberside gimnazijos istorijos mokinių būrelis su savo mokytojais lankėsi Otavoje, kur aplankė sostinės įžymybes. Priėmimą pas premjerą Diefenbakerį išrūpino parlamento atstovas Kucherepa. Premjerui padėkojo mokinių vardu Vita Liuimaitė, kuriai tą dieną buvo 16-sis gimtadienis.

Komunisto paskaita. — Kom. laikraščio "Canadian Tribune" redaktorius, apkeliavęs Kubą paskelbė savo paskaitą "The Varsity" studentų laikraštyje. Paskaitą ruošė jaun. komunistų lyga. Taip diktatūros ir vergijos šalininkai, kovoją prieš demokratiją, panaudoja demokratinę spaudą prieš ją pačią.

Atsakymas J. Ancevičiui. "The Varsity", paskelbęs J. Ancevičiaus laišką, susilaukė kito, kuris taikliai atremia pirmąjį. Paskelbtas sausio 31 d. laidoj.

"Dear Sirs:

Placing great confidence in your ability to distribute space on the pages of The Varsity justly, I wonder at the inclusion of Jon Ancevich's letter of Jan. 26, for the assumption that it makes.

Being "apolitical" how does he know that the letter he has translated represents "opinion held of The Varsity" by a "faction of the student body", or even that such a faction exists. The letter he had translated is not signed. "egg - throwing, Rabbi - punching faction".

Finally, if he does not give "two hot damns either way", what does he find so entertaining in what others choose to believe, or why does he take it upon himself to amuse them?

R. Vastokas (SGS)".

International Driving School

WALDI

859 COLLEGE ST.
Telefonas LE. 2-5461

Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.
1 val. važiavimo ir teorijos pamokos nemokamai.

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS **A & B TAILORS A. Beresnevičius**

Parduodami vyriški kostiumai, megztiniai, viršutiniai marškiniai ir kita.
1299 DUNDAS STREET WEST, TORONTO. TEL. LE. 1-1432

ED. KONDRATAS
MOTERIŠKŲ ir VYRIŠKŲ RŪBŲ
siuvėjas

1113 DUNDAS STREET WEST • TORONTO • TEL. LE. 3-5454
Didelis pasirinkimas angliškų medžiagų kostiumams bei paltams.

R. CHOLKAN REAL ESTATE LIMITED

REALTORS

527 Bloor St. W. Tel. LE. 2-4404

Perkant ar parduodant betkokį nekilnojamą turtą, kreipkitės į šią gerai žinomą firmą.
Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, įvairaus dydžio apartamentų, biznių, farmų sklypų etc.
Sąžiningas ir skubus patarnavimas.
Geriausias morgičių gavimas bei sudarymas visame Toronte.

JANE — ANNETEE
$2.000 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, kvadratinis planas, moderni virt., 19 metų skola, morgičius mokamas apie $90 mėnesiui, namas maždaug 6 metų senumo, pilna kaina tik $14.900, jeigu didesnis įmokėjimas, tuomet morgičiaus mokėjimas apie $60 mėn.
BLOOR — JANE
$4.000 įmokėti, 8 kambarių per du augštus, atskiras, mūrinis namas, kvadartinis planas, vandens alyvos šildymas, 2 modernios virtuvės, 2 vonios, garažas, didelis kiemas, atvir. morgičius, arti Bloor.
BLOOR — SWANSEA
$5.000 įmokėti, 6 kambarių, gražus, naujas, atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, alyvos šildymas, užbaigtas recreation kambarys su parketo grindimis, garažas su privačiu įvažiavimu.
INDIAN RD. — BLOOR
$5.000 įmokėti, 13 kambarių, atskiras mūrinis dupleksas, naujas vandens šildym., recreation kambarys rūsyje, 6 kambariai pirmame augšte, dvigubas garažas, arti Bloor.
SWANSEA
$6.000 įmokėti, 6 metų senumo puikus atskiras mūrinis 5 kambarių bungalo, aliuminiaus langai ir durys, garažas su privačiu įvažiavimu, modernus viduje, 17 metų atvira skola.
EGLINTON—MOUNT PLEASANT RD. Rūkalų - dovanų krautuvė
$8.000 įmokėti. Puikus mūrinis namas susidedas iš apačioje krautuvės ir 2 kambarių ir 11 a. butas 4 kambarių. Pastatas apie 20 metų senumo. Labai gera vieta. Savaitinė apyvarta virš $700. Galima padaryti daug daugiau. Gera proga įsigyti nuosavą verslą.
HIGH PARK — RONCESVALLES TRIPLEKSAS
$15.000 įmokėti, 17 kambarių, tik 14 metų senumo. Atskiras mūrinis pastatas. Vandens - alyvos šildymas. 3 garažai. Privatus įvažiavimas. Labai gera nuoma. Arti prie susisiekimo bei krautuvių. Vienas gražiausių pastatų High Parko rajone.

$8.000 įmokėti, mūrinis pastatas su self-service maisto produktų krautuve, College - Havelock gatvių rajone (prie pat Prisikėlimo bažnyčios). $1.300 savaitinė apyvarta. 4 kambarių butas antrame augšte. Du garažai ir privatus įvažiavimas. Viena skola balansui.
$3.500 įmokėti. Naujas 5 kambarių bungalovas College - Dufferin rajone. Recreation kambarys rūsyje. Didelis kiemas. Mūrinis antras pastatas už namo, tinkamas kaip garažas sunkvežimiams ar kitokiom mašinom. Ideali vieta asmeniui turinčiam Trucking - Cartage — paving ar delivery biznį. Viena atvira skola balansui. Prašo $19.500.
$4.000 įmokėti, High Parko rajone arti Bloor gatvės, atskiras mūrinis 7 kambarių per du augštus namas. Viena skola balansui. Pilna kaina tik $15.900.
$4.000 įmokėti. High Parko rajone prie pat Bloor gatvės. Atskiras rupių plytų 8 kambarių namas per du augštus. Karšto vandens alyvos šildymas. Kvadratinis planas. Garažas ir privatus įvažiavimas. Prašoma kaina $24.500.
$4.000 įmokėti. Rusholme - College rajone. Atskiras, mūrinis, 8 kambarių per du augštus namas. Dvi modernios virtuvės. Garažas ir šoninis įvažiavimas. Atviras morgičius iš 6½%. Pilna kaina $22.500.
$7.000 įmokėti. High Parko rajone. Visai naujas, atskiras namas. Puikūs 8 kambariai per du augštus. Išbaigti du kambariai rūsyje. Garažas ir privatus įvažiavimas. Pilna kaina $28.000.
$15.000 įmokėti. Originalus trijų šeimų pastatas — tripleksas — 17 kambarių. Patogiam nuomavimui rajone prie pat St. Clair - Bathurst. Du butai išnuomoti už $265 mėn.

Be to, turime labai didelį pasirinkimą įvairaus dydžio apartmentinių namų.

P. KERBERIS
Darbo telefonas LE. 2-4404
Namų telefonas LE. 5-1584

J. RUKŠA
LE. 2-4404
Namų telefonas LE. 6-9165

P.S. Didelis pasirinkimas tripleksų, sikspleksų ir apartamentinių namų.

PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ NUOSAVYBIŲ. REIKALINGI NAMAI PARDAVIMAI.

F. SENKUS Real Estate RO. 7-8131

1717 BLOOR STREET WEST, TORONTO 9

Namus, sklypus, ūkius, vasarvietes, verslo įmones perkant ar parduodant

Jums mielai patarnaus J. MATULIONIS ir F. SENKUS

A and B Motors

80 Perth Ave. Tel. LE. 4-3241
(į pietus nuo Bloor, prie Dundas)

GENERALINIS AUTOMOBILIŲ PATAISYMAS. Taisoma: motorai, greičių dėžės, stabdžiai, paviršiaus (body) išlyginimas ir dažymas. Paviršiaus išlyginimui vartojamas tik švinas. Visi darbai garantuoti.

SAVININKAS VYT. STOČKUS

TELEVIZIJOS ANTENOS

ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS. Antenos nuo $17.50, Televizijos bokštai nuo $45.00. Garantuotas darbas ir vaizdas kanaluose 2, 4, 6, 7, 9, 11.
Skambinti: LE. 6-4004 iki 10 val. vak. Leonui BIELSKIUI.

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

1385 Queen St. W. (prie Lansdowne Ave.)

Telefonai: LE. 4-8459; LE. 4-8450

Namų telefonas BE. 3-5996

RUSHOLME — COLLEGE
$3.000 įmokėti, atskiras, raupl. plytų, per du augštus 9 kamb., dvi mod. virt., dvi vonios, namas ir kambariai visiškai geram stovy. Statybininko sau statytas. Du plytų garažai. Uždara veranda. Vandeniu alyva apšildomas. Kaina apie $20.000.
ST. GEORGE ST. — MIMICO
$3.000 įmok., bangalovas 6 did. ir šviesūs kambariai, beveik užbaigta seklyčia rūsy. Vandeniu alyva šild., Did. sklypas. Apie $16.000.
GEOFFREY — RONCESVALLES
$6.000 įmok., atsk., did. 10 kambar. namas. Skersinis koridorius, 3 virt., 3 vonios, platūs laiptai, su visais baldais. Vandeniu alyva apšildomas, 2 garažai. Prašoma kaina $22.500.
TULLER — QUEEN ST.
$2.500 įmok., atskiras, 10 kamb., labai gerai įrengtas, dvi virt., 2 vonios, vandeniu alyva apšildomas, du mūro garažai, didelis kiemas, senukai anglai gyvena keliolika metų. Pirmą kartą parduoda, be morgič. Atrodo galima bus pirkti už apie $15-16.000 su visais baldais. Geras susisiekimas ir lengvai išnuomojama.
GAZOLINO STOTIS — GARAŽAS
Tik $8.000 - 10.000 įmokėjus galite pasidaryti pelningos ir didelės nuosavybės nepriklausomu savininku, beveik Toronte ir kartu kurorte. Prie didelių plentų susikirtimo ir žymaus miestelio. Pilna lietuvių vilų savininkų ir įvairių verslininkų. 1½ mylios nuo Simcoe ežero ir besiplečiančio provincijos parko. Gazolino stotis su 4 pompomis, garažas 8-nioms mašinoms, mechaniniam remontui ir dažymui. Dodge atstovybė, didelis sklypas: frontas asfaltuotas. Gyv. namas iš 6 šviesių, didelių ir dažytų kambarių, moderni virtuvė, alyva apšildomas. Didelės pajamos. Pilnai ir du dalininkai verstųsi. Be morgičių. Anglas savininkas laikė 12 metų. Kaina apie $37.000. Inventoriaus sąrašas ir finansiniai daviniai pas mus.

Turime krautuvių, farmų, vasarviečių, hotelių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų - morgičių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius

PROGRESS Real Estate Ltd.

1064 Bloor St. W. Tel. LE. 4-9286

(prie Gladstone Ave.)

DOVERCOURT RD. — COLLEGE
$2.000 įmok., 8 kamb. per du augštus, naujas alyva šild., viskas įrengta dviem šeimom. Skubus pardavimas. Prašo $13.500.

ANNETTE — RUNNYMEDE RD.
$2.000 įmok., 9 kamb. mūr. atsk. 3 virt., dideli kamb., alyva šild., garažas. Savininkas išvyksta, skubus pard. Prašo tik $15.200. Vertas dėmesio.

BABY POINT — JANE
$2.500 įmok., 8 metų senumo, 7 k. per du augštus. Privatus įvaž., garažas. Skola iš 4½%. Vertas pamatyti.

GLENLAKE — HIGH PARK AVE.
$3.000 įmok., gražių plytų, 8 kamb., 3 virt., 2 vonios, naujas šild., šoninis įvaž., dvigubas garažas. Skubus ir geras pardavimas.

WINDERMERE — ANNETTE
$3.000 įmok., mūr., atsk., 10 kamb., labai švarus, 3 virt., naujas šild., Puikus nuomavimui, arti susisiek. Vienas atviras morgičius 10-čiai metų. Prašoma kaina žema.

INDIAN GROVE — BLOOR
$3.500 įmok., 8 kamb. mūro, naujai išdekoruotas, 3 virt., 2 vonios, geras nuomavimui. Arti Bloor kraut. ir susisiek. Garažas ir geras įvaž. Pamatykit.

BLOOR — JANE
$5.000 įmok., rupių pl., naujos statybos gražus 6 kamb. namas. Moderniškai įrengtas, vand. alyva šild., priv. įvaž., garažas. Vienas morgičius balansui.

HIGH PARK — BLOOR
$5.000 įmok., atsk., 10 kamb., gerų plytų. 3 virt., 2 vonios, alyva šild. Arti Bloor ir parko. Skubus pardavimas. Vertas apžiūrėti.

SWANSEA — BLOOR
$6.000 įmok., naujas rupių pl. moderniškos statybos 6 kamb. namas. Arti Bloor kraut. ir susisiek. Kas ieško gražaus namo — džiaugsis nupirkęs.

ANNETEE — EVELYN AVE.
$10.000 įmok., naujos statybos, 17 kamb. tripleksas. Dideli kamb., moderniškai įrengti. Vienas morgičius išmokėjimui. Geras investavimas.

S. JOKUBAITIS

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Telef. LE. 4-9286. Namų — RO. 6-0417

Wasaga Beach, Stayner, Collingwood

ir apylinkėse turime didžiausią pasirinkimą vasarnamių, farmų, gazolino stočių, garažų, motelių, įvairių biznių ir t.t.

V. (Vic) BUTRIMAS

DĖL INFORMACIJŲ RAŠYKITE: BOX 83 COLLINGWOOD, ONT.

Frederick F. MARTIN
Real Estate
Oakview Beach
Įstaigos tel. Wasaga Beach 201

Namų: V. BUTRIMAS
139 Fourth St. E.
COLLINGWOOD, ONT.
Tel. 2337

Taupyk ir skolinkis

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve

"PARAMA"

Būstinė:
Lietuvių Namai
1129 DUNDAS STREET WEST,
Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE. 2-8723.

Už santaupas moka nuo 4% ligi 5%. Už asmenines paskolas ima tik 8%. Už paskolas - morgičius — 7%. • Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos. • Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais ir penktadieniais nuo 10 val. ryto ligi 1 val. po pietų ir vakarais nuo 5.30 ligi 9 val. vakaro; antradieniais nuo 10 val. ryto ligi 1 val. po pietų ir vakare nuo 7 val. ligi 9 val. vakaro; trečiadieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 val. ryto ligi 1 val. po pietų.

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS.

Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

VISŲ RŪŠIŲ AUTOMOBILIŲ BODY TAISYMAS

Dundas Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas.
Lietuvis savininkas A. Šimonis.
418 BATHURST ST. • WA. 1-3225

PLUMBING and HEATING

J. Lisauskas, valdžios pripažintas plomberis, įrengia naujus ir taiso senus plumbing darbus, vandens apšildymą alyva, įstato naujus ir remontuoja senus pečius.

Darbas atliekamas sąžiningai ir nebrangiai.

148 WESTMINSTER AVE. Telefonas LE. 2-5191

A. ČIŽIKAS

ALFA RADIO & TV

PARDUODAM IR TAISOM TELEVIZIJAS, RADIJAS
TAISOM ŠALDYTUVUS, KROSNIS, SKALBIMO MAŠINAS
Tel. LE. 1-6165 • 672 Lansdowne Ave.

CLEAR-VISION T.V., Hi-Fi RADIO

LE. 2-7733

Taisom ir parduodam Kanados ir vokiškus T.V., Hi-Fi setus. Nauji ir vartoti. Sąžiningai ir nebrangiai taiso lietuvis profesionalas technikas. Savininkas Raimundas Stasiulis.

1076½ BLOOR ST. W., Toronto

Po 7 val. vak. skambinti RO. 9-9392

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

V.S. (buvęs Wally's) **garage**

Naujas savininkas
726 Lansdowne Ave.
(Tarp Bloor ir Dupont)
Tel. LE. 3-0631

VISI MAŠINŲ REMONTO DARBAI LIETUVIAMS ATLIEKAMI PIGIAU LIETUVIŠKAME V.S. GARAGE. Sav. V. Strimaitis

Automatinė transmisija pigiomis kainomis ir visi kiti taisymo darbai atliekami sąžiningai. Darbas garantuotas.

726 Lansdowne Ave. Tel.: LE. 3-0631, namuose LE. 7-4336

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS

VISŲ RŪŠIŲ SILDYMAS IR ĮVAIRIOS POMPOS.

507 Dovercourt Rd., Toronto. LE. 4-6123

ANT. JUOZAPAITIS

Skaitytojų laiškai

DĖL LIETUVIŠKŲ POTERIŲ

"Neprikl. Lietuvoj" nr. 1 sausio 3 d. kažin koks tautietis, pasirašęs po straipsniu Stebėtojas, puola kun. L. Jankų, priekaištaudamas, kad lietuvių vaikai nenoriima mokyti lietuviškai poterių. Norėčiau Stebėtoją paklausti, ar tikrai jam rūpi lietuviškų poterių mokymas? Ar Stebėtojas keliavote per pasaulį ir lankėte lietuviškas šeimas, kurios išblaškytos po visą pasaulį? Ar Stebėtojas susipažinote su lietuviškų šeimų vaikais? Priekaištaujat kunigams ir pats sau prieštaraujat. Rašote "NL", kad Bažnyčios hierarchija nėra priešinga maldai ar katekizacijai gimtąja kalba, bet to net reikalauja, kad Bažnyčia tarnautų tikintiesiems jų kalba. Kodėl Stebėtojas nesueinate su jaunimu ir nepaklausiate kuri yra jų gimtoji kalba — lietuvių ar anglų? Jaunimas ne tik kad nenori mokytis lietuviškai poterių, bet net ir kalbėti. Jie jaučiasi savo gimtoje žemėje, nes čia jie gimė; tas pats ir su kalba. Jie eina į vietines mokyklas, vėliau gal užims atsakingas vietas, todėl ir nenuostabu, kad jaunimas taip šaltai atjaučia mūsų gimtąją žemę ir kalbą. Be to, katalikų vaikai eina į katalikiškas mokyklas ir ten ne tik išmoksta poterius, bet ir gerai pasiruošia katalikiškam gyvenimui. Kas atsitiko su mūsų ateiviais į šiuos kraštus atkeliavusiais? Daugelis jų gimė ir augo katalikiškoje Lietuvoje ir buvo išmokyti lietuviškai melstis, bet, deja, daugelis jų lietuviškas maldas pamiršo, o angliškai nebeišmoko, todėl visai nustojo melstis! Tik lietuviai kunigai atgaivino nusmukusią lietuvišką dvasią. Po keleto dešimtkų metų išmirs ir tie patys atgaivintojai kunigai ir ateiviai. Net ir didelės kolonijos nustos savų kunigų parapijose, o ką bekalbėti apie mažas kolonijas, kurios ir dabar neturi?

Nemanau, kad stebėtojui rūpi lietuviški poteriai. Ar tai nebus tik kabliukas? Nemanau, kad skaitytojai yra sužavėti tokiais straipsniais. Kodėl Stebėtojas nepasirašote savo tikra pavarde? Tuomet aiškesnė būtų kalba.

Kun. I. Grigaitis

LIETUVAITĖS LAIŠKAS IŠ KANADOS ŠIAURĖS

Gyvenant tolimoj Kanados šiaurėj Yukone, ir esant vienai iš tų vienišųjų, ir vėl norisi mintimis pasidalinti su mielais "TŽ" skaitytojais.

Laikas bėga kaip vanduo. Štai jau praėjo šventės, o ir naujieji metai nebe tokie jauni. Iš rudens orą turėjome čia neblogą, nors pasnigo gana anksti. Bet prieš pat šventes šaltis paspaudė tikrai yukoniškai. Kūčių ir Kalėdų dienos buvo labai šaltos, o migla taip didelė, kad per keletą žingsnių jau nieko nesimatė. Oficialiai šalčio užregistruota 48 F., bet vietomis buvo ir ligi 55 F. žemiau nulio.

Dėl didelio šalčio daug automobilių visiškai atsisakė važiuoti, o kurie ir rodė "didvyriškumą", maurojo nesavais balsais. Į Bernelių Bišias nueiti vos du blokai, bet ir aš neparodžiau "didvyriškumo"; prieš keleta valandų užsisakiau taksi.

Krosnyje sušalo kalakutai

Kalėdų dieną 9 val. ryto užsidegė vienas trijų augštų viešbutis. Pastatas medinis, o ugnis prasidėjo iš virtuvės, smarkiai plėtėsi ir ugniagesiai užgesinti neįstengė.

Gaisrui sugadinus elektros laidus, viena miesto dalis pasiliko be elektros ir dauguma namų be šilumos. O elektrinių krosnių savininkai aimanavo dėl keptuvėse šalančių kalakutų Kalėdų pietums. Viena pažįstama moteris savo tris vaikučius aprėdžiusi kaip eskimukus, suguldė į lovą. Elektra buvo išjungta nuo 9 ryto ligi 2 val. p.p.

Sudegusio viešbučio nedaug kas gaili, nes buvo nebenaujas ir kažkodėl nepopuliarus. Apie jį spietėsi daugiausia tik tikrieji kanadiečiai. Visdėlto daugelis žmonių neteko turto ir pasiliko be pastogės. Dabar iškilo klausimas, kur tikrieji kanadiečiai pasidės? O jų čia nemaža.

Du skaudūs išgyvenimai

Mane skiria veik 28-ri metai nuo Lietuvos ir tūkstančiai mylių nuo lietuvių, bet širdimi ir siela aš su Jumis, todėl dažnai galvoju apie pas jus jau gal įpusėjusį ar prie galo einantį spaudos vajų. Man, kaip ankstyvesnės kartos ateivei, labai gerai yra suprantama lietuviškos spaudos reikšmė. Kažkaip man į vieną rišasi mano gyvenime du išgyvenimai. Pirmas, kai prieš daug metų man gulint ligoninėje neleido nieko valgyti ir tik po vieną unciją karšto vandens gerti per tris dienas. Aš tada žiūrėdama į kitų ligonių stiklines su ledais vandens galvojau, kažin ar jos žino, kad pasauly geriausias dalykas yra vanduo. Antras mano išgyvenimas, kai atvažiavus į Kanadą lietuviška spauda buvo neprieinama dėl sunkios ekonominės padėties, o angliška dėl nemokėjimo kalbos. Man anksčiau mėgusiai daug skaityti tie abu išgyvenimai lygiai buvo sunkūs, nors pirmasis truko neilgai. Antrasis fizinių skausmų nesukėlė, bet per ilgą laiką sielojo virto kančia.

Per ilgą laiką, gyvendama ūkyje ąnglų kalbos neišmokau. Mokytis teko iš katalogų, žodynų ir t.t. Neužmirštamas liko įspūdis, kada paėmus anglų kalbos laikraštį bandžiau skaityti apysakaitę, nors daug žodžių dar nesupratau, bet tik mintį. Tada džiaugiausi, kad ir vėl galėsiu skaityti. Tiek pat neužmirštamas liko įspūdis, kai viešėdama Edmontone pas savuosius daug vėliau, nuėjusi miegoti neužmigau ligi ryto, kol neperskaičiau "Kuprelio". Taip sava, artima ir miela buvo ta po ilgo laiko pirmoji lietuviška knyga.

Kad rašinys neišeitų perilgas jau tenka baigti. Šiemet čia daug sniego. Praeito penktadienio nakti daug snigo, o šeštadienį buvo saulėta ir nepaprastai gražu; radijas pranešė, kad nuo kalno matosi miražas toli esančių kalnų. Mūsų vyrukai dirbdami aerodrome, tą miražą matė; sako net nufotografavo. Man pamatyti neteko, nes kur aš dirbu yra klonis, o iš darbo pasitraukti ir sekti miražus nebuvo galima.

Tuo kartu ir baigsiu šias savo mintis iš tolimos Kanados šiaurės. **I. C.**

LIETUVOS KONSULAS BRAZILIJOJE DĖKOJA

Didžiai Gerbiamieji,

Šiuo nuoširdžiai dėkoju už Gerbiamojo Tamstų laikraščio nemokamai siuntinėjimą laike šių metų bei prašau neatsisakyti ir toliau mus nepamiršti.

Be to, naudodamasis proga, prašau priimti mano nuoširdžiausius sveikinimus ir geriausius linkėjimus Naujųjų 1962 Metų proga.

Su augšta pagarba

A. Polišaitis, Konsulas

SUDBURY, Ont.

PAVYKĘS VAKARAS. — Pirmasis naujai išrinktos KLB Sudburio apyl. v-bos parengimas — šokiai vakaras ukrainiečių salėje praėjo gražioj nuotaikoj ir su dideliu pasisekimu. Be lietuvių, buvo matyti daug ir kitataučių bei jaunimo, nes toji salė miesto centre. Dar vakarui nesibaigus išseko visi gėrimų šaltiniai. Šokiams grojo puikus orkestras.

TURĖSIME STOVYKLĄ. — Ateinančią vasarą bendruomenės valdyba planuoja suruošti lietuviukams savaitės ar dviejų stovyklą gražiojoj French River lietuvių vasarviečių grupėj. Ten nuosavas vasarvietes turi dauguma dabartinės valdybos narių: St. Krivickas, Pr. Gabrėnas, A. Juozapavičius ir P. Venskevičius. Ateinančią vasarą ruošiamasi tai lietuviškų vasarviečių grupei duoti vardą, kuris dar galutinai neparinktas. Daug kas siūlo pavadinti "Birštonu".

ŠEŠTADIENINĖJ MOKYKLOJ yra virš 30 mokinių. **Krsp.**

LONDON, Ont.

LIETUVAITĖ DEMONSTRAVO ŠOKIUS MOKYTOJAMS. — Jonė Kvietytė šiomis dienomis demonstravo klasinius ir moderniuosius šokius kanadiečiams, Ontario prov. šokių mokytojams, atvykusiems į suvažiavimą Londone. Mokytojų s-gos pirm. R. Errington "Free Press" laikraštyje rašė: "Panelė Jonė Kvietys ir jos bendrašokėjas George Donnell, abu iš Toronto, pademonstravo klasinius ir šių dienų šokius. J. Kvietys, Lietuvoje gimusi šokėja ir šokių kūrėja, yra laimėjusi pirmą vietą šokių festivalyje Montrealyje. Ji yra ypač pasižymėjusi savo išraiškos šokiais".

Džiugu turėti tautiečių, iškopusių į kultūros kalno viršūnę Kanadoje. Gaila, kad apie jos buvimą Londone pervėlai sužinojome, ir todėl nespėjome ryšio užmegzti. Žymiajai mūsų menininkei linkime ir toliau sėkmingai garsinti Lietuvos vardą. **D. E.**

LATVAITĖS ŽUDIKO BYLA, svarstyta mažamečių teisme užsibaigė. Kaip anksčiau "T. Ž" buvo rašyta, 7 m. amž. latvaitė Sylvia Finks 1961 m. lapkričio 13 d. buvo rasta pasmaugta negyvenamo namo palėpėje, Londone, Princess ir Adelaide g-vių kampe, visai arti jos namų. Daug kriminalinės policijos valdininkų buvo išsaukta šiai bylai išaiškinti. Spėjamas jos žudikas buvo suimtas lapkr. 24 d., trejetą dienų po augštos premijos — arti $3000 paskyrimo už žinių suteikimą. Tai 13 metų berniukas. Remiantis mažamečių nusikaltėlių įstatymu, pavardė neskelbiama. Jis prisipažino tą popietę buvęs su nužudytąją mergaite minėtoje palėpėje ir "padėjęs" jai užsidėti ant kaklo diržą ir pasislėpti palėpės užkampyje, bet jis sakėsi prie nieko nepririšęs laisvojo diržo galo ir jos nenužudęs. Ji jam dar sakiusi, kad ji nulipsianti žemyn vėliau. Tyrimo daviniai rodė, kad ne ji pati pasismaugė, bet buvo pasmaugta, ir ne pati į tą užkampį nuėjo, bet buvo ten nutempta.

Londono "Free Press" laikraštis ilgais straipsniais apie įvykį informavo visuomenę. Laikraštis mini teisėjo pareiškimą, kad jo įsitikinimu, tas berniukas tikrai ją nužudė, bet kad jis neturėjo tikslo tai padaryti ar nenujautė savo darbo padarinių. Todėl teisėjas galvojo, kad tai yra kažkas mažiau, negu žmogžudystė. Nesuradęs geresnio termino, pritaikė manslaughter — neapgalvotą nužudymą be pasiruošimo ir pykčio ir nuteisė berniuką išsiųsti nemažiau kaip trims metams į pataisos namus — Ontario Training School for Boys at Bowmanville.

Praktiškai nusikaltėlis galės būti priežiūroje ligi 18 m. amž. Verkiantiems berniuko tėvams teisėjas priminė, kad viso to pagrindinė priežastis tėvų priežiūros — vadovavimo stoka. Kaikurie gydytojai buvo nuomonės, kad vaikas puikiai suprato ką daras ir kad jis yra protingas, tik labai išlepintas — spoiled child. Įdomiausia byios pabaiga. Teisėjas klausia kaltinamąjį: "Ar negalvoji, kad tau reikalinga pagalba?" Berniukas verkdamas duoda aiškų atsakymą: "Ne". Po to teisėjas sako: "Tu galvoji, kad visi yra prieš tave. Niekas šiame teisme neturi nieko prieš tave." Berniukas įžuliai priešinasi: "Ar tu nori lažintis?" ("You want to make a bet?). Šie buvo paskutinieji kaltinamojo žodžiai ir jis net kelis kartus juos pakartojo.

Nužudytos mergaitės tėvai atvyko į Kanadą po II D. karo ir palaiko draugiškus ryšius su lietuviais. **DE**

PIJANINŲ TECHNIKAS

A. BRIČKUS atlieka įvairius pijaninų remonto darbus ir sustygavimus. Perka ir parduoda naudotus pijaninus. Telefonas LE. 7-3782.

Dažai ir sienoms popierius! VAŠKAS, SPECIALI TERPENTINAS

..KY'S PAINT & WALLPAPER
891 DUNDAS ST. WEST
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

LIQUIFLAME OILS LTD.
Atstovas
H. ROŽAITIS
Greitas kuro-alyvos pristatymas ir paternavimas.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

420 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonai: kabineto LE. 1-4251; namų CL. 9-8029. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

A. P. GARAŽAS

1539 DUNDAS ST. W. LE. 5-9130
(prie Dufferin)

Visų rūšių automobilių mechaninis remontas. Automatinės transmisijos. Darbas sąžiningas ir garantuotas.

Will-Do Cartage

Baldų pervežimas

mieste, prieinama kaina.

Visi baldai apdrausti.

Broliai SODONIAI.

124 GRACE ST., Toronto

Tel. LE. 4-8390

W. A. LENCKI,

B.A., L.L.B.

TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS

100 ADELAIDE ST. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

J. BARAKAUSKAS

Elektros kontraktorius

Visų rūšių elektros įrengimai ir pataisymai.

Tel. RO. 7-9947

24 Humberview Rd., Toronto.

SKRAJOJANTIEJI AMERIKOS KARINIAI DALINIAI

Žiniomis iš Vašingtono, JAV vyksta karinių jėgų pertvarkymas ir stiprinimas. Jau suorganizuoti vad. skrajojantieji daliniai, kurie numatyti sausio mėn. permesti V. Vokietijon. Iš ten jie galės būti panaudoti ir Europoj, ir Art. Rytuose ir Afrikoj, jei kils pavojus. Tie daliniai turi apie 6000 karių ir pergabenami lėktuvais. Tokio pobūdžio daliniai buvo planuojami jau seniau su bazėmis V. Vokietijoj ir Japonijos Okinavoj, iš kur gali pasiekti Azijos kraštus. Kiek vėliau 4 skrajojančių dalinių divizijos numatytos perkelti V. Vokietijon, kur jie bus apmokyti. Dvi jų grupės bus paliktos Vokietijoj kaip strateginis rezervas.

JAV kariniai vadai, susirinkę pas prez. Kennedy, aptarė karinių jėgų pertvarkymą. Sudaryti nauji planai palies sausumos kariuomenę, techninius ir ryšio dalinius bei šias tarnybas: chemijos, vaistų, transporto ir patalpų. Visi daliniai numatomi aprūpinti atominiais ginklais. Tris pulkus turinčios divizijos su 15.000 karių, bus pertvarkytos į 5 grupes, kur kiekviena divizija turės 14.000 karių.

Ištuokos Sovietų Sąjungoje

Sov. Sąjungoje vis daugiau atsiranda balsų, reikalaujančių palengvinti ištuokas. Dabartiniu laiku gauti ištuoką yra nelengvas kelias, kaip ir daugelyje Vakarų kraštų. Siūloma ištuokų bylas perduoti liaudies teismams, kurie būtų sudaromi iš paprastų piliečių. Valdžia, norėdama atitraukti sutuoktinius nuo religinių apeigų, daugelyje miestų įsteigė vedybų namus, kuriuose jungtuvėms sudaroma romantiška atmosfera su muzika ir gėlėmis, pamėgdžiojant bažnytines iškilmes. Tie namai yra labai panašūs į amerikines laidotuvių įstaigas.

Sovietų spaudoje pastebimas ir kitas reiškinys. Persiskyrę yrai stengiasi visokiais būdais atsikratyti alimentų mokėjimo. Vienas plačiai vartojamų Sov. Sąjungoje būdų yra nuduoti mirusį. Labai dažnai kaimynai net ir "pašarvoto" vyro nuotrauką nusiunčia persiskyrusiai našlei kaip tikros mirties įrodymą. Pvz. Nikalojus Borinčuk per aštuonius metus vedė keturis kartus ir išsiskyrė su žmonomis suvaidindamas mirusį. Matyt, nesunku Sov. Sąjungoje nusipirkti naujus dokumentus bei gyventi nauja pavarde. Taip pat vienas Maskvos inžinierius skundėsi, kad žmonos amerikėjančios. Esą jos nori eiti pietauti į restoranus, skalbinius siųsti į skalbyklas ir verčia vyrus įvairiai joms tarnauti.

Nubaudė už bado streiko sulaužymą

Indijos sikhų sektos vadas, Tara Singh, 76 m., neseniai buvo pasauliui paskelbęs, jog badausiąs iki mirties, jei nebus jo tautos nepriklausomybės reikalavimas patenkintas ir nebus įkurta laisva Sikhų valstybė. Bet Tara Singh po 48 dienų nutraukė pasninką ir pavalgė. Sikhų teismas nubaudė savo vadą už priesaikos sulaužymą — bado streiko nutraukimą, nepasiekus tikslo: jis turi piligrimų sandalus tvarkyti ir per 5 dienas indusų vienuolyne indus plauti.

Johannesburg, P. Afrika.—Netik negrai, bet ir azijatai toje baltųjų valdomojoje diktatūrinėje valstybėje neturi lygių teisių. Dabar min. pirm. Verwoerd užmezgus prekybos ryšius su Japonija, japonai padaryti "baltaisiais" ir įleidžiami visur, kur baltieji gali eiti.

..ŠYPSENOS..

Galvosūkis

Atlanto S-gos konferencijoje, Paryžiuje, Fr. Strausas, V. Vokietijos gynybos ministeris, pastebėjo:

— Jūs norite, kad mes būtume stipresni už rusus, bet silpnesni už belgus. Patarkite, kaip galima tai padaryti? Kas sugebės tą uždavinį išspręsti, atsakymą tegul siunčia Britanijos karo ministerijai . . .

Ganyklos

Prancūzų žemės ūkio ministeris aiškino, kad kitiem kraštam galima įsiūlyti pirkti tiktai tokias prekes, kurių jie pageidauja.

— Pavyzdžiui, jei kas įsigeistų raudono pieno, mūsų karvės turėtų ir jo duoti.

— Karves reikėtų siųsti ganytis į Rusiją, — pritarė vienas klausytojų.

Naujoji banko tarnautoja

Pradingo banke ryšulėlis pinigų po $100 banknotų. Banko tarnautojai visą naktį rausėsi, tikrino, skaičiavo, stengdamiesi jį surasti. Niekas neišėjo. Rytojaus dieną, kai naujai priimtoji į darbą mergaitė vėl atėjo į banką, direktorius paklausė:

— Saliute, ar Jūs nematėt pinigų ryšulėlio po $100?

— O, to ryšuliuko? Aš jį buvau parsinešusi namo parodyti mamai kokį darbą dirbu. Šiandien vėl atnešiau atgal . . .

Nepatikėjo žodžiais

Grįžęs iš viršūnių konferencijos Vienoje, sovietinės saugumo policijos viršininkas Zacharovas paklausė Nikitą:

— Ar pastebėjot, drauge Nikita, prezidentienės Kennedy puikius papuošalus? Tai buvo tikri deimantai . . .

Nikita: — Negalimas daiktas. Parodyk juos . . .

Vis ta baimė . . .

Caras bijojo iš savo rūmų išeiti. Stalinas bijojo Trockio, o Nikita Chruščiovas bijosi stalininkų. Stalininkai bijosi Chruščiovo, o liaudis bijo visų . . .

Automobilių, namų, vasarnamių, sveikatos, gyvybės, pensijų ir kt.

Draudimai ***RO. 6-0811***

arba RO. 6-0832
P. Barausko Agentūra
49 Cameo Cres., Toronto 9.

Dr. J. Matulionytė

DANTŲ GYDYTOJA

1796 BLOOR ST. W. (prie Keele)

Priėmimo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 2-9 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9-5.30 val. vak.

TEL. RO. 6-1372

Dr. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4108

Dr. V. Sadauskienė

DANTŲ GYDYTOJA

129 GRENADIER RD.
(2-ras namas nuo Roncesvalles), Toronto.

Telefonas LE. 1-4250

Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

Dr. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

282 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey)

Tel. LE. 5-7025

Darbo valandos: 10-3 val. ir 5-8. Šeštadieniais 10-3 val.

Kabinetas: LE. 4-4451

Dr. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR W., Toronto 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA

NEIMAN, BISSETT & SEGUIN

Advokatai — Notarai

35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)

Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

Akių specialistas L. LUNSKY, R.O.

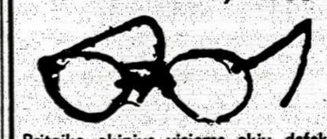

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

George BEN, B.A.

ADVOKATAS-NOTARAS

praneša, kad

persikėlė

į naujas patalpas
1134 DUNDAS ST. W.
Toronto 3, Ont.
Telefonas LE. 4-8431

DRAUDIMAI

NAMŲ, AUTO, VASARVIEČIŲ, KOMERCINIAI, ATSAKOMYBĖS, APIPLĖŠIMO, TRANSPORTO, BONDS IR PAN.

DRAUDIMO ĮSTAIGA

AL DUDA

24 VAL. PATARNAVIMAS
RO. 9-4612

DARBO VALANDOMIS
RO. 9-4131

NAMŲ
RO. 6-7132

ATSTOVAUJAMOS 27 DRAUDIMO BENDROVĖS. DRAUDIMAI RAŠOMI VISOSE KANADOS PROVINCIJOSE. 10% NUOLAIDA IMANT DRAUDIMĄ IŠ VIENOS KOMPANIJOS.

Toronto Lietuvių Choras "Varpas" kviečia į vasario 17 d. Prisikėlimo par. salėje ruošiamą

Kaukių Balių - Maskaradą

Pradžia 7 v.v. • Gros "Olympia" • Turtingas bufetas • Loterija • Įėjimas su kaukėmis nemokamas; visiems kitiems — $1.50 • Trys premijos geriausioms kaukėms • Smagus pasišokimas ir linksma nuotaika garantuota!

Valdyba

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Artėja Vasario 16. Šv. Jono Kr. parapijoj vasario 16 — penktadienio vakare 7.30 val. bus iškilmingos pamaldos, kurias atlaikys J.E. Toronto arkiv. P. Pocock ir tars žodį. Giedos par. choras ir sol. V. Verikaitis. Po pamaldų salėje įvyks priėmimas federacinės, provincijos, miesto įvairiems pareigūnams, spaudos bei radijo atstovams.

— Sekmadienį, vasario 18 d., Lietuvos laisvės intencija laikomos pamaldos 11 val.

— Parapijos komitetas pirmame posėdyje pareigomis pasiskirstė: pirm. Vyt. Aušrotas, vicepirm. A. Kuniutis, sekr. L. Rudaitis, parengimų vadovai: E. Miliauskas ir A. Krakauskas, rinkliavų vadovas St. Grigaliūnas, tvarkdarių vadovas K. Kaknevičius, soc. reikalams J. Bleizgys.

— Dėl kaikurių pertvarkymų bažnyčios veidas pamažu keičiasi. Bažnyčios lubų darbai jau užbaigti: iškaltos naujos lubos, duota stogui izoliacija ir visas medis šviesiai išdažytas. Už sąžiningai atliktą medžio darbą ir, palyginti, žemą kainą parapija dėkinga rangovui A. Ambraškai. Šią savaitę užbaigiami darbai ir prie altoriaus, o didžiąja dalimi ir bažnyčios sienų dažymo darbai. Taigi, nuo šio sekmadienio be jokių trukdymų įprastu laiku vyks pamaldos. Už planingai ir skubiai vykdomus darbus pagarba ir padėka tenka dail. J. Bakiui.

— Norima bažnyčios langus papuošti vitražais. Dail. J. Bakis sutinka juos padaryti už gana kuklią kainą. Kreipiamės į geradarius, norinčius paaukoti vitražus savo ar savo mirusių artimųjų atminimui. Savo brolio a.a. Alfonso Augučio atminimui pirmoji vitražą užsakė E. Ališauskienė.

—Bažnyčios dažymo ir pertvarkymo išlaidoms padengti šį sekmadienį daroma antroji rinkliava.

— Šią savaitę par. kunigai lanko parapijiečius šiose gatvėse: Fuller, Close, Dunn, Wilson, McDonald, Triller, Jameson, King ir Cowan.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Giliai užjaučiame Oną Mašalienę, mirus jos vyrui Lietuvoje. Taip pat užjaučiame dukrą Stefą ir sūnų Vytautą bei jų šeimas. Už a.a. velionį Mišios bus vasario 18 d., 9 val. ryto.

— Naujai išrinktas Metro Toronto pirm. W. R. Allen atsiuntė laišką, kuriame Prisikėlimo parapijai dėkoja už sveikinimus. Pats ją nuoširdžiai sveikindamas, pažada parapijai ir toliau padėti. Mr. Allen, kaip advokatas, tvarkė visus parapijos ir vienuolyno teisinius reikalus.

— Šį sekmadienį, 11 val. Mišių metu maloniai sutiko pagiedoti svečias iš Montrealio sol. A. Keblys.

— Vaikučių pirmoji Komunija pramatoma Motinos Dieną, gegužės 13 d. Ruošiami 55 vaikučiai. Jų skaičius turėtų būti didesnis, bet kaikurie tėvai savo vaikus pirmos Komunijos pamokoms jau pradeda leisti į artimiausias angliškai kalbančias parapijas. Toks lietuvių tėvų elgesys yra taisytinas, nes vaikučiai, anksti suleidę šaknis svetur, į lietuvišką parapiją ir į lietuvišką koloniją sunkiai begrįš. Net lietuviškai nebekalbą vaikučiai turėtų būti siunčiami į parapijoje pravedamas pamokas, nes parapija turi galimybes ir prie jų prieiti. Pirmos Komunijos pamokos, kurias dėsto Nek. Marijos Prasid. seserys, būna kas sekmadienį po 10 val. Mišių Vaikų Namuose.

— Ateinančią savaitę parapijos kunigai lankys parapijiečius šiose gatvėse: Ascot Ave., Beaty Ave., Campbell Ave., Cedric Ave., Dowling Ave., Close Ave., Dunn Ave., Earlscourt Ave., Edwin Ave., Ennerdale Rd., Franklin Ave., Jameson Ave., King St., Kichener Ave., Leopold St., Mackay Ave., Maynard Ave., McRoberts Ave., Mulock Ave., Neptune Dr., Perth Ave., Ranee Ave., Ridelle Ave., Rochedala Ave., Spencer Ave., Springhurst Ave., Symington Av., Tyndall Ave., Viewmount Ave., Wilson Ave.

— Vasario 16 d. vakare, 7.30 val., Nepriklausomybės šventei paminėti bus specialios pamaldos. Apyl. v-bos paskirtos organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Bus eisena prie paminklinės lentos ir progai pritaikytas pamokslas.

— Šį sekmadienį, 7.30 val. v., muzikos studijoje rengiami šokiai jaunimui. Gros pačių berniukų sudarytas orkestras. Kviečiame dalyvauti visą lietuvišką Toronto jaunimą.

— Nuoširdžiai sveikiname parapijos "Aušros" sporto klubą, sėkmingai dalyvavusį Montrealyje pravestose Kanados pirmenybių žaidynėse ir gražiai atstovavusį mūsų parapiją. Dėkojame montrealiečiams už vaišingumą ir šiltą mūsų jaunimo priėmimą.

Vyr. moksleivių mergaičių ateitininkių susirinkimas — L. Vaikų Namuose šį sekmadienį, vasario 11 d., 4 val. p.p. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

Jaunučių at-kių ir mergaičių popietė — šį sekmadienį, 4 val. p.p. Liet. Vaikų Namuose. Visos mergaitės kviečiamos dalyvauti.

Jaunesniųjų mergaičių ateitininkių susirinkimas — šį sekmadienį 4 val. p.p. L. Vaikų Namuose. Susirinkime mergaitės prašomos dalyvauti uniformuotos.

Jaunučių ateitininkų susirinkimas įvyks šį sekmadienį, 4 val. p.p. Prisikėlimo muzikos studijoje. Visi berniukai prašomi dalyvauti. Bus įdomi programa, o po to — smagūs žaidimai. Susirinkime gali dalyvauti ir neateitininkai berniukai. Mieli tėveliai prašomi atsiųsti savo sūnelius nuo 7 iki 13 m. amžiaus ir leisti jiems praleisti popietę lietuviškoje katalikiškoje nuotaikoje. **Vadovas**

Šv. Jono Kr. Pašalpinės dr-jos mėn. susirinkimas įvyksta šį sekmadienį 3 val. p.p. muzikos studijoje, virš "TŽ" redakcijos.

Skautai-ės

šį sekmadienį, vasario 11 d., 4.30 val. p.p. Prisikėlimo salėje ruošia iškilmingą Vasario 16 minėjimą. Bus iškilmingas aktas, įžodis, įdomi meno programa. Dalyvaus ir kitų kolonijų skaitai. Po minėjimo arbatėlė ir šokiai.

Tuntų vadija

KLK Moterų dr-jos

Prisikėlimo par. skyriaus narių susirinkimas įvyks šį sekmadienį, vasario 11 d., po Sumos muzikos studijoje. Programoje — mokyt. Irenos Grabošaitės paskaita "Motina mokytojos rolėje". Narės ir viešnios maloniai prašomos dalyvauti. **Valdyba**

Putvio šaulių kuopa nuoširdžiai dėkoja Prisikėlimo parapijos klebonui už $140 auką.

Pranešame šaulių žiniai, kad metinis susirinkimas įvyks Liet. Namuose vasario 11 d., 4.30 val. p.p. **Kuopos valdyba**

SLA 236 kp. susirinkimas įvyksta šį sekmadienį, vasario 11 d., Lietuvių Namuose. Darbotvarkėje, be kitų reikalų, pasiruošimas kovo mėn. įvykstantiems SLA Pild. Tarybos rinkimams. Pradžia 2 val. p.p. **Valdyba**

Vyt. Meilus prašo patikslinti informaciją pr. "TŽ" nr. apie jo naująjį paskyrimą. Jis esąs perkeltas į Kanados imigracijos ministerijos užsienių tarnybą, o ne užsienio reikalų ministeriją.

Serga. — Pranciška Norkaitienė, prieš porą metų atvykusi iš Vokietijos, sunkiai serga savo dukros namuose Toronto priemiestyje, Lakeview, Ont. Grace ligoninėje padaryta operacija V. Moklickaitei.

KLAIDA APYSKAITOJE. — Tautos Fondo Toronto skyr. paskelbtoje apyskaitoje š.m. "TŽ" 5 nr. išlaidų punkte atspausta: "Išleista raštinės reikalams $2.25"; turi būti $2.55. Ten pat praleistas 5 punktas: "Išleista Tautos Fondo vajaus reikalams, renkant aukas po namus $137.90". Už įvykusią klaidą atsiprašome.

Šį šeštadienį, vasario 10 d., 8 val. vak.

Prisikėlimo auditorijoje

Aušros Tėvų-Remėjų būrelis ruošia

ŽIEMOS BALIŲ - ŠOKIUS

ŠOKIAMS GROS BENNY FERRI ORKESTRAS.

Įėjimas: jaunimui $1, suaugusiems $1.50.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Vasario 18 d. 3 val. p.p. International Institute patalpose, 709 College St. (du blokai už Ossington Ave. į miesto pusę) Toronto apyl. valdyba rengia Lietuvos Nepriklausomybės Akto paskelbimo — Vasario 16-tos 44-jų metinių minėjimą.

Paskaitą skaitys VLIKo pirm. dr. A. Trimakas, o meninę programą išpildys: sol. J. Liustikaitė, "Varpo" choras, vad. muz. St. Gailevičiaus ir taut. šokių grupė "Gintaras", vad. Turūtos.

Aukos prie įėjimo bus renkamos kaip ir anksčiau Tautos Fondo ir Nepriklausomybės Fondo atstovų.

Maloniai kviečiame visus gausiai dalyvauti minėjime ir kaip galima punktualiau.

Toronto apylinkės valdyba

Priėmimas spaudos ir organizacijų atstovams

Ryšium su Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimu, Toronto apyl. valdyba vasario 17 d. 8 val. vak. Liet. Namų patalpose 1029 Dundas St. W., antrame augšte, rengia priėmimą svetimtaučių bei anglų spaudos atstovams, o taip pat ir lietuviškų Toronto organizacijų atstovams aktualiais Lietuvos laisvinimo reikalais.

Šio vakaro prelegentu sutiko būti atvykstas į Toronto VLIKo pirm. dr. A. Trimakas. Mielas svečias sutiko pateikti susirinkusiems įvairių naujienų iš politinės plotmės bei vedamos kovos dėl Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų laisvės atgavimo.

Maloniai kviečiame visas Toronto organizacijas pasinaudoti šia proga ir atsiųsti savo atstovus į šį priėmimą.

Toronto apylinkės valdyba

KLK Kultūros dr-jos metinis susirinkimas įvyks vasario 17 d., šeštadienį, 3 val. p.p. salėje virš "TŽ". Visi nariai kviečiami dalyvauti. **Valdyba**

Liet. studentų rėmėjų susirinkimas

Tėvų, dvasiškių ir visuomeninkų grupė nutarė įsteigti Lietuvių studentų rėmėjų būrelį, kurio ikšlas būtų padėti mūsų jaunimui, einančiam mokslus augštesniose ir augštosiose mokyklose, moraliai ir materialiai, palaikant juose augštą mokslo lygį, sudarant jiems lietuvišką aplinką ir išlaikant glaudų ryšį su vyresne karta.

Steigiamasis visuotinis susirinkimas LSB rėmėjų įvyks ši sekmadienį, vasario 11 d., 4 val. p.p. šv. Jono Kr. par. salėje.

Prašomi atsilankyti visi tėvai ir visuomenė — senieji ir naujieji ateiviai. Sužinojusieji apie šį svarbų susirinkimą prašomi paskambinti savo draugams.

Organizacinis komitetas

A. ir P. Jurkšaičiai

pr. šeštadienį atšventė savo vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį. Iškilmės prasidėjo Prisikėlimo bažnyčioje, kur Mišias atlaikė ir jautrų pamokslą pasakė T. Placidas. Vakare įvyko privatus pobūvis, kuriame dalyvavo kelios dešimtys asmenų. A. P. Jurkšaičiai yra išauginę dvi dukras, kurių vyresnioji yra mokytoja anglų šv. Marijos mokykloj Toronte, o jaunesnioji tebelanko gimnaziją ir yra tautinių šokių šokėja.

DAŽYTOJAS— DEKORATORIUS

- **Įvairūs dažymai**
- **Natūralaus medžio išbaigimas**
- **Popieriavimas ir t.t.**

Žiemos sezono kainos žemos.

Skambinti:

KAROLIS ABROMAITIS RO. 9-7044

Pats patogiausias būdas

užsakyti dovanų siuntinius į Lietuvą per "TAURO" atstovą ST. PRAKAPĄ — RO. 7-9088, 18 Brookside Ave., Toronto 9, Ont.

Dabar duodama NUOLAIDOS 5% nuo visų medžiagų per vasario mėnesį. AKORDEONAI 120 bosų nuo $155. 3 vyr. kostiumams eksport. medžiagos su visais mokesčiais tik $84.50. Turiu didelį pasirinkimą įvairių medžiagų, aksomo, nailono ir kt.

Visi užsakymai apdrausti, nueina per 3-4 sav. Priimu užsakymus iš provincijos. Pagal pareikalavimą pavyzdžius pasiunčiu į namus.

Toronte pagal susitarimą atvažiuoju į namus.

Lietuviška baldų dirbtuvė

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni pigia kaina. P. Lubys. Tel. WA. 2-7981. Namų AM. 1-0537.

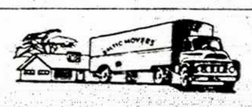

BALTIC MOVERS

Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudburį ir kitur.

30 DEWSON ST., TORONTO

Telefonas LE. 4-1403

PROGA pamatyti Meksiką kartu su **Miss Freedom** – p. Regina Žymantaite.

Vienos savaitės ekskursija pradedant vasario 24 d. kainuoja $307 (lėktuvas, viešbutis ir lankymas numatytų vietovių). Daugiau informacijų galima gauti skambinant V. Bačėnui

FOUR SEASONS TRAVEL

WA. 5-5555 iki 3 val. p.p. arba LE. 3-3027 5-11 val. vak.

MONTREAL, Que.

Vasario 16 minėjimas — vasario 11 d. Iškilmingos pamaldos biejose bažnyčiose 11 val., o 3 val. p.p. iškilmingas aktas Plateau salėje. Mūsų tautinė garbė reikalauja minėjime gausiai dalyvauti.

Vakarienę AV par. salėje vasario 10 d. rengia parapijos šv. Onos dr-ja. Tai pirmas šios rūšies pobūvis AV parapijoje š.m. ir žada būti šaunus. Pradžio 7 val. vak.

KLK Moterų dr-jos Montrealio skyrius vasario 24 d. AV par. salėje rengia tradicinį pobūvį.

"Lito" metinio susirinkimo kvietimai, apyskaita 1961 m. ir sąmata 1962 m. išsiuntinėti visiems nariams. Kas jų nėra gavęs, prašomas skambinti sekretoriui Pr. Rudinskui, tel. HU. 1-2957 ir pranešti savo naują adresą.

Archit. Vyt. ir A. Zubai atšventė vedybinio gyvenimo 20 metų sukaktį. Šia proga "TŽ" nuoširdžiai juos sveikina, linkėdami ilgiausių ir laimingiausių metų.

Kanados apygardos krepšinio varžybas įnešė gyvumo į vietos jaunimo kasdienini gyvenimą ir sutraukė gražų skaičių sporto mėgėjų pasižiūrėti rungtynių ir pasilinksminti šokių vakare. Varžybų rengėjas buvo AV par. sporto klubas Tauras. Galima rengėjus pagirti už gerą organizaciją rungtynių ir pasilinksminimo.

Varžybose turėjo dalyvauti 5 klubai su 11 komandų: Toronto Aušra su vyrų, moterų ir jaunių komandom, Hamiltono Kovas su jaunių komanda, Ročesterio Sakas su vyrų ir mot. komandom, Montrealio Tauras — vyr., mot. ir jaunių ir Toronto Vytis — vyr. ir mot. Sakalui neatvykus, rungtynių tvarka turėjo būti pakeista ir varžybos dėl to turėjo nukentėti. Teko sužaisti keletą draugiškų rungtynių. Montrealiečiai apgailestauja, kad visose klasėse laimėtojais išėjo svečiai ir visas tris taures išsivežė: "TŽ" pereinamą dovaną laimėjo Kovo jauniai, dr. Yčo — Vyčio moterys ir Kanados LB Kultūros Fondo — Aušros vyrai. Tauriečiai tačiau prisipažįsta, kad laimėjo stipresnės komandos.

Kaip ten bebūtų su sportiniu pajėgumu, varžybos davė progą kelių kolonijų jaunimui nors trumpai pabendrauti ir susipažinti. Gal tai nėra taip aktualu Torontui ar Hamiltonui, bet tikrai naudinga Montrealio kolonijai. Tad sėkmės mūsų sporto darbuotojams ir sportininkams ir toliau dirbti.

Vaikų choras, vad. ses. M. Celinos, gieda AV bažnyčioje per 10 val. Mišias kiekvieną sekmadienį. Choras tikrai praturtina pamaldas. Dauguma giesmininkų yra nevyresni kaip 10 metų. Gražiai sugieda, gana sunkias giesmes. Varžonais chora palydi jaunas muzikas moksleivis R. Kličius. Linkime ses. Celinai, jaunam vargonininkui ir choristams nepailsti.

Alvin Karpis - Creepy, 53 m., sėdis Alcatraz kalėjime JAV nuo 1936 m. nori grįžti į Montrealį — savo gimtąjį miestą. Per Catholic Rehabilitation Service rūpinasi išgauti deportacijos isakymą. Gimęs Montrealy iš lietuvių tėvų, persikėlė su jais į Topeka, Kan., JAV, kur buvo nuteistas kalėti iki gyvos galvos už dalyvavimą vaiko Theo Hamm pagrobime. Jų grupė išreikalavo iš tėvų $100.000. Kalėjime jis išmoko kepėjo ir skaičiuojamų aparatų amato. Taipgi pramoko tapybos. Apie jį paskelbė žinią didž. spaudoj CP agentūra.

Inž. T. Biernacki, lenkų ateivis, kaltintas šnipinėjimu, teismo buvo išteisintas ir grįžo Lenkijon pas savo šeimą.

PREMJERAS VASARIO 16 MINĖJIME

Ontario premjeras J. Robarts pažadėjo dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjime ir tarti žodį. Ikišiol Ontario premjerui atstovaudavo kuris nors jo vyriausybės narys.

Pabaltiečiai televizijoj

Šį sekmadienį, vasario 11 d., 10.30 iki 11.30 val. ryto televizijos programoj "Around the World" iš stoties CFTO 9 kanalu Toronte bus interview apie Pabaltijo tautas. Dalyvauti pakviestas Kanados Pabaltiečių Federacijos vicepirm. ir "Tėvynės prisiminimu" radijo progr. vedėjas J. R. Simanavičius. Ši programa duodama ryšium su artėjančiu Vasario 16 d. ir Vasario 24 d. (Estijos) minėjimu.

Premijos D. Treigytei ir V. Liuimaitei

KLB Toronto apyl. skelbto Toronto ir jo apylinkių jaunimo rašinių konkurso studentams bei jaunuoliams iki 26 metų ir vidur. m-lų mokiniams vertintojų komisija premijas paskirstė: studentų ir jaunuolių grupėje $100 už rašinį 'Senojo pasaulio kampelis" mokyt. Daliai Treigytei; moksleivių grupėje $50 už rašinį "Lietuva mūsų Tėvynė" — Vitai Liuimaitei.

Konkurso komisiją sudarė: pirm. V. Tamulaitis, sekr. L. Ramanauskienė ir nariai kun. B. Pacevičius, Z. Daugvainienė ir J. Gustainis. **G.**

Inžinierių balius Golf Club patalpose praėjo sėkmingai. Be inžinierių ir jų žmonų, dalyvavo gausus būrys tautiečių.

Abstraktinio meno paroda, suorganizuota dail. J. Račkaus, bus atidaryta iki vasario 28 d. A. White Associates 381 Adelaide St. W., tel. EM. 3-2171. Dalyvauja 4 lietuviai: Bakis, Bukauskas, Račkus ir Valius. Lankymo valandos: 9-5 p.p.; penktad. 8-10 val. vak.; sekmad. 2-5 val. p.p. "The Globe a. Mail" vasario 3 d. paskelbė P. McCarthy recenziją, giriančią parodos organizaciją. Esą atitrauktinis, nevaizdinis menas nelaikytinas galutiniu credo. Daugumos stebėtojų nuomone, abstraktinis ekspresionizmas jau pasiekęs savo viršūnę pakeliui į istoriją.

PADĖKA

Mūsų dvidešimt pekių metų vedybinio gyvenimo sukakčiai atžymėti, visiems draugams ir rengėjams už taip šauniai paruoštas vaišes, kurios įvyko šv. Jono Kr. parapijos salėje, nuoširdžiai dėkojame.

Ypatinga padėka kun. klebonui T. Placidui, OFM, už mūsų intencija atlaikytas šv. Mišias.

Paliekame dėkingi,

K. ir S. Juknevičiai

REIKALINGA prityrusių siuvimo mašinomis operatorių materiškų sportinių drabužių siuvyklai Kreiptis: M. Statulevičienė 442 Adelaide St. W., III augštas. Tel. 366-5323.

Išnuomojamas butas I augšte su atskiru įėjimu, virtuvė su baldais, Sunnyside Ave. Tel. CL. 9-0681.

TAUPYK IR SKOLINKIS savo Kredito Kooperatyve "LITAS"

SANTAUPOS PILNAI APDRAUSTOS. PASKOLOS LENGVAI IR GREITAI DUODAMOS BETKOKIAM GERAM TIKSLUI.

BANKAS VEIKIA: šiokiadieniais 1451 Crawford Bridge Ave., Verdun — pirmadieniais nuo 10 iki 1 val. ir nuo 7 iki 8 val., trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 val. Sekmadieniais Aušros Vartų parapijos salėje nuo 10 val. 30 min. iki 1 val.

Visais paskolų reikalais kreiptis pas ved. padėjėją PR. RUDINSKĄ tel. HU. 1-2957.

Pirm. J. Bernotas, AV. 8-3111 • Vedėjas D. Jurkus, PO. 7-4280

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543.

SWANSEA. $5.000 įmokėti, viso $16.500. 5 kambariai per du augštu, atskiras namas, vandeniu alyva šildomas, 2 garažai, moderniška virtuvė ir vonia.

SWANSEA. $5.000 įmokėti, viso $18.500. 6 kambariai, atskiras namas, vandeniu alyva šildomas, platus įvažiavimas, garažas. Estate pardavimas.

INDIAN RD. — BLOOR. $6.000 - $7.000 įmokėti, viso $21.900. 6 kambariai plius užbaigtas žaidimo kambarys, naujas moderniškas pastatas, 2 vonios, vandeniu alyva šildomas, garažas.

WINDERMERE — BLOOR. $5.000 - $6.000 įmokėti, viso $20.900. 7 dideli kambariai, 2 moderniškos virtuvės, 2 vonios, nauja apšildymo sistema, užbaigtas žaidimų kambarys, naujas garažas.

STRETSVILLE, ONT., 4 BUTU. $29.000 pilna kaina. Įmokėti apie $5.000. 4 moderniški butai, apie 10 metų senumo, plius statybai sklypas.

BLOOR — WILLARD — DUPLEKSAS. $10.000 įmokėti. Vienas morgičius balansui. 2 butai po 6 kamb., geroj vietoj, arti Bloor gt. Kaina $30.000.

Pas mus randasi daug naujai registruotų pardavimų High Park ir Parkdale rajonuose. Dėl informacijų skambinkite A. GARBENIUI.

JIEŠKAU PIRKTI moteriška tautinį kostiumą. Rašyti 39 Clissold Rd., Toronto 18, Ont. Tel. BE. 9-7524.

Mielai dainietei

STEFANIJAI MASALAITEI,

jos brangiam tėveliui Lietuvoje mirus,

gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

T.L.M. Šalpos Grupė "Daina"

A. † A.

JUOZUI MAŠALUI Lietuvoje mirus,

jo žmoną Oną, dukteris Stefą ir Dorą bei sūnų Vytautą

liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia

Šiauliečių sambūris Toronte

A. † A.

JUOZUI MAŠALUI mirus Lietuvoje,

žmonai Onai Mašalienei, dukroms Stefai ir Dorai, sūnui Vytautui ir giminėms gilią užuojautą reiškiame

J. E. Jasiūnai su šeima

A. † A.

JUOZUI MAŠALUI Lietuvoje mirus,

ja šeimą giliai užjaučia ir kartu liūdi

Birutė ir Vytautas Jonaičiai

A. † A.

ROZEI RAČIENEI mirus,

vyrui Martynui ir dukroms

reiškiame nuoširdžią užuojautą

Vincas ir Verutė Treigiai